

BATILI DÜŞÜNÜRLER: ABD merkezli siyaset çöktü

12 BATILI düşünürün ABD dış politikasına yön veren Foreign Policy'deki makalesi tartışılmaya devam ediyor. Salgın sonrası dünyanın merkezinin Batı'dan Doğu'ya kayacağını söyleyen düşünürler, ABD merkezli küreselleşmeden Çin merkezli küreselleşmeye doğru bir devinim olacağını vurguladı. 15'te

Gazete yöneticileri: BİK ödenek AYIRRSIN

Koronavirüs nedeniyle resmi ve özel ilan gelirlerindeki düşüş, maliyet baskısı altındaki gazeteleri daha da zor duruma soktu. GAZETELER ÇÖZÜM BEKLİYOR

GAZETELERİ yaşatmak için Hükûmete iş düşüğünü belirten yöneticiler Basın İlan Kurumu (BİK)'nin gazetelere ödenek ayırması gerektiğini söyledi. Buna göre BİK ilan varmış gibi ödeme yapabilir, daha sonraki aylarda ödenen miktar yavaş yavaş kesilebilir. Yöneticiler ayrıca kâğıdın sübvansede edilmesi, kurun sabitlenmesi, kamu bankalarından faizsiz, uzun vadede geri ödenebilecek krediler verilmesi gibi önlemler alınabileceğini belirtti. » **ERCAN KUÇUK**'ün haberi 7'de

Aydınlık

VATAN
EMEĞİ
NAMUS

KURULUŞ: 1921

8 NİSAN 2020, ÇARŞAMBA

2.5 TL

TBMM Başkanı Mustafa Şentop Aydınlik'a konuştu:

EVLER KUTLAMA ALANI OLACAK

**Türkiye
23 Nisan'ın
100. yıldönümüne
hazırlanıyor**

KORONAVİRÜS SALGINI 23 NİSAN KUTLAMALARINA ENGEL OLAMAYACAK. Şentop, 'Vatandaşlarımız evlerinden 23 Nisan günü saat 21.00'de hep birlikte milli birliğimizin sembolü olan İstiklal Marşı'nı okuyacak' dedi

YA İSTİKLÂL
YA ÖLÜM
DİZİSİ-2

DOÇ. DR. MEHMET EMİN ELMACI:
Dizi sağlam temele oturmuş

DOKUZ Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü'nden Doç. Dr. Mehmet Emin Elmacı, TRT'de yayımlanan dizinin tarihi belgelere dayandığını ve omurgasının sağlam kurulduğunu söyledi. Elmacı, "Dizi sayesinde gençlerimizin, Atatürk'ün liderliğini ve mücadelesini daha iyi tanıyacağını düşünüyorum" dedi. 11'de

Televizyon ve radyolara çağrı

BU yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışının 100. yılı. Fakat salgın nedeniyle bazı törenler ertelendi. Meclis Başkanlığı olarak salgın durumuna uygun hazırlıklar yaptıklarını söyleyen Şentop Bilim Kurulu'nun önerileri doğrultusunda hareket ettiklerini belirtti. Milli Mücadele'nin de 100. yılı olduğunu hatırlatan Şentop, televizyon ve radyo kanallarına o gün aynı saatte İstiklâl Marşı'nı çalma teklifinde bulunduklarını ifade etti.

2020 kutlamalarıyla geçecek

MECLİS Başkanı, "23 Nisan'da toplumun tüm kesimleriyle birlikte hareket edeceğiz" dedi. Kitap basımı, dijital ortamlarda yayımlanacak programlar ve belgeler gibi çalışmaların sürdüğünü belirten Şentop, bunların 23 Nisan haftasında yayımlanacağını bildirdi. Şentop, "Geniş katılımlı programları erteledik ama 2020 yılının tamamını 100. yıl kutlamalarına ayırdık" diye konuştu. » **İSMET ÖZÇELİK**'in haberi 8'de

Salgına Çin modeli

BİLİM Kurulu üyesi Prof. Dr. Alpay Azap, Atatürk Havalimanı ve Sancaktepe'de kurulacak hastanelerin, hafif ve orta derecede şikayetleri olan hastalara ayrılacağını söyledi. Azap, hastaların takibinde Çin ile benzer bir yol izlediklerini ifade etti. » **ÖZLEM KONUR USTA**'nın haberi 9'da

Gereksiz satışlar dursun!

İNSANLAR eve kapandı, e-ticaret alışverişi arttı. Fakat artış gıda ve sağlık ürünlerinde değil, giyim ve kozmetikte. Ağır işyükü altındaki kargo çalışanları temel ihtiyaçlar hariç satışların durdurulmasını istedi. » **GARİP BALÇAK**'ın haberi 5'te

VATAN PARTİSİ ANTALYA İL BAŞKANI RIZA TÜRKMENDAĞ:

DOKUMA FABRİKASINDA MUCİZE YARATIRIZ

KEPEZ'deki Sümerbank Dokuma Fabrikası'nda üretim 20 yıl önce durdu. Sağlık malzemelerinin burada üretilbileceğini belirten Türkmen Dağ, fabrikanın yeniden açılması için harekete geçti. Türkmen Dağ, Kepez Belediye Başkanı Hakan Tütüncü, Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Davut Çetin ve Antalya İş İnsanları Derneği Başkanı Akın Akıncı'nın kapısını çaldı, destek istedi. » **FUSUN İKİKARDEŞ**'in haberi 7'de

**BANKACILIK SİSTEMİ
KRİZ İÇİN YETERSİZ**

HABERİ
6'da

**SALGININ MÜZİK DÜNYASINA
FATURASI AĞIR**

HABERİ 13'te

Soylu: Ölüm dansı yaptılar

İÇİŞLERİ Bakanı Süleyman Soylu, teröristlerin 'Helin Bölek'i' ölümüne yatırdıklarını, daha sonra da ölüşü etrafında yamyamlar gibi dans ettiklerini belirtti. DHKP-C'nin terör örgütü olduğunu vurgulayan Soylu, Bölek'i hastaneye kaldırdıklarında doktorların tehdit edildiğini söyledi. Soylu, Türk Tabipleri Birliği'nin bu duruma destek olduğunu ifade etti. 10'da

Sağlık ordusundan mesaj var

KORONAVİRÜS ile mücadelede en önde savaşan sağlık çalışanlarının görev başında fotoğraflarını yayınlıyoruz. Birlikte güçlüyüz. **EVDE KAL TÜRKİYE.**

Gıda güvenliği acil öncelik

TARIM konusu 83 milyon insanımızın gıda güvenliği açısından stratejik olarak önemli. İktidarı ekilemeyen, ekilebilir arazinin tümü için kapsamlı plan yapması gerekmektedir. Ve çiftçiye mutlaka alım garantisi vermelidir.

HAKAN TOPKURULU'nun yazısı 6'da

2 Sayfa	FERHAN BAYIR Kriz nasıl aşılır?
2 Sayfa	ONUR SINAN GÜZALTAN Salgın, Kissinger ve diplomasi
4 Sayfa	LÜTFİ ÖZGÜNAYDIN Mustafa Kutlu'yu okuyun
5 Sayfa	MEHMET AKKAYA İşçinin fabrika yönetiminde olma zorunluluğu
10 Sayfa	İSMET ÖZÇELİK Koronanın öğrettikleri!
11 Sayfa	BÜLEND KIRMACI Madde madde
13 Sayfa	BURÇAK EVREN Salgın filmi üzerine

Salgın, Kissinger ve Diplomasi

Onur Sinan
GÜZALTAN

onurguzaltan@yahoo.com
Twitter: @GuzaltanOnur

70'lerden bu yana ABD dış siyasetinin beyni olarak kabul edilen Henry Kissinger'in "Diplomasi" adlı eserinde "Yeni Dünya Düzeni" başlıklı ilk bölüm şu satırlarla başlar:

"O anki bir doğa kanunuymuş gibi, her yüzyılda tüm uluslararası sistemi kendi değerlerine göre biçimlendirecek kuvvet, irade ve entelektüel ve moral güce sahip olan bir ülke ortaya çıkmaktadır."

Kissinger devamla, "XX. yüzyılda, uluslararası ilişkileri hiçbir ülke Birleşik Devletler kadar kesin, fakat aynı zamanda kararsız bir şekilde etkilememiştir" iddiasında bulunur.

'DÜNYA DÜZENİNİ İLELEBET DEĞİŞTİRECEK'

Koronavirüs salgını, bekle-nenlerin ötesinde dünyada köklü

vetin yanı sıra diplomasi de bir araç olarak ABD yönetiminin önünde duruyor. Fakat salgın ve beraberinde derinleşen ekonomik kriz ABD yönetimini iç ve dış siyasette adeta perişan etmiş durumda.

Ülke içinde vatan-daşlarına yeterli sağlık hizmeti sunmayı başaramayan ve diğer yandan finansal bir krize doğru yuvarlanan Trump yönetimi, dış siyasette ise müttefiklerine yardım etmek bir yana, Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerine giden tıbbi malzemeleri adeta çalarak, diplomatik skandallara imza atmış durumda. Berlin İşçileri Senatörü Geisel, ABD'nin, Almanya'nın salgına karşı satın aldığı 200.000 adet maskeye Washington yönetimini "modern koranlıkla" suçlamaktan çekinmedi.

ABD salgına rağmen İran ve Küba'ya yönelik insanlık dışı yaptırımlarını uygulamaya devam ederken, diğer ülkelere bu yönde yaptığı dayatmalar ise etkisini kaybetmiş durumda.

Almanya Dışişleri Bakanı, IN-TEX-Avrupa ülkeleri ve İran ara-

Salgın diplomasisinin en başarılı örneklerinden biri Moskova'dan geldi.

Rusya'nın, ABD'ye salgınla mücadele amacıyla gönderdiği solunum cihazlarını üreten Rus firmasının, ABD'nin yaptırım listesinde olduğu ortaya çıktı.

Putin bu hamleyle, ABD'yi koyduğu yaptırımları çiğnemek zorunda bırakırken, Washington ise sessiz bir biçimde durumu kabullendi.

Moskova, ABD'nin çekilmek zorunda kaldığı Avrupa'da istikrarlı bir biçimde salgın yardımları üzerinden hükümetlerin yanı sıra halklar nezdinde de güvenilirliğini arttırmaya devam ediyor.

Salgın diplomasisi konusunda en başarılı ülke ise şüphesiz Çin oldu.

Yardımlar üzerinden başarılı bir "yumuşak güç" stratejisi izleyen Pekin, dünyanın dört bir köşesinde hareket alanını genişletmiş ve salgının başlangıcında üzerine atılmış olan "salgının başlamasına neden olan devlet" imajından kurtulmuş oldu.

Ortadoğu'da da salgın yeni diplomatik adımların atılmasına vesile olmuş durumda.

Bu adımlardan en göze çarpanı Suriye'deki savaşın baş sorumlularından Birleşik Arap Emirlikleri'nin lideri Muhammed bin Zayed'in, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'la irtibat kurup, Koronavirüs'e karşı mücadelede desteğini iletmesi oldu.

Bin Zayed'in hamlesinin altında Şam'la yeniden temas hedefinin olduğu aşikar.

SALGIN ÜZERİNDEN KOMŞULARLA BARIŞMAK

Türkiye de salgının başlangıcından itibaren İran ve İspanya başta olmak üzere çeşitli ülkelere yardım göndermek suretiyle "yumuşak güç" diplomasisini sürdürme yolunda hamleler yaptı.

Bugün bu hamleleri ileriye taşıyarak, Suriye ve Mısır'la da yardımlaşma üzerinden iletişim kurulabiliyor.

Salgının hemen öncesinde İdlib başta olmak üzere dış politikada sıkışılan alan düşünüldüğünde, Türkiye'nin bu fırsatı kullanarak, Suriye ve Mısır'la da yardımlaşma üzerinden iletişim kurulabiliyor.

Bu suretle, halihazırda sınırlarımızda bulunan ve Korona günlerinde daha da büyük risk teşkil eden Suriyeli mültecilerin geri gönderilmesi de gündeme gelebilir.

Salgın sonrasında büyük bir ekonomik kriz yaşanacağı bütün çevrelerce kabul ediliyor. Mısır'la düzeltilecek ilişkiler, kriz esnasında Türk şirketlerine yeni alanlar açacak ve alternatifleri çeşitlendirecektir.

Diplomasi salgın günlerinde dahi devam ediyor.

Önümüzde kurulmakta olan yeni bir dünya var. İttifaklarını kuvvetlendirip, düşmanlıklarını dostluklara çevirmeyi bilenlerin kazanacağı bir dünya...

Kriz nasıl aşılır?

Ferhan
BAYIR

ferhanbayir@aydinlik.com.tr

Kriz, yaşadığımız zamanın en ihtisamlı fenomeni. Gündelik hayatımızda kriz sözcüğünün geçmediği bir an bile yoktur. Ekonomiden kültüre, dış politikadan spora, bilimlerden dine her yerde ansızın karşımıza çıkar kriz sözcüğü.

Mekan ayrımı, zaman farkı gözetmeksizin tüm dünyaya hızla yayılan kriz sözcüğü, ilk olarak güvensizlik duygusunu çağırıştır. İnsanın var oluştaki geleceğe dair belirsizlik, güvensizlik hissiyle derinleşerek kaygılar ortaya çıkmaya başlar.

Kaygılar yavaş yavaş kişiliğin parçası haline gelir, umutsuzluğun karanlığı koyulaşır ve kriz karşısında insan eylemsizleşir.

Ancak kriz sözcüğünün, modern insanın gündelik hayatında deneyimlediğinden çok farklı tarihsel anlamı vardır. 'Krisis' sözcüğü, Antik Yunanca'nın temel kavramlarının başında gelir.

Ayrılmak, seçmek, karar vermek, hüküm vermek anlamlarına gelen 'krisis' boy ölçüşme, kavga etme, dövüşme imalarıyla nihai, geri alınmaz bir karara işaret ediyordu.

Krizin, Antik Yunan'dan erken modern döneme tıbbi alanda da karşılığı vardı. Hastanın, ölüm ile yaşam arasında mücadele ettiği o belirsizlik durumuna, belirli bir anda müdahale anlamına gelmekteydi.

Tıp dilinde 'Krisis' yine erken modern dönem boyunca, Latince'de sözcük ve kavram varlığını korumuştur. Teolojinin diline girerek 'Judicium' yani hüküm anlamını kazanmıştır.

Krisis sözcüğü, teolojide Judicium (hüküm) anlamını içerecek şekilde genişlerken, Judicium'un da modern hukukun temel kavramı haline gelecek şekilde hüküm verme, karar verme, yargılama kavramını kapsayacak şekilde anlamı genişlemiştir.

Görüldüğü gibi, krizi kavramı geçmişte, öngörülebilir bulunup, geri alınmaz nihai kararlar müdahale ederek, kopuşa işaret etmekteydi.

Öyleyse tartışılması gerek nokta, neden bugün içinde bulunduğumuz krizi bir kopuş hissi olarak değil de, hiç sonlanmayan, sonsuza kadar devam eden belirsizlik hali olarak hissetmekteyiz.

Neden deneyimlemekte olduğumuz krizi, sürekli maruz kalmam belirsizlik, karar verilememe halinde yaşamaktayız?

Neden kriz karşısında kararlı biçimde meydan okuma, kavga etmek yerine, iradesizce Tanrı'nın son yargısını bekler gibi, eyleme geçmemekteyiz?

Bugün değişen krizin anlamı, yoksa değişen krizi algılayış biçimimiz mi?

Bugün kriz karşısındaki kararsızlık, eylemsizlik belki de, yaşadığımız sürekli krizin belirsizliği, krizin kriz olarak kavranmasını engellemektedir.

şadığımız sürekli krizin belirsizliği, krizin kriz olarak kavranmasını engellemektedir.

NIETZSCHE VE ANLAM KRİZİ

Bugün insanların kriz karşısındaki eylemsizliğinin birincil nedeni, yaşamakta olduğumuz anlam krizidir. Anlam krizi de, doğrudan içinde bulunduğumuz eylem krizini tetiklemektedir. Diğer bir deyişle, bu iki kriz halinin arasında döngüsel ilişki vardır.

Anlam ve eylem krizini tetikleyen olay, 19. yüzyılın son çeyreğinde patlak veren ekonomik krizin hızla toplumsal krize dönüşmesiyle ortaya çıkmıştır.

Kapitalizmin tarihinde yaşadığı en derin krizle birlikte, İngiliz Devrimi'nden itibaren burjuva toplumunu ayakta tutan, 'ilerleme' kavramına olan inanç sarsılmıştı.

Aydınlanma'nın mirası 'ilerleme' kavramının sorgulanmasını, aklın ve aklı referans alan tüm rasyo-

nel felsefi gelenegün yadsınması izlemiştir. Kriz dönemi'nin düşüncü olarak Nietzsche felsefede, aklı ve onun kavramsal mantığını hedef alarak, yaşadığımız anlam krizini başlatmıştır.

Nietzsche, aklı "sefil, geçici, amaçsız ve hayalperest" olarak görür. Ona göre insan zekası özünde her şeyi olduğundan başka türlü gösteren, bize dünyanın doğru bilgisini sunduğunu iddia ettiği halde aslında sunmayan bir güçtür.

Aklın eleştirisinden Nietzsche, aklın mantığından türeyen kavramların eleştirisine geçer: "Her kavram, temsil ettiğini beyan ettiği şeyin yanlışlanmasıdır."

Kavramlar bize gerçekliğe ilişkin doğru, sahihi bir bilgi vermezler. "İnsanın asli yetisi olan fanteziden gürül gürül fıskıran imgele yığını" olan kavramlar, soyut matematik mantıkla kesinlik iddiasında bulunur.

Nietzsche "Doğa yasalarının doğada bulunduğunu düşünürüz, oysa aslında bu yasalar doğaya insanlar tarafından dayatılırlar" diyerek bir adım daha atar, aklın kavramları gibi doğa yasalarını da yadsır ve bilimsel düşüncenin nedenselliğini hedef alır. İnsanın rasyonal bir varlık olduğu dahi tartışmaya açılır.

Kavramlar insanların fantezisi, bilimsel yasalar kurgu olduğu zaman, hakikat denen şey de yarılsamadan öteye geçemez. Böylelikle insan gerçekliğe hiçbir biçimde ulaşamaz. Gerçekliğin yer-yüzünden kovulduğu bu anda, nihilizmin karanlığı insanlığın ufkunu karartmaya başlar.

Hakikat yanılsamaya dönüşüp, gerçekliğe giden yollar imha edilirse, bilimin nesnelliği gibi kavramların da bilgisinden söz edilemez.

Böylece insanların tartışıp üzerine anlaşılabileceği kavramların keskin 'anlamlar' içermesinin yadsınmasıyla, toplumsal hayatın da 'anlamı' reddedilir.

Kavramların anlam bütünlüğünün parçalandığı yerde, toplumları birlik içinde tutacak tüm toplum sözleşmeleri de askıya alınır.

NİHİLİZM VE EYLEM KRİZİ

Nietzsche, "Eylem adamı sürüklenmekten ve kendini yitirmekten kaçmak için hayatını akla ve aklın kavramlarına bağlar" derken, ironik biçimde anlam ile eylemin ayrılmaz birliğini en açık biçimde dile getirmiştir.

İnsanın kavramlara verdiği anlamla "kendi hayat ve eylem gemisini onlara bağlayabilmiştir" derken Nietzsche, neyi hedef aldığı farkındadır.

Aklın ve kavramların yadsındığı noktada insanlar kavramların anlamı üzerinde uzlaşamaz, birlikte hareket etmeleri imkânsızlaşır ve eyleme geçemez. Böylece eylem krizi ortaya çıkar.

Kaldı ki, her toplumsal sistem "kavramlardan oluşan büyük bir yapı" ise, kavramların gerçek bilginin anlamından yoksun olduğunu bilmeyen insan eyleme geçer.

Nietzsche'ye göre eyleme geçen insanlar, "yanılsamaya ve rüya görüntülerine fena halde batmış durumdadırlar; gözleri şeylerin sadece yüzüne bakar ve biçimler görür; duyumları onları hiçbir yerde hakikate götürmez."

Yeryüzündeki hiçbir eylem insanı hakikatin kapısına götüremeycekse, Nietzsche 'ahlaki tutarlılık' adına, "her türlü sistem istemi bir dürüstlük eksikliğidir" diyerek, eylemsizliği yüceltir.

Eylemsizlik halinde insanlar yaşadıkları kriz karşısında harekete geçemeyerek, daha iyi bir sistem için karar alamaz, daha adil ve eşit bir toplum için kavgaya girişemez, sürekli krize maruz kalarak bireysel kaygıların karanlığına sürüklenir.

Gelinen noktada, koronavirüs kriziyle hayata dair bütün kavramlar alt üst oldu, anlamların üzeri geleceğin belirsizliğiyle kaplandı. Tüm dünya evlerinde eylemsizliğin içine hapsedildi.

Kriz karşısında yaşadığımız ataletten kurtulmak, eyleme geçerek kapitalizmin belirsizliğinde sürüklenmeye son vermek için, öncelikle yaşadığımız krizin anlamı kavranmalıdır.

Yaşadığımız kriz, neoliberalizmin yarım yüzyıllık krizi ve taşlarını Nietzsche'nin döşediği post-modernizmin krizidir. Yani deneyimlemekte olduğumuz kriz, kökleri 19. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan krizin krizidir.

18. ve 19. yüzyıl devrimler çağıdır. Savaşların, devrimlerin, iktidar değişimlerinin yaşandığı bu çağa, aynı zamanda 'kriz ve eleştiri çağı' denilmektedir.

Krizler, var olan normları yıkıp istisna durumunu ortaya çıkarır, işte bu anlarda sistemleştirilmiş eleştiriyle başlayan karar verme, hüküm verme sürecini, müdahale etme, meydan okuma, boy ölçüşme izleyerek toplumsal devrimlerin yolu açılır.

Hegel'in Hukuk Felsefesi eserinde dediği gibi "Kavramak, nesnede delik açmaktır."

Devrimci eleştirel düşünceyle krizin kavranması sonucu, neoliberalizmin duvarlarında açılan delikte, devrimci pratiğin gerçekleştirileceği alanlar açığa çıkar. Böylelikle krizi, kopuş anına dönüştürmek mümkün olabilir.

Kriz karşısında, teori ile pratiğin bütünleşmesiyle, hakikatin aydınlığı insanlığın ufkunda yeniden gözükabilir.

değişimlere neden oldu ve oluyor.

Kissinger de Wall Street Journal'de kaleme aldığı son yazısına "Koronavirüs salgını dünyada düzenini ilelebet değiştirecek" başlığı vererek, bir yandan değişimi ve ABD merkezli dünya düzeninin aldığı darbeyi kabul ederken, diğer yandan sunduğu önerilerle düzenin ayakta kalması için atılması gereken adımları sıralıyor:

1. Salgına karşı küresel bir çözüm desteklenmeli ve öncelik edilmeli,
2. Salgının dünya ekonomisinde neden olduğu tahribatlar iyileştirilmeli.
3. Liberal dünya düzeni korunmalı.

Kissinger bu hedeflerin Marshall Planı ve Manhattan Projesi modelleri ışığında gerçekleştirilmesi gerektiğini ifade ediyor.

NATO ve Avrupa'da ABD egemenliğinin doğum projesi olan Marshall Planı ve Nükleer Silah geliştirilmesi suretiyle dünyaya ABD'nin askeri gücünün dayatıldığı Manhattan Projesi'nin örnek gösterilmesi, ABD'nin dünya jandarmalığı iddiasının devam ettiğini gösteriyor.

'MODERN KORDAN ABD'

Kissinger'in önerilerini uygulamada, askeri ve ekonomik kuv-

sında kurulan özel bir ticari mekanizma- üzerinden İran'a tıbbi ekipman ihraç ettiklerini açıkladı.

Fransa Dışişleri Bakanlığı ise İran'la ilişkiler konusunda, "Bölgedeki gerginliği gidermek adına yaptığımız çalışmalar için herhangi bir ülkenin iznine muhtaç değiliz" açıklamasıyla ABD'ye ikinci tokadı vurmuş oldu.

Diğer yandan Avrupa ülkelerinin, Washington'un baskılarına rağmen Kübalı doktorları toplamlarına kabul etmesi, Avrupa'nın ABD gölgesinden uzaklaşmakta olduğunu gösterir nitelikte.

SALGIN DIPLOMASİSİ

ABD'nin salgın diplomasisi başsansız olurken, dünya üzerinde pek çok ülke salgın üzerinden hamlelere geçekleştirmeye devam ediyor.

Ceviz bahçesi kaz çiftliğine döndü

BURDUR'un Bucak ilçesinde ceviz bahçesindeki yabancı otları yemesi için kaz yetiştirmeye başlayan Tarık ve Ahmet Matur, bir yılda bin 500 hayvandan oluşan çiftliğin sahibi oldu.

Akraba olan Tank ile Ahmet Matur, 2017'de Burdur-Antalya kara yolu yakınındaki Seydiköy'de ceviz bahçesi oluşturdu. Yabancı otlarla başa çıkamayan ortaklar, aldıkları 50 kaz civcivi ile bu duruma çözüm bulmaya çalıştı.

Bahçedeki kaz sayısının giderek artması üzerine artık ile Ahmet Matur, kaz sayılarını artırma ceviz bahçesini kaz çiftliğine dönüştürdü. Zaman içinde kaz üretimi hızla artınca ve kaz üretiminin karlı bir iş olduğunu öğrenen Tank ve Ahmet Matur, ceviz bahçesini bin 500 hayvanın bulunduğu kaz çiftliğine dönüştürdü.

SEKTÖRÜN BÜTÜN ALANLARINA ÜRETİYORLAR

Çiftlikte yıllık ortalama 10 bin kaz yumurtası ve 15 bin civciv üreten ortaklar, 3 yıldır Türkiye'nin birçok iline ve Orta Doğu ile Kafkas ülkelerine kaz ve kaz ürünleri gönderiyor. Üç çocuk babası 47 yaşındaki Tank Matur, kaz çiftliği kurma düşünceleri olmamasına rağmen birden kazı olduklarını söyledi.

ÜLKE EKONOMİSİNE KATKI SAĞLIYORUZ

Kazların otla mücadelede önemli rolü olduğunu vurgulayan Matur, Türkiye'nin neredeyse bütün illerinden otla mücadele için kaz siparişi aldıklarını dile getirdi. Matur, şöyle konuştu: "Eti, ciğeri, yağı, yumurtası, tüyü gibi kazdan elde edilen bütün ürünlerin satışını yapıyoruz. İlk başta aldığım 50 civciv bugün bin 500 kaz oldu. Bu çiftlikte ülke ekonomisine katkı sağlamak için kaz ürünleri üretiyoruz. Geçen yıl, Irak'ın Erbil kentine 10 bin civarında kaz yumurtası gönderdik. Kaz yumurtasının tanesi 10 ile 15 lira arasında değişiyor. Kaz civcivinin fiyatı 30-35 lira, yetişkin kazlar ise 150-200 liraya satılıyor. Altı kilogramlık canlı bir kazdan 4 kilogram et çıkar. Kaz etinin kilosunu ise kırmızı et gibi 40-45 liradan satılıyor. Biz daha çok kaz yumurtası, canlı civciv ve canlı kaz satışı yapıyoruz."

Yıllar önce PKK'lı teröristlerce düzenlenen baskından samanlığa saklanarak kurtulan İbrahim Teğin, şimdi Siirt'te profesörlük yaparak binlerce öğrencinin hayatına dokunuyor. Teğin, o baskında 3 gencin dağa kaçırıldığını söyledi

Okumanın önünde engel yok!

OKUMANIN önünde hiçbir engel olmadığına değinen Teğin, "Çocukların, gençlerin okuması için devletimiz her türlü imkanı sunuyor. İnsanlar hiçbir engel tanımamalı, devletimizin verdiği imkanlara sahip çıkmalıdır" diye konuştu.

PKK'dan kurtuldu binlerce öğrenciyi geleceğe hazırlıyor

SIİRT'in Eruh ilçesi Çetinkol köyüne 31 yıl önce PKK'lı teröristlerce düzenlenen baskından kurtulan 47 yaşındaki İbrahim Teğin, akademik kariyer yaparak profesör oldu.

Çetinkol köyünde dünyaya gelen Teğin, 8 yaşındayken babasını kaybetti. Annesi ve 4 kardeşyle yaşamını sürdüren Teğin'i, eniştesi köyde okul olmadığı için ağabeyinin eğitimini sürdürdüğü Eruh Yatılı İlköğretim Bölge Okuluna kaydetti.

Eruh'ta halasının yanında başladığı lise eğitimini, ağabeyinin görev yaptığı Şırnak'ın Cizre ilçesinde tamamlayan Teğin, inşaatta çalışarak kazandığı parayla üniversiteye hazırlık kitapları aldı. Aldığı kitaplarla evde çalışarak girdiği sınavda 16 yaşında Kütahya Meslek Yüksekokulu Maden Programı bölümünü ka-

zanan Teğin, üniversiteye kayıt yaptırmasına bir hafta kala 25 Ağustos 1989'da PKK'lı teröristlerce köylerine düzenlenen baskına tanık oldu.

SIİRT'TE PROFESÖR OLDU

Baskın sırasında annesinin samanlığa saklandığı Teğin, teröristlerce dağa kaçırılmaktan bu sayede kurtuldu. Teğin, Kütahya'daki eğitimini tamamladıktan sonra tekrar sınava girerek Dicle Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü'nü kazandı. Üniversite eğitiminden sonra akademik kariyerine devam eden Teğin, Siirt Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesinde profesör olarak görev yapıyor.

HERKES SAMANLIĞA SAKLANDI

Prof. Dr. Teğin, televizyon izledikleri sırada komşularının evlerine gelerek teröristlerin gençleri kaçırmak amacıyla

köye baskın düzenlediğini haber verdiğini belirtti. Köydekilerin panik halinde gençleri bahçe, ahır gibi yerlere gizlediğini ifade eden Teğin, annesinin de kendisini ve ailenin gençlerini samanlığa sakladığını dile getirdi.

O GECE 3 GENÇİ KAÇIRDILAR

Teğin, samanlıkta evleri arasında bir geçiş bulunduğunu anlatarak, "Bu geçiş bugün çuvallarıyla kapatan annem yarım saatte bir gelip iyi olup olmadığımıza bakıyordu. Akşamdan sabaha kadar burada saklandık. Teröristler sabah köyden ayrılınca da samanlıktan çıktık" diye konuştu. Teröristlerin o gece 3 genci dağa kaçırıldığını belirten Teğin, bu kişilerin daha sonra güvenlik güçlerince düzenlenen operasyonlar sayesinde örgütten kurtarıldığını söyledi.

"Samanlığın içinde yaklaşık 11 saat saklandık. Annem samanlıkta saklamasaydı bugünlere gelemezdik." diyen Teğin, bu olayın yaşanması üzerine ailesinin aynı gün kendisini üniversite eğitimi için Kütahya'ya gönderdiğini vurguladı.

Andız kozalakları imece usulüyle ağızları tatlandırıyor

KAHRAMANMARAŞ'ın Andırın ilçesinin dağlarından toplanan andız kozalakları, zorlu bir işlemin ardından lezzete dönüşüyor. Pekmez yapımı için henüz olgunlaşmadan toplanan kozalaklar, kadınlar tarafından imece usulüyle kırılıyor.

Günlerce süren çalışma sonunda hazırlanan andız pekmezi, kilogramı 30 liradan satışa sunuluyor. Yaklaşık 5 kilogram kozalaktan 1 kilogram pekmez elde ediliyor.

Pınarbaşı Mahallesi'nde yaşayan ev kadını Zeynep Öksüz, yaklaşık 10 yıl önce ailesinin ihtiyacını karşılamak için andız pekmezi yapmaya başladıklarını söyledi. Geçen süreçte gelen talep üzerine bu üretimi gelire dönüştürdüklerini anlatan Öksüz, eşinin dağlardan andız kozalağı toplayıp getirdiğini ve ürünlerin pazarlamasını yaptığını, kendisinin ise kozalaklardan pekmez elde ettiğini dile getirdi.

DEV TESTİ RESTORE EDİLİYOR

TÜRKİYE'nin önemli turizm bölgelerinden Kapadokya'nın merkezi konumundaki Nevşehir'de bulunan 14 metrelik dev testi, Anadolu'da yaşayan medeniyetleri temsil eden figürlerle süslenerek restore ediliyor.

Etrafına kurulan iskele ve vinç yardımıyla yıpranan alanları onarılan "Gagalı Hitit Testi"nin motifleri baştan aşağı yeniden çizilip boyanıyor. Kitabesinde Aşık Seyrani'ye ait, "Kör de bilir Avanos'un yolunu/Testi, bardak kırığından bellidir" mısralarının yer aldığı yapıt, toprağın sanata dönüştürüldüğü ilçenin tarihini yansıtıyor.

Restorasyon sorumlusu çanak ustası Şaban Topuz, 15 yıl önce kendisi tarafından Kızılırmak'ın eski yataklarından elde edilen çamurla yapılan testinin ilçenin simgelerinden birisi haline geldiğini belirtti. Topuz, kendisine yardım eden iki çanak ustasıyla sürdürdüğü yenileme çalışmasında 60 litreden fazla boya kullanıldığını anlattı.

Doğu Perinçek'in Bütün Eserleri, 30 Nisan'a dek % 40 indirimli

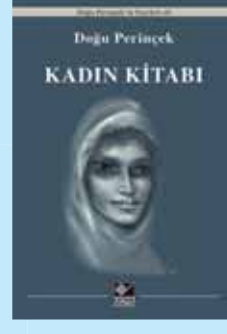
Tarihten bakarak bugünü bugünden bakarak geleceği aydınlatan eserler

ASYA ÇAĞININ ÖNCÜLERİ / 21. YÜZYILDA LENİN, ATATÜRK VE MAO
Dünyanın lanetlileri uyanıyor... 21. yüzyıl Batı'nın değil Doğu'nun yüzyılı oluyor... Bu uyanışın ve bu yüzyılın öncüleri Doğu Perinçek'in kalemiyle bugüne ve geleceğe sesleniyor.

BİLİMSEL SOSYALİZM VE BİLİM
Materyalist Bilgi Teorisi ve sosyalizmin bilimle kopmaz ilişkisini, Dünyanın, kamucauluğu döne döne keşfettiği bir dönemde, Bilimsel Sosyalizm'in gelişim çizgisi ve 21. yüzyıla aktarılan büyük birikim, mafyalaşan kapitalizmin çöküşünü hızlandırıyor.

KADIN KİTABI
Kadınların, ölümlerden, yangınlardan, kafeslerden, tuzaklardan kurtulacağı bir toplum özlemiyle yazdığı kitabında Doğu Perinçek, insanlığın en taşlaşmış sorununu inceliyor. "Kadın Kitabı"nda, güzelliğin kadınlarca tanımlandığı, aşkın kadınlar tarafından anlatıldığı bir dünya ütopyası çıkıyor karşımıza.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE TÜRK DEVRİMİ / KEMALİST DEVRİMİN BAŞLANGICI
Yüzeysel tarih anlatılarını ve masalları unutun. Birinci Dünya Savaşı'nın gerçek nedenleri ve gerçek sonucunu, Türk Devrimi açısından inceleyen Doğu Perinçek, Kemalist Devrimin başlangıcı aşamasını aydınlatıyor.

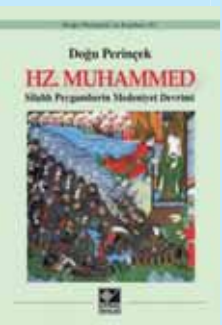

FETÖ DARBESİ / KÖKLERİ, YÜKSELİŞİ, EZİLMESİ VE SONUÇLARI
Doğu Perinçek, 40 yıldır mücadele ettiği bu örgütün röntgenini çekiyor, otopsisini yapıyor. NATO'nun yeraltı örgütü FETÖ'nün oluşumu, yükselişi, inişe geçmesi ve ezilmesi süreçlerini, deneyimler ve belgeler ışığında yorumluyor.

OG'DAN OGUR'A / DEVLETİN OLUŞMA SÜRECİNİN TÜRKÇEDEKİ İZLERİ

Türklerde devletin oluşumu konusunda bugüne kadar yazılmış tek çalışma. Türklerin, kabile toplumundan devlet aşamasına geçişini Türkçenin izlerini sürerek inceleyen kitap, tek bir harfin bile yüzlerce yıllık kavram değişiminin simgesi olduğunu gösteriyor.

HZ. MUHAMMED / SİLAHLI PEYGAMBERİN MEDENİYET DEVRİMİ
Doğu Perinçek, Hz. Muhammed'i imanının değil, tarih biliminin konusu olarak inceliyor. Din ve medeniyet ilişkisini, Hz. Muhammed'in elindeki kılıcın tarihsel anlamını, Goethe'nin, Marx'ın ve Atatürk'ün değerlendirmelerini de içeriyor.

ARKADAŞIM DENİZ GEZMİŞ
Doğu Perinçek, Cumhuriyet tarihinde şimşek gibi parlayıp yıldırım gibi aşından bıraktığı ışığı anlatıyor. "Arkadaşım Deniz Gezmiş", yalnızca bir anı kitabı değil, 1968'in pratiğini bugünlere taşıyan derslerle dolu bir çalışma.

GÖNÜL DEFTERİ / ERDEMLİ TOPLUMUN PINARLARI
Doğu Perinçek, toprağa verdiğimiz ama erdemlerini havaya savurmadığımızı, düştükleri topraktan filizlenen mücadele arkadaşlarını, büyük sanatçıları, aydınları anlatıyor. Perinçek'in gönül defterinde bir araya gelen portreler, özlediğimiz Türkiye'nin ve dünyanın resmini oluşturuyor.

Türk Devrimi'nin Yayınevi

KAYNAK YAYINLARI

www.kaynakyayinlari.com

DOĞA-İNSAN

YAŞADIKLARIM DÜŞÜNDÜKLERİM

lutfi.ozgunay@gmail.com

LÜTFİ ÖZGÜNAYDIN

EVDE ÇEHOV, SAİT FAİK OKUYUN, SAĞLIK BAKANI'NIN ÖNERDİĞİ GİBİ

MUSTAFA KUTLU'YU OKUYUN

EVDE kal sloganına, "Evde Okuyun" diye bir slogan ekleyelim. Çehov'un, Sait Faik'in öykülerini okuyun. Bir de Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın Tolstoy'la birlikte okumamızı önerdiği Mustafa Kutlu'yu okuyun. Mustafa Kutlu benim hemşerim ikimiz de Erzincanlıyız... Aynı toprağın insanıyız, ancak daha geçen yıl buluştuk. Ben onu hep takip eder öykülerini okurdum. O da benim çalışmalarımı takip edermiş özellikle fotoğraf çalışmalarımı. Dergah Yayınları'na gittim ikimiz de çok sevinдик, sohbet ettik. Sonrasında da zaman zaman birbirimizi aradık sor-duk. O benim "Bir Zamanlar Kemaliye" kitabımı çok beğenmiş kitap için katkı yapmak istedi. Beni Topkapı Sarayı Müdürü değerli Prof. Dr. Haluk Dursun'a gönderdi. Haluk Hocadan randevu aldım Topkapı Sarayı'na gittim konuştuk. Çok değerli bir insandı. Hatta bir proje için bana yardımcı olacaktı. Ancak onu elim bir trafik kazasında yitirdik. Allah rahmet eylesin...

Mustafa Kutlu

kendisinin arkasında Mehmet Akif Ersoy'un ve Nurettin Topcu'nun da fotoğrafı var. Nurettin Topcu'dan çok etkilenmiş onunla ilgili kitaplar da yayımlamış Dergah Yayınları...

NURETTİN TOPCU YAZLARI BİZİM KÖYE GELİRDİ

Nurettin Topcu'nun babası Erzurumlu annesi ise Kemaliyelidir. Yaz aylarında, annesiyle birlikte bizim Toybelen köyüne gelirdi. O zaman ben öğretmen okulunda okuyordum. Daha fotoğraf çekmeye başlamamıştım. Keşke o günlerde fotoğraf çekseydim. Nurettin Topcu az konuşurdu ama biz selamlaşır, sohbet ederdik. Küçük bir sandalyesi vardı onunla subaşlarına gider saatlerce otururdu. Sonra, yazılarını elle yazdığını görmüştüm. İlçede şehir kulübünün bahçesinde bir masaya oturur yazılarını yazardı.

MUSTAFA KUTLU ÇOK İYİ BİR YAZAR

Gerçekten ben Sait Faik'i ne kadar seviyordum Mustafa Kutlu'yu da o kadar seviyorum. Çok naif bir insan ve bir yazar. Öylesine sıcak ve akıcı bir üslubu var ki; onun öyküsünü okumaya başlayan birisi daha bırakmaz. Çok sağlam cümleleri vardır. Yüreğini coşturur insanın. Ve hep sevgiyi çağırıştır. Ancak Anadolu'nun sosyal ekonomik kültürel derinliğini ve derinliğini de dile getirir öykülerinde Mustafa Kutlu. Yoklukları, yoksullukları çok içten biçimde anlatır. Toplumsal değişimin sancıları dile gelir onun öykülerinde. Onun öykülerini herkesin okumasını isterim. Sağlık Bakanımız Fahrettin Koca da belli ki onu çok seviyor, Tolstoy'la birlikte onun kitaplarını önerdi.

YAŞAMI BELGESEL OLDU

Sadece öyküler yazmamış Mustafa Kutlu yıllarca köşeyazları yazmış, ansiklopediler yönetmiş, televizyon programları yapmıştır. Onunla ilgili olan belgeseli yapımı tamamlanınca izledim,

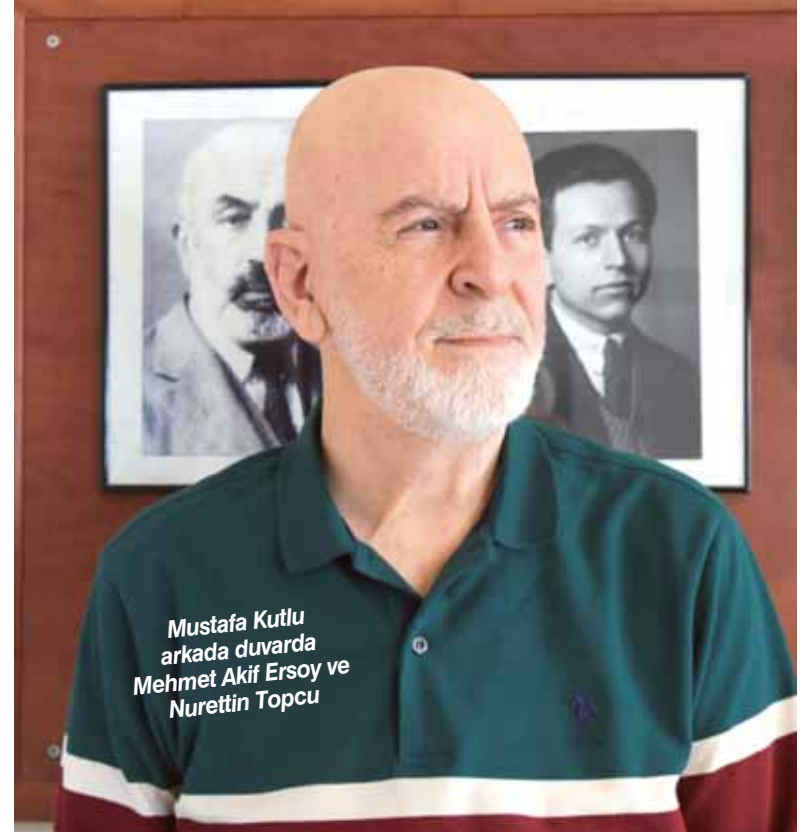
Mustafa Kutlu'nun doğduğu Kuruçay'ın bir sokağı

nasil yazıyorsa öyle konuştu öyle anlattı; Erzincan sokaklarını yaşadıklarını yazdıklarını. Kuruçay'dan çok söz etmedi ama bana daha önce anlatmıştı. Babası Nahiye müdürü olduğu için Kuruçay'da doğmuş. Bir ara Cebesoy İstasyonu'nda Kemahlı Sağıroğullarına ait olan bir kır evinde yaşamışlar. Mustafa Kutlu burada doğa ile haşır neşir olmuş çiçeği böceği görmüş trenleri izlemiş. Kara duman savurup geçen trenlere bakakalmış. O günlerin yansımaları birçok öyküsünde var. Doğa ve trenler...

ONUN ÖYKÜLERİNİ OKUYUN

Her yıl bir öykü kitabı yayımlıyor Mustafa Kutlu. Onun kitaplarından, birkaçının ismini yazayım. Dergah Yayınlarından çıkıyor kitaplar. Uzun Hikaye, Mavi Kuş, Hayat Güzeldir, Beyhude Ömrüm. Daha birçok öykü kitabı ve Sait Faik ve Sabahattin Ali ile ilgili inceleme kitapları da var. Sabahattin Ali ile ilgili çalışmasını edebiyat fakültesinde yapmış yayımlandığında o yönde tek kitapmış. Sonra başka bir Erzincanlı, Asım Bezirci de Sabahattin Ali ile ilgili bir kitap yayımlamış.

Eve kapandığımız şu günlerde Sağlık Bakanımızın söylediği gibi, Tolstoy'u da, Mustafa Kutlu'yu da okuyun.

Mustafa Kutlu arkada duvarda Mehmet Akif Ersoy ve Nurettin Topcu

YÖK'ÜN UZAKTAN EĞİTİM KARNESİ AÇIKLANDI

Yüzde 64 hazırlığı yetersiz buldu

Üniversite öğrencilerinin yüzde 66'sının uzaktan eğitim için metaryellerinin bulunduğu belirlendi. Öğrencilerin yüzde 63'ü YÖK'ün aldığı kararları 'iyi' olarak değerlendirirken, yüzde 64 uzaktan eğitim konusunda hazırlığını yetersiz buldu

ÜNİVERSİTE Araştırmaları Laboratuvarı (UniAr), Covid-19 salgını sürecinde, 18 bin öğrencinin katıldığı araştırmayla üniversitelerin uzaktan eğitimle ilgili karnelerini çıkardı. UniAr tarafından "Gençler dersler nasıl gidiyor" sloganı ile yürütülen araştırmaya, 111 devlet ve 52 vakıf olmak üzere 163 üniversitede uzaktan öğrenim gören 18 bin öğrenci katıldı.

Online anket yöntemiyle 15 farklı fakülte türünü kapsayacak şekilde yapılan araştırmada, öğrencilere uzaktan eğitime ilişkin sorular yöneltildi. Araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 57'si son bir haftada evden hiç çıkmazken, yüzde 22'si bu süreçte evlerinden en az 3 kez dışarı çıktı. Öğrencilerin yüzde 66'sının bilgisayarı ya da tableti ve evinde internet bağlantısı bulunuyor. Öğrencilerin yüzde 63'ü YÖK'ün aldığı kararları "iyi" ve "çok iyi" şeklinde değerlendirirken, sadece yüzde 9'u "çok kötü" yorumunda bulundu. "Kötü" değerlendirmesini yapanların çoğunluğunun yapılamayan uygulama derslerinin yoğun olduğu bölümlerin öğrencileri olduğu anlaşıldı. Öğrencilerin yüzde 74'ü uzaktan eğitimle ilgili YÖK'ün açıklamalarını ve bilgilendirmelerini yeterli, yüzde 13'ü ise yetersiz buldu. Öğrencilerin yüzde 60'ı YÖK'ün süreçle ilişkin tutum ve yaklaşımından memnun, yüzde 11'i ise kararları ve bilgilendirmeleri yetersiz bulunduğunu belirtti. Öğrencilerin yüzde 64'ü üniversite ve fakültelerin uzaktan eğitim konusunda hazırlığını yetersiz buldu. Öğrencilerin yüzde 53'ü de üniversitelerinin kendilerini uzaktan eğitim sürecinde yetersiz bilgilendirdiklerini aktardı. Öğrencilerin sadece yüzde 30'u dijital içeriklerin ve sunum, ders notu gibi öğretim materyallerinin dersin amacıyla örtüştüğünü ifade etti. Dijital içeriklerin ve öğretim materyallerinin yansından fazlası ise

dersin amaçlarıyla örtüşmüyor. Araştırmaya göre, içeriklerin sadece yüzde 40'ı, metin, yazım ve dil bilgisi kurallarına uygun. Materyallerde yer verilen görsellerin ise sadece yüzde 33'ü metinle uyumlu. Raporda bu duruma ilişkin, ders içeriklerinin "kes-kopyala-yapıştır" yöntemine dayalı yapıldığı yönünde değerlendirildi.

YÜZDE 52 MATERYALLERİ BEĞENMEDİ

Öğrencilerin yüzde 52'si dijital içeriklerin ve öğretim materyallerinin öğreticilik düzeylerinin olmadığını bildirdi. Hafta hafta değerlendirildiğinde dijital içeriklerin ve öğretim materyallerinin sadece 39'unun birbiriyle tutarlı olduğu görüldü. Öğrencilerin sadece yüzde 19'u dijital içeriklerin ve öğretim materyallerinin orijinal olduğunu düşündü.

Öğretmen adaylarına telafi kararı

YÜKSEKÖĞRETİM Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç, öğretmen adayı son sınıf öğrencilerinin uygulama çalışmalarındaki eksikliklerin ders, ödev ve dosya hazırlığı ile telafi edilebilmesine yönelik karar aldıklarını bildirdi.

Saraç, yeni karara ilişkin şu bilgileri verdi: "Bu zor dönemde sınırlı olmak üzere, Milli Eğitim Bakanlı-

Teknoloji ve uzaktan eğitimden haberdar olmayan hocalar var. Öğrencileri, hocalarının önemli bir kısmının "teknoloji okur yazarlığı yoksunu" olduğunu belirtti. Öğrencilerin yüzde 51'i hocalarının öğretme becerilerinden umutsuz oldukları yönünde görüş verdi.

'DAHA İYİ OLMALI'

Öğrencilere göre, uzaktan eğitim sürecinde hocalar sınıfta kaldı. Öğrencilerin sadece yüzde 47'si hocalarının bu süreçte kendilerine karşı tutumlarından memnun oldu. Evlerinden dahi bilgilendirmeyen binlerce hocanın bulunduğunu belirten öğrencilerin sadece yüzde 40'ı hocalarına e-posta gibi imkanlarla ulaşabildi. Öğrencilere göre, uzaktan eğitim sistemlerinin ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik, bağlantı düzeyleri, ses-görüntü kaliteleri daha iyi olmalı.

ğı ile de koordineli bir şekilde, bu öğrencilerimizi rahatlatıcı yeni bir karar aldık. Öğrencilerimizin 5-6 hafta arasında okullarda uygulama çalışmalarına katıldıklarını da göz önünde tutarak, uygulama çalışmalarındaki eksikliklerin ders, ödev ve dosya hazırlığı ile telafi edilebilmesine yönelik aldığımız karar üniversitemize bildirdik."

MEDENİYETLERE YÖN VEREN UYGARLIKLAR

Tarihi yeniden okuma zamanı

10 KİTAP

Sümerler
Eski Yunan
Roma Cumhuriyeti Tarihi
Hint Uygarlığı
Mısır
Çin
İnkalar
Mayalar
Aztekler
Türk Uygarlığı

10 Kitap
59 TL
+Kargo

0212 245 81 81

6.7622

dolar

7.3687

avro

2142TL

Cumhuriyet altını

92.382

BİST - 100

12.70

faiz

\$ 33.14

b. petrol

Gıda güvenliği acil öncelik

“**B**AKANLIK olarak ekilebilir tüm arazileri üretime kazandırmak için Bitkisel Üretimin Geliştirilmesi Programını başlattık. Yazlık ekim yapılabilecek 21 ilde tohumun yüzde 75'i hibe edilecek.” 6 Nisan günü Tarım Bakanı Pakdemirli bu açıklamayı yaptı. Yazlık ekimin 364 bin dekar alanı kapsayacağını belirtti.

Bu açıklamayı tanım ile ilgili çalışma yapanlar daha doğru değerlendiren. Ancak benim ilgimi çeken konu “ekilebilir tüm arazilerin üretime kazandırılacak olması” kısmı.

Ulusal Kanal'da Ziraat Mühendisleri İstanbul Şube Başkanı Sn. Murat Kapıkıran ve Tarım Gazetecisi Sn. Mehmet Özçelik ile birlikte katıldığımız programda, Türkiye'de ekilebilir arazilerin 3 milyon 500 bin hektarın ekilmediği söylendi.

Bu rakamın büyüklüğünün anlaşılabilmesi açısından karşılaştırma yapmamız gerekirse; 3 milyon 500 bin hektar, 35 bin km2'ye eşit.

İTHALAT MESELESİ

O akşam, ekilemeyen alanın yüzölçümünün Belçika kadar bir alan olduğu söylendi. Belçika'nın yüzölçümü 30 bin 689 km2. Tarım konusunun başlıkları olarak her zaman gündemde olan Hollanda'nın yüzölçümü ise 41 bin 543 km2. Bir de yurdumuzdan, daha tanıkl bir yüzölçümü olan Konya ilimizin yüzölçümünü verirken işin vahameti daha güzel anlaşılır. 38 bin 873 km2.

İş gerçekten vahim boyutlarda. Yine o toplantıda verilen rakamlardan Türkiye'nin net 5 milyon ton buğday ithalatçısı olduğunu da öğrendik. Türkiye ithal ettiği bir kısmı buğdayı, makkama vb. gibi işlenmiş ürün olarak ihraç ediyor. 5 milyon ton net ithalat bu kısmında düşüldükten sonraki kalan.

Şimdi Sn. Bakanın açıklamasının önemi daha çok anlaşılabilir. Pakdemirli'nin yaptığı açıklamaya göre yazlık ekim için hedeflenen alan 21 ilde 364 bin dekar. 36 bin hektar, 36,4 km2. Türkiye'de ekim yapılmayan, ekilebilir alan 35 bin km2. Doğal olarak, benim tahminimce esas olarak tahıl üretiminin yapılabileceği 35 bin km2 arazinin önümüzdeki yıl için dikiminin yapılabilecek olması ayrı bir gerçek.

KAPSAMLI PLAN YAPILMALI

Sn. Tarım bakanının açıklamasından sonra, Cumhurbaşkanı' da bir açıklama yaptı. Kurtuluş Savaşımız sırasında yayınlanan Teklif i Milliye Emirlerini hatırlatarak, milli birliğe vurgu yaptı.

İktidarı ekilemeyen zirai alanlar için çözüm arayışında olması sevindirici. Yapılan açıklamalar, milli birlik vurgusu yönünden de çok olumlu. Özellikle tarım konusu 83 milyon insanımızın gıda güvenliği açısından stratejik olarak önemli.

İktidarı ekilemeyen, ekilebilir arazinin tümü için kapsamlı plan yapması gerekmektedir. 6 Nisan'da açıklanan kısım (Yazlık ekim) ekilemeyen arazinin çok ufak bir kısmıdır. Bu kısmın yazlık ekim olarak tasnif edilmesi, ayrıca diğer kısımlar için de bir plan olduğu izlenimini uyandırmaktadır.

TARIM DA MUTLAKA PLANLAMA YAPILMALIDIR. Çiftçi ekim konusunda başboş bırakılmamalıdır.

TARIMDA PLANLAMAYA UYGUN HAREKET EDEN ÇİFTÇİYE, MUTLAKA ALIM GARANTİSİ VERİLMELİDİR.

Limon izne bağlandı Fındık ihracatı katladı

MARKET ve pazarlarda kilogramı 12 lirayı bulunca ihracatı ön izne bağlanan limonda iç piyasa fiyatlarının kısa sürede dengelenmesi bekleniyor.

Ticaret Bakanlığının tebliğiyle limon ihracatı Tarım ve Orman Bakanlığının ön iznine bağlandı. AA muhabirinin Tarım ve Orman Bakanlığında edindiği bilgiye göre, Türkiye'de limonda yeni ürün hasadı 15 Ağustos'tan sonra başlıyor. Limonun kilogram fiyatının mevsim normalleri olan 5-6 lira civarında seyretnesi gerekiyor. Alınan önlemlerle, mevcut limon miktarının ağustos ayına kadar yurt içi tüketime yetmesi ve fiyatının dengelenmesi öngörüldü.

Diğer yandan Covid-19 salgını nedeniyle birçok sektörde ihracat gerilerken, fındık sektörü mart ayında ihracatını yüzde 53,3 oranında artırdı. İstanbul Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin (İFMİB) yüzde 100'ün üzerinde ihracat artışı sağlaması dikkat çekti. Birlik, 46,7 milyon dolar olan ihracatını yüzde 105,4 gibi çok yüksek bir oranla artırarak, 96 milyon doları çıkardı. Türk fındığının en büyük alıcısının İtalya başta olmak üzere AB ülkeleri olduğuna değinen İFMİB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Haydar Gören, salgının en hızlı yaşandığı dönemde dahi İtalya'da çikolata üretiminin azalmadığına dikkat çekti.

Bankacılık sistemi kriz için yetersiz

Hükümet yeniden kredilendirme ile nakit sıkışıklığını aşmaya çalışıyor. Günlerdir iş dünyasından şikayetler alıyoruz: bankalar inisiyatif almıyor! Nihayet dün TOBB, bankalara çağrı yaptı. Ancak ilave destek için bankaların da ek sermayeye ihtiyacı olabilir

RECEP ERÇİN

TÜRKİYE'de sermaye piyasaları yeterli derinliğe sahip olmadığı için tasarruflar bankacılık sisteminde birikmiş durumda. 2000'li yılların başında yaşanan kriz sonrası yapılandırılan Türk bankacılık sistemi, hükümetin de teşvik edici politikasıyla ekonomiyi fonlayan tek araç haline geldi. 2008 sonrası sıcak para akımlarının da yardımıyla kredi bolluğu yaşandı. Hanehalklarından dev şirketlere, esnaftan KOBİ'lere herkes geniş kredi imkanlarından faydalandı. Ancak 2015'ten sonra şartlar yavaş yavaş terse döndü. Dışarıdan döviz kredisi olarak içeriye TL kredi veren bankalar dış finansman akımlarının özellikle son bir iki yılda terse dönmeleriyle kemerleri sıkıyaya başladılar. Kur artışı yüzünden döviz geliri olmayan firmalar borçlarını ödemekte zorlandılar. Yüzde 3-4'ler seviyesinde olan ta kipteki alacaklar yüzde 8'lere doğru yol almaya başladı. 2017'deki Kredi Garanti Fonu (KGF) destekli kredi büyümesi, 2018 Ağustos ayında yaşanan kur şoku öncesi ve sonrası yapılandırmalar bankaların da hareket alanını daralttı. Kredi risk priminin de artmasıyla, dış finansman pahalılaşınca, özellikle son bir yıllık dönemde bankalar net dış borç öder hale geldiler.

'SANAYİCİ KADERİNE TERK EDİLDİ'

Hal böyle iken bir de içeride dolarizasyon sorunu var. Vadesiz mevduatlarda dövizin oranı yüzde 55'leri aşmış vaziyette. Bankalar bu dövizlerle kredi kullandırdılar ve daha da kullandırmaya zorlanıyorlar. Yani banka bilançolarında; hemen her gelişmede TL değer kaybederken, bir risk artışı söz konusu. Bankaların kredi marjları daralmış durumda. Böyle bir ortamda koronavirüs gündeme geldi. Hükümet ise krizi aşmak için yeniden kredilendirme yoluyla nakit sıkışıklığını aşmak istiyor. Oysa şirketler ve hanehalklarını zaten yeterince borçlu. Türkiye'de sayılı şirketler dışında KOBİ'lerin işletme sermayeleri çok düşük. Hükümet

kamu bankaları öncülüğünde kredi destek paketlerini açıkladığından bu yana iş dünyasından, "Biz bu kredilere ulaşamıyoruz. Başvurduğumuzda 'bizde TV'den öğrendik, henüz yazılı talimat gelmedi" deniyor. Her başvurana zaten kredi imkanı tanınmıyor" türünden şikayetler alıyoruz. Dün sabah bir sanayici "Sanayiciyi kaderiyle baş başa bırakıyorlar. İş dünyası WhatsApp gruplarında ciddi şikayetler var" dedi. Bir saat geçmedi ki Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, tüm bankaları sıkıntıya düşen firmalara destek olmaya çağırıyor. Hisarcıklıoğlu, "Şirketlerimiz bankalar tarafından 'limit bitti' denip başvurusu dahi alınmadan geri çeviliyor. Buradan tüm bankalara seslenmek istiyorum. Bu dönem karlılık düşünecek, şirket seçecek dönem değil" dedi.

KGF'YE RAĞMEN NEDEN?

Rifat Hisarcıklıoğlu yaptığı açıklamada, özellikle kredi genişlemesinin sağlanabilmesi için Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı tedbirler kapsamında, KGF'nin kefalet kapasitesinin 250 milyar lira artırıldığına dikkat çekti. Ancak, 81 ilden ova ve borsalara gelen şikayetlerin, bu kredilerin bankalar tarafından finansman sıkıntısı çeken firmalara ulaştırılmasında sıkıntılar yaşandığını ortaya koyduğunu anlatan TOBB Başkanı, "Hatta koronavirüsten olumsuz etkilenen firmalarımızın değil de, kredibilitesi yüksek büyük firmalara kredi kullandırıldığı yönünde de eleştiriler var. Bu dönem karlılık düşünecek, şirket seçecek dönem değil. Hepimiz aynı gemideyiz. Reel sektör olmazsa bankacılık kesimi de olmaz. Devletimiz zaten riskin yüzde 80'ini üstleniyor. Tüm bankalarımızı sıkıntıya düşen tüm firmalarımıza destek olmaya çağırıyoruz" diye konuştu.

FONLAMA MODELİ TARTIŞILMALI

İş dünyasının şikayetleri ortada. Bankacılık çevreleriyle görüştüğümüzde sermayeyi riske atacak düzeyde ilave kredi verme konusunda isteksiz kalmalarının kendince

TÜGİAD: Özel bankalar hızlanmalı

TÜRKİYE Genç İş Adamları Derneği (TÜGİAD) Yönetimi de bankalara özel bir çağrıda bulundu. Açıklamada kamu bankaları üzerine büyük bir yük bindiğine dikkat çekilerek, "Öncesinden kamu bankaları ile herhangi çalışması olmayan firmaların açıklanan imkanlardan; bankaların tahsis departmanlarının, mevcut şartlardaki tedbirlerden dolayı yaşadığı kadro eksikliği, başvuru yoğunluğu gibi sebepler nedeniyle çalışamaz hale gelmesi sonucunda faydalanamamalarına neden olmakta ve bu firmalar için mağduriyet oluşturmaktadır" denildi. Açıklamada özetle şu öneriler yer aldı:

■ Yeni yönetmeliklerle kamu bankaları ile açıklanan destekler öncesinde faaliyeti olmayan firmalarında bu imkanlardan hızlı bir şekilde faydalanabilmelerinin önü açılmalıdır.

■ Özellikle katılım bankacılığında yapılandırma süreçleri, ilave maliyetler sebebi ile çok masraflı olmaktadır. Yapılandırılması istenen kredilerin kapatılması

ve açılması ile ilgili ciddi masraflar oluşmaktadır. Bu süreçlerin daha masrafsız bir hale getirilmesi beklentiler arasındadır.

■ Özel bankaların da bu süreçte kamu bankalarına yakın bir seviyede katılabilmesi için, açıklanan paketler ile ilgili uygulamaya yönetmeliklerinin hızlı bir şekilde uygulama birimlerine iletilmesinde büyük fayda bulunmaktadır.

■ Firmaların bu süreçte gelir elde edemedikleri için kamu bankaları öncelikli olmak üzere tüm bankalardan beklentileri ertelenen kredilerine faiz tahakkuk ettirilmemesidir.

■ Bankaların finansman sağlamak için talep ettikleri ipotek işlemlerinin tapu dairelerine gidilmeden online olarak yapılabilmesinin önünün açılmasında büyük fayda bulunmaktadır. Benzer şekilde açıklanmış olan gayrimenkul satış teşviklerinin sonuç verememesi için bu kapsamdaki gayrimenkullerin online olarak satış işlemlerinin sonuçlanabilmesi beklentiler arasındadır.

haklı nedenleri mevcut. Banka yönetimleri, sermayedarlarına karşı sorumlular. Üstelik bankacılık sistemindeki yabancı sermaye oranı ortada. Bütün dünyada parasal genişlemelere rağmen gelişen ülkelerden para çıkışı rekor seviyelere ulaştı. Uluslararası Finans Enstitüsü'nün verilerine göre salgınla birlikte gelişen ülkelerden 62 milyar dolarlık çıkış oldu. Ekonomistler; sadece bankacılık sistemi kanalıyla, ki özellikle de üç kamu bankasına ve ona eşlik eden bir iki özel banka eliyle, hem özel sektörün hem hanehalklarının hem de borçlanma ihtiyacı artan kamunun fonlanmasının sıkıntı yarattığı görüşündeler. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından açıklanan veriye göre, son dönemde kısa çalışma ödeneği için 70 bine yakın firmanın başvuru yaptığı düşünüldüğünde ve 90 bin ihra-

catçı firmanın büyük kısmının finansmana ihtiyaç duyduğu dikkate alındığında, kısıtlı çalışma ortamında bankaların da talebe yetişemediği anlaşılıyor. Bu noktada "Kamunun alternatif bir fonlama kanalıyla işletmeleri rahatlatması mümkün olabilir mi?" sorusu gündeme geliyor. Konuya ilişkin görüşüne başvurduğumuz bankacılık sektöründe uzun yıllara dayanan deneyimi olan, eski Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı, yazarmız Ufuk Söylemez, bankaların da sabit giderler, faiz giderleri gibi maliyetleri düşüldüğünde kredi geri ödemelerinde sıkıntı yaşanması durumunda, ek kaynağa ihtiyaç duyabileceklerini söyledi. Söylemez, böyle bir durumda, bir korona tahvil yöntemi aracılığıyla, bankalara ilave kaynak yaratılmasının düşünülebileceğini ifade etti.

BETAM: İşsize doğrudan gelir desteği verilmeli

EKONOMİ SERVİSİ

İŞSİZLİK Türkiye'nin bir numaralı gündem maddesi. Yapılan anketlerde de işsizlik en önemli sorun olarak öne çıkıyor. Yapılan araştırmalar Türkiye'de geniş tanımlı işsizliğin sekiz milyonu bulduğu yönünde. Üstelik bu sayı koronavirüs öncesi döneme aitt. İşsizlik matematiksel bir oran veya sayıdan ibaret görürse de, ülkeler için en ciddi ekonomik ve toplumsal sorun ve başkala sorunların oluşmasında önemli bir etken. Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi (BETAM) yayınladığı "Uzun süreli işsizliğin yarattığı tehdit" başlıklı araştırmada konuya dikkat çekti.

İŞSİZLİK SÜRESİ UZADI

BETAM uzmanları Prof. Dr. Seyfettin Gürsel ve Mehmet Cem Şahin tarafından kaleme alınan araştırmada özetle şu tespitler ve öneriler yer aldı:

Türkiye ekonomisinde korona salgınının mart ayının ortalarından itibaren yaratmaya başladığı tahribata maruz kalmadan önce de işgücü piyasasında gelişmeler yeterince endişe vericiydi.

Her ne kadar geçen yılın sonbaharından itibaren işsizlikte tedrici bir azalma süreci gözlemlense de tüm sektörlerle yayılan güçlü bir istihdam artışı yaşanmadığından önceki krizlerde olduğu gibi işsiz sayısında hızlı bir azalma gündemde değildi. Bu olgunun doğal sonucunu olarak işsizlik sürelerinin de uzaması kaçınılmazdı.

GENÇLERDE DRAMATİK BOYUTTA

Tahmin edileceği üzere son iki yılda işsizlik sürelerinde belirgin bir artış yaşanmıştır. Buna paralel olarak bir yıl ve daha uzun süredir iş arayıp bulamayan işsizlerin sayısı neredeyse ikiye katlanarak bir milyonu aşmıştır. Uzun süreli işsizlerdeki artışın ağırlıklı olarak yükseköğrenim mezunları ile düşük eğitimli (lise altı) kesimde ortaya çıktığı görülmektedir. Kuşkusuz en çarpıcı bulgu, bu artışın oldukça şiddetli bir dozda kadın işsizler arasında gerçekleşmiş olmasıdır. Sonuçta uzun süreli işsizler grubunda zaten var olan cinsiyet eşitsizliği daha da derinleşmiştir.

Büyük ölçüde işgücü piyasasına yeni giren gençlerden oluşan "Daha önce hiç çalışmamış" grubunda uzun süreli işsiz sayısı artışı dramatik boyutlardadır. 2017'den 2019'a iki yıl içinde bu sayı toplamda 114 binden 150 bine yükselirken kadınlarda 77 binden 116

bine ulaşmış erkeklerde ise 38 binden 34 bine gerilemiştir. İşgücü piyasasına yeni giren kadınların iş bulmakta yaşadıkları güçlük barizdir.

TAZMINAT SİSTEMİ GEVŞETİLMELİ

Mart ayının ortalarından itibaren Türkiye'yi etkisi altına alan koronavirüs salgınının bu tabloya daha da ağırlaştıracağı aşikardır. Ekonomi yönetimi dünya kadar işsizleri yaşamlarını asgari düzeyde idame etmelerine yönelik önlemleri ihmal etmiştir. Salgının yarattığı olağanüstü koşullarda olağanüstü koruma önlemlerine başvurulması acil hale gelmiştir. İşsizlik tazminat sisteminde gerek hak kazanma koşullarının gerek tazminat sürelerinin köklü bir şekilde gevşetilmesi gerekmektedir. Buna ek olarak işsizlik tazminatından yine de yararlanamayacak olan işsizlerin ailelerine doğrudan gelir desteği düşünülmelidir.

Dış ticaret normal akışına dönüyor

AYDINLIK / ANKARA

DIŞ ticaretin normal akışına dönmeye için önlemler artırılıyor. Koronavirüs tanısında kullanılan ve 1-3 saat arasında hızlı sonuç veren PCR testi artık Kapıkule Gümrük Kapısı'nda da kullanılacak. İhracat ve ithalatla sıkıntı yaşanmaması, ticaret akışının sağlanması için çalışmalar yoğunlaştı. İlgili bakanlıklar arasında koordinasyon ve ortaya çıkan sorunların hızlı çözüme kavuşması için önlemler artırıldı.

ÜLKELERLE GÖRÜŞÜYÖR

Ticaret Bakanlığı yetkilileri ihracatta ve aramalı ithalatında yaşanan sıkıntıların giderilmesi için her türlü önlemi aldıklarını, yaşanabilecek sorunlara karşı hazırlıklı olduklarını vurgulayarak, kısa sürede işlerin normale dönmelerini beklediklerini bildirdiler. Muhatap ülke yetkilileri ile de görüşmeler yaptıklarını kaydeden yetkililer ihracat pazarlarındaki sorunların da aşılanmasıyla birlikte ihracatta yaşanan sıkıntının kısa sürede giderileceğine inandıklarını bildirdiler.

KAPIKULE'DE TEST DÖNEMİ

Ege Yaş Meyve Sebze Mamulleri Birliği Başkanı Hayrettin Uçak da yaptığı açıklamada, ticaretin akışını sağlamak için gümrük kapılarında Ticaret Bakanlığının diğer bakanlıklarla koordinasyon halinde her türlü önlemi aldığını söyledi. Uçak, şu bilgileri paylaştı: "Kapıkule, İpsala, Hamzabeyli ve Habur sınır kapılarında tampon bölgelerde şoför ve dorse değişimi ile ihracat temasız devam ediyor. Tedarik zincirinin kopmaması için bir diğer isteğimiz de Türkiye'ye giriş yapan TIR şoförlerine karantina önlemleri kapsamında yapılan 14 günlük izolasyon süreciyle ilgiliydi. Araçlarımızın sınırda bekletilmesine neden olan bu durum hem daha riskli hem de uzun kuyruklar oluşmasına, taşımacılığa gecikmelerin yaşanmasına yol açıyordu. Ticaret Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile yapılan görüşmeler sonucunda Kapıkule Gümrük Kapısı'nda mobil laboratuvar kurulacağına açıklandı. Artık bütün sürücülere Covid-19 tanısında kullanılan ve 1-3 saat arasında hızlı sonuç veren PCR testi uygulanacak."

GAZETE YÖNETİCİLERİNDEN ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

BİK ödemesi kesilmesin

ERCAN KÜÇÜK

KORONAVİRÜSÜN en çok etkilediği sektörlerin başında yazılı basın geliyor. Resmi ve özel ilan gelirlerinde ciddi düşme yaşanan gazeteler kapanma tehlikesiyle karşı karşıya geldi. Aydınlik gazete yöneticileri ile süreci konuştu.

Yazılı basının zorlu bir süreçte olduğunu vurgulayan Yeni Akit Gazetesi Yayın Kurulu Üyesi Murat Alan, medyada bir bütünlük olmadığını, savruluk görüldüğünü söyledi. Yazılı basının döviz ve ithal kağıt krizi döneminde büyük sıkıntı çektiğini hatırlatan Alan, koronavirüsün de en çok yazılı basını vurduğunu belirtti. Krizin aşılması için hükümete görev düştüğünü söyleyen Alan'ın çözüm önerileri şu şekilde:

İLANLAR DEVAM ETSİN, SONRA MAHSUPLAŞALIM

“Çalkantılı dönemlerde okur kaybetmemek için zam yapamıyorsunuz. Haklı olarak evde kal çağrısı yapınca, gazetesini alamıyor insanlar. Gazetesini alamayınca biz sıkıntı çekiyoruz. BİK'den gelen ilanlar da düştü. Bizim yegane gelir kaynağımız bunlar.

“BİK sanki ilan yayınlanıyormuş gibi bir ödenek çıkartıp, koronavirüs sonrasında küçük parçalar halinde yayınlanacak ilanlarda mahsuplaşılabilir. Örneğin 3 sayfa ilan yayınlanmış gibi varsayıp ödeme yapılır. Daha sonraki aylarda 1'er 2'şer sayfa halinde kesilebilir. Devlet bankaları kanalıyla faizleri sıfırlanmış, geri ödemesi uzun bir plana yayılmış bir borçlandırma olabilir. Ya da en önemlisi kağıdın kesinlikle sübvansede edilmesi lazım. En azından kur belli miktarda tutulup, ödeme yapılması lazım. Fırıncılarla alakalı kur çalışması olduğunda un alımı sabitlendi. Gazetelerin de böyle bir şey ihtiyacı var. Sosyal medyada gazetecilik yapamazsınız. Açılmış pa-

ravan hesapla yalan yanlış, ülkemizi, milletimizi, değerlerimizi, toplumumuzu karalayarak haber görünümü manipülasyonlar yayınlanır. Ama gazeteler hukuki anlamda denetlenebilen hesap verebilen kurumlardır. Gazeteleri yasatmak lazım. Burada da Hükümete iş düşüyor. Akit, Aydınlik gibi çok az gazetenin arkasında devasa holdingler yok. Bizi ayakta tutan sadece okurlarımız ve kamudan aldığımız ilanlar.”

'VERGİYE MAHSUP EDİLMESİN'

Sözcü Gazetesi Genel Müdürü Asım Akgül salgın günlerinde gazete tirajlarının düştüğünü belirterek yaşanan sorunlar ve çözümleri konusunda, en azından bu sıkıntılı dönem geçinceye kadar gazete kağıdı ithalatında maliyetlerin bir kısmının devlet tarafından sübvansede edilmesi gerektiğini söyledi. Akgül şunları ifade etti: “Gazetelerin en büyük giderleri kağıt, kalıp ve mürekkeptir. Gazetelerin büyük bir kısmı aldıkları ilan gelirleriyle ayakta durmaya çalışıyorlardı. Şu durumda ilan gelirleri de yok denecek kadar azalmıştır. Biz Sözcü gazetesi olarak hiç bir arkadaşımızı bu süreçte işten çıkarmayı düşünmüyoruz, ancak neye kadar dayanabiliriz bilemiyoruz. Bu durum ne kadar sürer onu da bilmiyoruz. Bu nedenle gazetelerin ayakta kalabilmesi için gerek devlet desteği gerekse de BİK desteğinin devreye girmesi lazımdır. Ayrıca şirket olarak yurt dışı tedarikçilerine olan borçları devlet garantisi altına alıp borçları ötelemelidir. Bankalardan daha önce kullandığı kredilerin geri ödemesi ertelenmelidir. Tahakkuk etmiş vergilerini BİK tarafından kesilme-

yip ilan gelirinin gazetelere ödenmesi gerekmektedir. Gazetecilerin ücretlerinin hiç değişse bir kısmı devlet tarafından garanti edilip işverenin yükünü hafifletmek gerekmektedir. BİK'in gazetecilere üç, dört ay geri ödemesiz, borcu olup olmadığına bakmasızın yeni avans vermesi gerekmektedir.

Kamu garanti fonundan kredi sağlanmalı

YENİÇAĞ Gazetesi İmtiyaz Sahibi Ahmet Çelik kamu garanti fonundan kredi dağıtımının yapılabileceğini vurguladı. Aynı zamanda İy Parti Milletvekili de olan Çelik bugünlerde infaz kanunun görüşüldüğünü, vekillerin de gelmediğini bu nedenle konunun meclise gelmesinin zor olduğunu söyledi. Çelik'in önerileri de şu şekilde: Hükümet bütün gazetelere kamu garanti fonundan kredi dağıtımını yapabilir. Kısa çalışma ödeneği uygulanıyor zaten. Kağıt fiyatlarını sübvansedeabilir. Gazetelere daha makul fiyattan kağıt dağıtabilir. Gazetelerin ödediği vergilerini iptal edebilir. Gazeteler nefes alabilir.”

Aydınlik'a konuşan gazete yöneticileri Basın İlan Kurumu (BİK) ilan gelirlerinin daha sonra mahsuplaşacak şekilde devam etmesi gerektiğini belirtti

Kağıttan alınan vergi sıfırlanmalı

GAZETELERİN kağıt ve kur krizi üzerinden zaten büyük bir darbe yediğini belirten Milli Gazete Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Kurdaş, gelen fırtınanın çok büyük olduğunu belirtti. Gazetelerin medya içerisindeki önemini vurgulayan Kurdaş çözüm için de şunları söyledi:

“Gazetelerin üretimi üzerinden sosyal medya gündemi belli olur. Bütünüyle medyada istihdamın yükünü gazeteler taşımaktadır. İnsanlar haber alma hakkını gazeteciler üzerinden yapar. Bunun sağlıklı devamı açısından gazetelerin ciddi anlamda desteklenmeye ihtiyacı var. Yazılı basın, yayınevleri gibi birçok faaliyet ciddi anlamda sıkıntı yaşayacak. BİK gelirleri nisan ayında büyük düşüş yaşayacak hatta belki de gazeteler hiç imkanlarından yararlanamayacak. Gazete satışlarında da ciddi sıkıntılar yaşanacak. Abonelik süreçleri de dağıtım sorunları nedeniyle sıkıntı yaşıyor. Gazeteler abone kaybediyor. BİK, ciddi destekler sağlanacak kararlar aldı aslında. Ama fırtına çok büyük. Buna dayanacak gücü gö-

züküyor. Uzun seneler BİK gazeteleri ayakta tuttu. Yine gereken adımların atılmasında gazetelere öncülük olacağı kanaatim var. Bu niyeti de görüyorum. Hükümetin de BİK'e özel bir ihtimam göstermesi gerekli. Gazetelerin desteklenmesi gerekiyor. En azından 3 ay boyunca tirajlar karantina öncesinde nasılsa yine ödemelerin bu şekilde devam etmesi gerekiyor. Bunu da mücbir sebepler olarak saymak gerekiyor.

“Dağıtım şirketlerinin almış olduğu yüzdelik pay var. Bunun düşürülmesinde fayda var. Ya gazetelere dağıtım desteği verilmeli ya dağıtım şirketine benzer destek verilmeli ya da her ikisine birden destek verilmeli. Okuyucuyla gazetelerin bağının kopmamasını sağlaması lazım. Kağıt girdilerinin daha az maliyetli olması gerekiyor. Devlet vergilerini yeniden düzenlemesi gerekir. 3. hamur gazete kağıdından alınan vergi yüzde 8. Bunun ya sıfırlanması ya da yüzde 1'e indirilmesi farklı bir destek olacaktır. Kültür sanat, dergi yayım alanında kağıt türlerindeki KDV'nin indirilmesinde fayda var”

'Çin uçak dolusu kolonya alıyor'

AYDINLIK / ANKARA

TÜRKİYE'nin 83 yıllık kolonya markası 'Eyyüp Sabri Tuncer' Yönetim Kurulu Başkanı Engin Tuncer, dünyanın kolonyayı yeniden keşettiğini söyledi. Tuncer, koronavirüs salgını nedeniyle kolonya talebinde patlama olduğunu, kendi mağazalarında uzun kuyruklar oluştuğunu hatırlattı. Artık sadece iç talebin değil kolonya ihracatının da arttığını belirten Tuncer, "Biz buna kolonyanın yeniden keşfedilmesi diyoruz" dedi.

Engin Tuncer, yurtdışı talebin Uzakdoğu ağırlıklı olduğunu belirtti: "Uzak Doğu ülkeleri şu an ihracat kapımız diyebiliriz. Çin, Hong Kong zincirleri, Singapur, Marcus Adası, Rusya ve ABD üzerinde duruyoruz. Çin şu anda kolonyayı uçak dolusu satın alıyor."

'FİYAT ARTIRMADIK ARTIRMAYACAĞIZ'

Bu süreçte fiyat artırmadıklarını ve artırmayacaklarını da kaydeden Tuncer şunları söyledi:

“Hamaddede yüzde 200'e yakın fiyat artışı var ama biz fiyat artırmadık. Hamdaddede zorlanır gibi olduk ama Sanayi Bakanlığı ile alakol fabrikaları kapasiteleri arttı. Yoğun bir şekilde, iki vardiyalı üretim başladı. Malsız kalmadık, piyasayı da malsız bırakmadık. 11 Mart'ta kolonya üzerine haber çıkmaya başlarken kapasitemizin üzerinde 18 bin koliye yakın sipariş geldi bir günde. Sitemizi açık bıraktık fakat sevkiyatta biraz zorlandık. İnternet üzerinden satışlarımıza yüklenmeye devam edeceğiz.”

'36 VİRÜS ÜZERİNDE ETKİSİ SAPTANDI'

Engin Tuncer, Yeditepe Üniversitesi ile yaptıkları araştırma çalışmalarından söz etti ve şöyle konuştu: “Yaptığımız çalışmalar sonucunda kolonyanın 36 virüste etkili olduğunu tespit ettik. 60 derece ile 80 derece alkolün dezenfektan özelliği bulunuyor. Bu süreçte gönül rahatlığı ile tercih edilebilir. Limon kolonyamızın derecesi 80, ürettiğimiz ünlü Bodrum mandalinası, Kapadokya üzümü, Ayvalık zeytin çiçeği gibi ürünlerimiz ise 70 derece.

'Suyumuz var israf etmeyelim'

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, barajlardaki doluluk oranına ilişkin yazılı açıklama yaptı. Türkiye genelinde, 1 Ekim 2019- 6 Nisan 2020 tarihlerinde kümülatif yağışlar ortalamasında uzun yıllar ortalamalarına göre yüzde 1,7 azalma olduğunu aktaran Pakdemirli, işletmede olan 98'i içme suyu, 125'i enerji ve sulama maksatlı toplam 360 depolama tesisinde doluluk oranının yüzde 53,8 olduğunu ifade etti. Pakdemirli, bu barajlardaki mevcut su miktarının 140,3 milyar metreküp olduğunu bildirerek, "Türkiye'de barajlarda yeteri kadar su var ve içme suyuyla herhangi bir sıkıntı öngörmüyoruz" dedi. Pakdemirli, 4 büyük şehrin içme suyu barajlarında geçen yıla göre yüzde 14 oranında su azalışı olmasına rağmen bunun sıkıntı yaratmayacağına işaret ederek, şöyle devam etti: "İstanbul'a içme ve kullanma suyu temin eden barajlarda bugün itibarıyla 575 milyon metreküp su bulunuyor. Bu miktar hiç yağış olmaması durumunda bile şehrin 7 aylık suyunun bulunduğu anlamına geliyor."

Ankara'daki barajlarda ise 346 milyon metreküp su bulduğuna dikkati çeken Pakdemirli, "Bu, hiç yağış olmaması durumunda bile şehrin 10 aylık suyunu karşılayabilecek miktardır. İzmir'de 164 milyon metreküp, Bursa'da ise 29 milyon metreküp su bulunuyor" ifadesini kullandı.

İSRAF UYARISI

Pakdemirli, Kovid-19 nedeniyle hijyen ve kişisel temizliğe gerekli önemin verilmesi gerektiğini vurgulayarak, şunları kaydetti: "Hijyen konusunda tasarruf ikinci planda ancak bu durum suyu gereksiz yere israf etmemiz anlamına gelmemeli. Türkiye su zengini bir ülke değil. Suyumuz kısıtlı ve bu bilinçle hem hijyen gerekliliğini yerine getirmemiz hem de kısıtlı olan bu kaynağı gerektiği gibi israf etmeden ihtiyaçlarımızı karşılamamız gerekir."

BAŞSAĞLIĞI

Biricik hocamız, ailece sağlık sorunlarımızda her zaman yanımızda olan, Çapa Tıp Fakültesi Acil Dahiliye Bölümü öğretim üyesi,

PROF. DR. SEYİT MEHMET KAYACAN

hocamızı kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz. Merhum hocamıza Allah'tan rahmet, ailesine, sevenlerine, İstanbul Tıp Fakültesi camiasına ve Türk Milletine başsağlığı dileriz.

Ailesi adına
Merdan ASLAN

'Dokuma fabrikasında yine mucize yaratırız'

Semtin adı Dokuma

FÜSUN İKİKARDEŞ

'BİZ bize yeteriz' kampanyasına Antalya'dan köklü bir katılım önerisi geldi. Vatan Partisi İl Başkanı Türkmendağ, "Kıyıda köşede atıl fabrikalarımızda üretim başlasın! Antalya Dokuma Fabrikası'nın makineleri tekrar çalışsın!" dedi. Başvuru, Antalya Valisi, Kepez Belediye Başkanı, ANSİAD Başkanı, Büyükşehir Belediye Başkanı ve ATSO Başkanının masasında, yanıt bekliyor.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın "Biz bize yeteriz!" şiarıyla başladığı, istihdam ve üretime dayalı Tekalifi Millîye kampanyasına Antalya'dan katkı geldi. Vatan Partisi İl Başkanı Rıza Türkmendağ, Kepez'de atıl duran, 20 yıl önce üretimi durdurulan Sümerbank Dokuma Fabrikasında üretimin başlaması için Antalya

Valisi Münir Karaloğlu'na resmen başvuruda bulundu. Türkmendağ, böyle bir projede omuz omuza çalışmak için katkı sunmaya hazır olduklarını bildirdi. Türkmendağ, Antalya Büyükşehir Belediyesiyle fabrika arazisinin bulunduğu Kepez'in Belediye Başkanı Hakan Tütcüncü ve Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Davut Çetin ile İş İnsanları Derneği Başkanı Akın Akıncı'nın da katkısını aldı ve destek istedi. Proje teklifi, valilik, belediye ve iş dünyasından yanıt bekliyor.

MASKE VE KORUYUCU ELBİSE

İl Başkanı Türkmendağ, konuya ilişkin yaptığı açıklamada şu görüşlere yer verdi: "Ülke olarak zorlu bir süreçten geçiyoruz. Bu zorlu süreçleri ancak devletin ve milletin bütün güçlerini seferber ederek aşılabılır. Özellikle sağlık çalışanları baş-

GÜZELİM Sümerbank'ın Antalya'nın Kepez ilçesindeki Pamuklu Dokuma fabrikası, 580 bin metrekarelik alanda kuruluydu. 50'li yıllarda, bölgede süren işsizlik ve ekonomik sıkıntıya çare oldu, binlerce kişiyi doyurdu, askerin, vatandaşın sırtına giysi, yatağına örtü dokudu. Fabrika özelleştirmeye kurban edildi, 2003'te üretim durduruldu. Özelleştirme öyle bir tepkiyle karşılandı ki, ÖİB tarafından doğrudan satın alındı, önce Kepez Belediyesi'ne, sonrasında belediye aracılığıyla 2005 yılında ABD, Hollanda, Türk sermayeli 'Multi Turkmall'a 49 yıllığına devredildi. Üzerine alışveriş ve eğlence merkezi kurulacak, yenilecek içilecek, tüketilecek, Antalya turizmi iyice canlanacaktı! Yeme içme tüketmenin ömrü kısa oldu. Fabrika ve devasa alanı, 2015 yılı sonunda Kent Park'a dönüştürüldü. Pek çok makine hurdacıya gitti, bir bölümü Dokuma Müzesinde toplandı. Geriye semtin adı kaldı: Kepez'de halen Dokuma olarak geçiyor.

ta olmak üzere, çalışmak zorunda kalan diğer vatandaşlarımız için belli başlı s a ğ l ı k m a l z e m e l e r i n i n ü r e t i l m e s i i h t i y a c ı o r t a d a d ı r. Başta maske olmak üzere, koruyucu giysilere kadar birçok ürün ihtiyacı vardır. Ülkemizin üretim kapasitesini harekete geçirmek önemlidir. Elimizde bulunan bütün üretim araçlarını yeniden çalıştırmak, tüm fabrikalarımızı, tezgahlarımızı, işletmelerimizi devletimizin öncülüğünde yeniden faaliyete sokmak bugün önemlidir. Antalya Valiliğimizin öncülüğünde, Antalya Dokuma Fabrikasını açmak ve sağlık malzemelerinin üretimini buradan yönetmek bugün Antalya açısından, hatta Türkiye açısından önemlidir."

KAMPANYA HALINE GETİRİYOR

Antalya'nın üretim merkezi olduğunu vurgulayan Türkmendağ, çağrıyla kam-

Bir zamanlar makineler çalışıyordu.

panya haline getirmeye kararlı! Köklü öneriyi, Büyükşehir ve Kepez Belediye Başkanlarına, Antalya Ticaret Odası, ANSİAD gibi iş dünyasının meslek örgütleri başkanlarına da sundu. İl Başkanı, öntümündeki zorlukları ancak bir üretim seferberliğiyle aşılabileceğimizi vurguladı ve projeyi şöyle anlattı: "İlk etapta acil ihtiyaç olan maske üretimi ve vatan bütünlüğümüzü korumak için savaşan Mehmetçikimizin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik tekstil üretimi yapacak şekilde hazırlanması öneriyoruz. Atıl durumda bulunan başka fabrikaları ve işletmelerin de ilave edilmesiyle bu proje daha da zenginleştirilebilir. Böylelikle binlerce insanımıza istihdam olanaklarıyla birlikte, ülke ve Antalya ekonomisine de katkı sağlamış oluruz."

Rota
Doğu
PERİNÇEK
dogu.perincek@vatanpartisi.org.tr

MERHABA KAMULAŞTIRMA -15

Merhaba Polat

POLAT Yılı'nın ilk Polat'ı geldi. İlk Reyhan da yolda. Polat Şen'e merhaba diyoruz. Pelin ve Tugay Şen'i kutluyoruz.

ÇELİK YILI

Bu köşede 2019 yılının son gününde, 2020 yılını "Polat Yılı" ilan etmiştik. Günü-müz Türkçesiyle Çelik Yılı. Gerekçesini de açıklamıştık:

Sorunlarımızı demirle ve çelikle çözüyoruz.

Türk askeri ve Polisinin silahı da, yüreği de çeliktendir.

Türk milletinin ciğeri de, kararı da çeliktendir.

Tezgâha konan Altay Tankı çeliktendir.

Denize indirdiğimiz denizaltılar, muhripler çeliktendir.

Mavi Vatanımızı kollayan donanmamız çeliktendir.

Yolunu gözlediğimiz Türk arabası çelikten olacık.

Soner Polat komutanımız da, adı gibi çeliktendi.

Türk milletine zor günlerde çelikleşme mirasını bıraktı

2020'de doğan çocuklarımız çelikten ve ipekten olsun!

Biz Demirci milletiz! Tarihî kaynaklar, Göktürklerden "Demirciler" diye söz eder. Atatürk, son büyük demircimizdi. Şimdi yine Demircilerin zamanı gelmiştir.

2020'ler, Türkiye'nin Çelik Yıllarıdır, demiri döme, demire suyu verme, çelikleşme yıllarıdır. Yanan kömür, kızan demir, örs çekic vuran biziz!

2020 yılında doğan erkeklerimizin adı Polat olsun!

Doğacak kızlarımızın adı Reyhan olsun. İpek Yolunu reyhan kokularıyla işlesinler, güzelleştirsinler. Sevgili dostumuz Reyhan Bilaloğlu gibi zarif olsunlar, erenlerden olsunlar! (Rota, Aydınlik, 31 Aralık 2019)

ŞANSSIZ VİRÜS

Koronavirüs'ün hiç şansı yokmuş. Çelik Yılında geldi.

Şule Perinçek bu sabah söylüyordu: Türkiye olarak biz şanslıyız. Hazırlıksız değiliz. Bu altüst oluşlardan çıkış için yıllardır olgunlaştırdığımız Programımız var, Millî Devletimiz var, Demirci soyundan Türk milletimiz var, çalışan emekçilerimiz var, hünerli girişimcilerimiz var, Partimiz var, tecrübeli kadrolarımız var, Türkiye'nin geleceğini sigortaladığımız gençliğimiz var ve şimdi Polatımız da var.

Çocuk, umut demektir. Çocuk özgüven demektir. Polat'la aynı gemideyiz! Polatlarla Reyhanlarla umutluyuz, güvenliyiz.

ÇELİK YILI KONUŞMASI

Sayın Cumhurbaşkanımız **Erdoğan**'ın dün yaptığı konuşma, Çelik Yılı konuşmasıydı, tarihsel yöneliş yansıttı. Türkiye, bu zorluklardan Üretim ve İstihdam odaklı ekonomiyile çıkacak. Sanayinin çarkı çevrilecek. Elmek teknesi konulacak ve geliştirilecek. Her karış toprağımız ekilecek, biçilecek. Gıda güvenliği ve Sağlığın güvenliği önceliklerimizi oluşturuyor. "Başka insanların ve ülkelerin sırtından sahte refah düzeni kuranların devri atık kapanıyor!"

Vatan Partisi'nin Üretim Devrimi Programı, Türkiye'nin biricik çözümtür.

Mustafa Kemal Paşa'nın zorlukları Devletimizin ve Milletimizin gücüyle ve kaynaklarıyla aşmak için çelikten iradesi ve devrimci çözümleri en büyük esin kaynağımızdır. TRT 1'in *Ya İstiklal Ya Ölüm* dizisi bu büyük milletin demirci geleneğini ayağa kaldırıyor.

İmparatorluk kültürümüz, özgüvenimizi ve örgütlenme yeteneğimizi besliyor.

Türkiye, bu süreçten büyük kararla, büyük çözümle çıkacaktır.

Polatlarınıza Reyhanlarınıza büyük görevler var.

Türkiye'nin geleceği güvence altındadır.

YARIN: MERHABA KAMULAŞTIRMA -16
"İFLAS EDEN İŞLETMELERİN İSTİHDAMI KORUMAK VE ÜRETİMİ SÜRDÜRMEK AMACIYLA KAMULAŞTIRILMASI"

FİLM

Chiwetel Ejiofor'un yönettiği ve aynı zamanda oynadığı "The Boy Who Harnessed the Wind" (Rüzgân Dizginleyen Çocuk), olağanüstü bir film. Mutlaka izleyiniz. Bizim Polat da o çocuk gibi, arkadaşlarıyla birlikte umutla direnecek ve en sonunda rüzgânı denetim altına alarak toplumu kurtaracak.

MECLİS BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP AYDINLIK'A KONUŞTU:

EVLER KUTLAMA ALANI OLACAK

'23 Nisan günü başta çocuklarımız olmak üzere genci, yaşlısı, işçisi, işvereni toplumun tüm kesimleri, birlikte hareket edeceğiz.

Vatandaşlarımıza bir çağrı yaptık; evlerimizi, balkonlarımızı kutlama alanı yapacağız. Saat 21.00'de milli birliğimizin sembolü olan İstiklal Marşı'nı hep beraber söyleyeceğiz'

TÜRKİYE Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı Mustafa Şentop bu yıl Meclis'in açılışının 100. yıl dönümü olduğunu, koronavirüs salgını nedeniyle bazı törenleri ertelediklerini açıkladı. Bu yıl özel bir anma yapılacağını belirten Şentop, "Evler kutlama alanı olacak. Vatandaşlarımız 23 Nisan günü saat 21.00'de hep birlikte milli birliğimizin sembolü olan İstiklal Marşı'nı söyleyecek" dedi.

Şentop Aydınlik'a yaptığı açıklamada, TBMM'nin açılışının ve Milli Mücadele'nin 100. yılı nedeniyle, Meclis Başkanlığı olarak buna uygun hazırlıklar yaptıklarını, ancak koronavirüs salgını nedeniyle bazı faaliyetleri ertelemek zorunda kaldıklarını ifade etti. Önümüzdeki günlerde yaşanacak gelişmelere göre hareket edeceklerini, Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda davranacaklarını

vurgulayan Şentop, şöyle konuştu:

"TBMM'nin açılışının ve Milli Mücadele'nin 100. yılı kutlamalarını en iyi şekilde gerçekleştireceğiz. 23 Nisan günü başta çocuklarımız olmak üzere genci, yaşlısı, işçisi, işvereni toplumun tüm kesimleri olarak birlikte hareket edeceğiz."

TV VE RADYOLARA ORTAK YAYIN TEKLİFİ

Şentop, halkımızın İstiklal Marşı'nı eşlik etmesini kolaylaştırmak için televizyon ve radyo kanallarının 23 Nisan günü saat tam 21.00'de İstiklal Marşı'nı yayına koymaları teklifinde de bulundu.

TÜM YIL KUTLANACAK

Şentop şunları söyledi: "22 Nisan'dan başlamak üzere birçok yabancı misafirin, birçok ülkenin parlamento başkanları ve milletvekillerinin katılacağı kutlamalar

yapacaktık. 23 Nisan günü 1. Meclis'ten yeni Meclis'e kadar yürüyecektik. 23 Nisan akşamı ülkenin her ilinden gelen vatandaşlar ve geniş halk katılımıyla Meclis bahçesinde, TBMM'nin açılışının ve Milli Mücadele'nin 100. yılına uygun görkemde kutlama yapacaktık. Aynı anda Türkiye'nin çeşitli illerine görüntülü bağlanarak onların da katılımını sağlayacaktık.

Devlet Tiyatroları'ndan sanatçıların katılımıyla çok geniş kapsamlı, 100. yılı anlatan bir gösteri de gerçekleştirilecekti. Şu anda sağlığını etkilemeyecek çalışmalar sürüyor. Kitap basımı, dijital ortamlarda yayımlanacak programlar, belgeler gibi çalışmalar devam ediyor. Bunlar 23 Nisan haftasında yayınlanacak. Diğer geniş katılımlı programları da iptal etmedik. Erteledik. Biz 2020 yılının tamamını 100. yıl kutlamalarına ayırdık. Salgının seyrine göre gerçekleştireceğiz. Meclis'in açılacağı Ekim ayı veya sonrası olabilir. Salgını atlatır atlatmaz hayata geçireceğiz."

MECLİS BAŞKANINA DESTEK YAĞDI

Öte yandan, Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un "23 Nisan günü evleri kutlama alanı yapalım" önerisine toplumun her kesiminden destek geldi. Çok sayıda demokratik kitle örgütü açıklama yaparak 23 Nisan'da balkonlarda ve pencerelerde olacaklarını bildirdiler.

YARIN: CKD, TESUD, Osmanlı Ocakları ve TGB'nin destek çağrısı

MİLLİ Savunma Bakanlığı tarafından Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında alınan tedbirler yurtiçi ve sınır ötesindeki birliklerde kararlilikla uygulanıyor. Bakanlık tarafından alınan tedbirler kapsamında birlik, karargah ve kurumlara ziyaretçi alınmayacağı, ordu evleri ve misafirhanelere, görevli personel ile mücbir sebepler için konaklayanlar haricinde kimse kabul edilmeyeceği

açıklanmıştı. Bu kapsamda belirlenen orduevi ve misafirhanelerdeki boş odalar Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın talimatıyla sağlık çalışanlarının hizmetine açıldı. Selimiye Astsubay Orduevi, deniz ve hava harp okullarının misafirhaneleri, Büyükçekmece Orduevi'nde toplam 254 oda özel olarak sağlık çalışanlarına ayrıldı. Sağlık çalışanlarının söz konusu uygulamadan yararlanmaya başladığı öğrenildi.

Burhan amcanın tedavisi sürüyor

ORDU'da, Covid-19 tedbirleri kapsamında zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere evine gelen zabıta ekiplerine kullandığı üslupla sosyal medyada ilgi gören 77 yaşındaki Burhan Kılıçkı'nın, rahatsızlanmasından sonra kaldırıldığı hastanedeki tedavisi sürüyor. Ayak bileğinde oluşan yaranın kanaması üzerine Ordu Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Burhan Kılıçkı, genel cerrahi servisinde uzman hekimlerce takip ediliyor. Belediye Başkanı Mehmet Hilmi Güler de süreci takip ettiğini açıkladı.

Öte yandan Vefa Sosyal Destek Grubu'nda görevli zabıta memuru Sezai Arslan ise hastaneye giderek Burhan Kılıçkı'nı ziyaret etti. Zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için evine gittiği Kılıçkı ile diyalogunun yer aldığı görüntüler sosyal medyada ilgi gören zabıta memuru Arslan, Kılıçkı'na çiçek vererek geçmiş olsun dileklerini ilettiler.

Altınordu Belediye Başkanı Aşkın Tören de Burhan amcanın sağlığı ile yakından ilgilendiğini dile getirdi. Ayrıca Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler ve Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığına oluşan ekip, Burhan Kılıçkı'nın evinde temizlik çalışması yaptı.

MEB'den sağlık çalışanlarına günde 10 bin önlük

MİLLİ Eğitim Bakanlığı (MEB), koronavirüsle mücadele kapsamında mesleki ve teknik Anadolu liselerinde üretim kapasitesini harekete geçirdi. Temizlik ve dezenfeksiyon ürünlerinden maske üretimine, tek kullanımlık önlük ve tulumdan yüz koruyucu sipe kadar çok çeşitli ürünlerin seri üretimi, okullarda yapıyor. Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde bugüne kadar 2 milyon maske üretildi ve dağıtıldı.

MEB, Mersin'i pilot il seçti, gerekli yatırımlar yapıldı. Mersin'de günde 10 bin tek kullanımlık önlük üretilmesi hedefleniyor. Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Mahmut Özer, meslek liselerinin üretim kapasitesini harekete geçirdiklerini, ihtiyaç duyulan ürünleri üretebilmek için altyapıyı güçlendirdiklerini ve yoğun üretim yaptıklarını söyledi. Özer, seçtikleri illerde ihtiyaç duyulan biyomedikal cihazların üretimi için sürdürülen Ar-Ge çalışmalarını koordine ettiklerini belirtti. Sağlık çalışanlarının tek kullanımlık önlük ve

tulum ihtiyaçlarını karşılamak için çok sayıda ilde okulların üretim yaptığını aktaran Özer, şunları kaydetti:

"İhtiyaçlara hızla cevap verebilmek için Mersin'deki okulumuza gerekli yatırımı yaptık. Mersin, günde 10 bin tek kullanımlık önlük üretim kapasitesine sahip oldu. Önlükler, Sağlık Bakanlığımızın tek kullanımlık korumalı cerrahi önlük teknik şartnameğine uygun olarak üretilen olacak. Sağlık Bakanlığımızın koordinasyonu ile ihtiyaç duyulan noktalara ulaştıracağız."

Mahmut Özer, süreci başarıyla koordine eden Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne, destek veren Bakanlığın ilgili birimlerine, Mersin İl Milli Eğitim Müdürü Adem Koca'ya, çalışma ekibine ve üretim yapacak mesleki ve teknik Anadolu liselerinin fedakarca gayret gösteren tüm yöneticilerine, mesleki eğitim öğretmenlerine teşekkür etti.

Tulumlar Olgunlaşma Enstitüsü'nden

Tokat Olgunlaşma Enstitüsü, Covid-19 salgınında özveriyle çalışan sağlık personeli için tıbbi tulum, önlük ve maske üretiyor.

Enstitüde 13 çalışanla, üç haftadır sağlıkçılar için üretilen tulum, maske ve önlükler, yetkililere teslim ediliyor. Tokat Olgunlaşma Enstitüsü Müdürü Filiz Vanlıoğlu, Enstitü olarak üretime destek vermek istediklerini belirtti:

"Bu seferberlikte, bizlere destek veren Milli Eğitim Bakan Yardımcımız Mahmut Özer'in katkısıyla biz de yerimizi aldık. Tokat Olgunlaşma Enstitüsü olarak tulumla-

rı, önlükleri ve maskeleri dikip sağlık personeline teslim etmek bize ayrıca gurur veriyor.

Bir nebeze yardım edebiliyorsak ne mutlu bizlere. Valimize ve Milli Eğitim Müdürlüğüne de çok teşekkür ediyorum." Tulum, maske ve önlük üretimlerinin hızla devam ettiğini dile getiren Vanlıoğlu, "Elimizden geldiği kadar bu ihtiyacı karşılamaya çalışıyoruz. Günlük 200, haftalık bin tulum üretiliyoruz. Maske çalıştığımız günde ise bin maske dikiyoruz" dedi.

Salgın hastanelerinde ÇİN MODELİ

Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Alpay Azap, Atatürk Havalimanı ve Sancaktepe'de kurulacak hastanelerin, hafif ve orta derecede şikayetleri olan hastalara ayrılacağını söyledi

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı salgın hastanelerinde, Kovid-19 teşhisi konulup da hastalığı orta derecede seyir gösteren hastalar takip edilecek. Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Alpay Azap, bu hastaların takibinde Çin ile benzer bir yol izlediklerini söyledi. Azap, salgının yayılma hızının mayıs ayında kesilmesini beklediklerini de ifade etti.

özlemkonur@aydinlik.com.tr
Özlem KONUR USTA

kini azalttı ve salgının hızını kesti.

'HAFİF VAKALAR İZLENECEK'

Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Alpay Azap, söz konusu hastanelerin, hafif ve orta derecede şikayetleri olan hastaların ihtiyacını karşılayacağını söyledi: "Diğer hastanelerin salgından arındırılmasından ziyade, evde takip edilemeyecek ama ciddi yoğun bakım ihtiyacı da olmayacak hafif, orta seyr gösteren hastalar var. Onları eve de gönderiyorsunuz, risk faktörleri var, daha sonra ağır da seyredebilir. Ya-

ladığı süreye göre hastanelerin mayıs ayının son haftasında hazır olması bekleniyor. Azap'a salgının son bulacağı tarihle ilgili Bilim Kurulunun öngörüsünü de sorduk: "Salgın hazıranı aşmayabilir. Bu hastaneler tedbir amaçlı da yapıyor. Diğer yandan bu virüs, önümüzdeki sene de dolaşacak, tıpkı grip gibi kış aylarında mevsimsel olarak hastalık yapan bir enfeksiyona dönüşecek. Sürekli hazırlıklı olmamakta fayda var. Türkiye büyük oranda kontrollü gidiyor. İtalya ile ya da başka ülkelerle karşılaştırmak doğru değil çünkü sosyo kültürler ve tıbbi alt yapılar farklı. Türkiye kendi içinde de bir bütün değil. İstanbul dışındaki yerlerde çok ciddi sorun yok. Oralarda epey kontrol altında. İstanbul'da da vaka sayısı fazla olabilir ama doktor arkadaşlarımızla konuşuyoruz, kontrol dışına çıkmış bir durum söz konusu değil. İnsanlar sosyal mesafe önlemlerine uyarlırsa daha az vaka olur, hastanelerin kapasiteleri korunur. Nisan sonu gibi tepe noktası olacak, mayıstan itibaren azalma eğilimi başlayacaktır. Mayıs sonu gibi salgının hızının epey azalacağını düşünüyorum."

'TEPE NOKTASINA NİSAN SONU ULAŞIR'

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açık-

Tokalaşmadan temizliğe alışkanlıklarımız değişti

AYDINLIK / ANKARA

KORONAVİRÜS salgınıyla birlikte tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de birçok alışkanlığımız değişti. Artık tokalaşmıyoruz, ellerimizi daha uzun yıkıyoruz, dezenfektanlara sarılıyoruz.

Koronavirüsün hızla yayılması ve yarattığı ciddi sağlık riskleriyle ilgili bilgi edindikçe, kısa sürede hayatımızı, günlük alışkanlıklarımızı değiştirmeye başladık. Önce, "tokalaşma, öpüşme ve sarılma" gibi selamlaşma ve sevgi gösterme biçimimizi değiştirdik. Ardından da el yıkama sıklığımız arttı, dezenfektan ve maske kullanımı gibi yenilikler hayatımıza girdi. Göğüs Hastalıkları Uzmanı Dr. Beril Bahadır Erdoğan, günlük hayatımızda yaptığımız değişiklikleri şöyle sıraladı:

TOKALAŞMADAN, ÖPÜŞMEDEN SELAMLAŞIYORUZ

Salgının bulaşma hızının yükseliğine dair ilk açıklamaların ardından günlük hayatımızda aldığımız önlemlerin başında arkadaşlarımızla, dostlarımızla selamlaşmamızı "asgari temas" düzeyine indirmek geldi. Karşılaştığımız kollarını dirseklerinden karşılıklı olarak birbirine değdirenler olduğu gibi ayaklarını birbirine vurarak selamlaşanlar da oldu. Ancak kısa bir süre sonra tüm bu yeni selamlaşma çabalarının yerini baş sallama ve içten bir gülümseme aldı.

DAHA SIK VE UZUN EL YIKIYORUZ

Elini yıkayan bir toplumuz. Ama yeni koronavirüs salgınıyla birlikte ellerimizi daha sık yıkar hale geldik. Ayrıca yıkama süremiz de uzadı. Artık en az 20 saniye yıkıyoruz. Sokaktan eve geldiğimizde, işyerinde ortak kullanılan telefon, bilgisayar klavyesi gibi cihazları kullandıktan sonra ya da bir şeyler yemedikten önce elimizi yıkayıp yıkamadığımızı daha çok soruyor, yıkarken çabucak değil, dikkatle yıkıyoruz.

DEZENFEKTANLARA SARILDIK

Çantamızda kolonya taşımaya uzun zaman olmuştu. Özellikle ileri yaştaki büyüklerimizin bir alışkanlığı olan kolonya taşıma ve eve gelen misafirlere ikram etme, koronavirüs sayesinde hatırladığımız bir gelenek oldu. Özellikle alkol derecesi 80'in üzerinde olan kolonyalar büyük talep görürken toplu taşıma araçlarında çantasından çıkardığı kolonyayı ya da

dezenfektanı çevresindekilere de ikram edenlerin sayısı arttı.

MASKE VE EL DİVEN TAKIYORUZ

Salgın yeni başladığında sağlıklı kişilerin maske kullanmasına gerek olmadığı belirtiliyordu. Ancak salgının çok geniş kitlelere yayılması nedeniyle, sokağa çıkan herkesin kendini ve çevresini korumak amacıyla maske kullanması öneriliyor. Ülkemizde yapılan düzenlemeler de bu yönde. Eldiven kullanımı da salgın nedeniyle gördüğümüz bir davranış. Ancak bu yeni alışkanlığımız virüsün yayılmasını önlemek bir yana daha fazla kişiye bulaşmasına neden olabiliyor. Eldiven taktığında kendini güvende hissedenden kişi, daha fazla yüzeye dokunuyor. Ellerini ağzına, burnuna ve gözlerine daha fazla değdirebiliyor. Bu da riski artırıyor.

ARTIK ARAMIZA MESAFE KOYUYORUZ

Bu salgın ile birlikte dilimize "sosyal mesafelendirme" kavramı yerleşti. Birçok kişi de buna uyuyor.

HER YERDE SİRKE KULLANIYORUZ

Sirkenin temizlikte kullanımı özellikle son dönemlerde arttı. Ancak koronavirüsün ardından sirkenin yüzey temizliğinde, mutfak ve banyoda kullanımının da arttığı görülüyor. Ancak koronavirüsün bulaşıcılığının sirke ile önlenmesi söz konusu değil.

DAHA SIK BANYO YAPIYORUZ

Temizlik denince akla gelen ilk kollarından biri de sık banyo yapmak. Virüs haberlerinin yayılmasından itibaren günlük banyo sayısını birden üçe çıkardığını söyleyenlerin sayısı arttı. Ancak uzmanlar, bu konuda da aşırıya kaçmanın olumsuzluklarına dikkat çekiyor. Zira cildin koruyucu bariyerinin zarar görmesi, virüslere daha açık hale gelmemize yol açabiliyor.

EVDE ÇALIŞMAK İSTİYORUZ

Her şey dijitalleştiği içi evden çalışanların sayısı artmış olsa da koronavirüsün yayılmasını önlemek için alınan önlemlerin başında "Evinde kal" çağrısı geldi. Birçok işyeri de bu çağrıya uyararak çalışanları için "evofisi" dönemini başlattı. Bu da günlük yaşamın yeniden düzenlenmesi anlamına geldi. Uyum konusunda güçlük yaşanması normal.

Kovid-19 hastaneleri acilen ayrılmalı

AYDINLIK / ANKARA

KORONAVİRÜS salgınına karşı normal hastalara bakacak hastanelerle, koronavirüs hastalarına bakacak hastanelerin ayrılması talebi, artık bir an önce yapılması gerektiği belirtilerek ısrarla dile getiriliyor. Enfeksiyon Hastalıkları Derneği Başkanı ve Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Ceyhan, koronavirüs hastanelerinin Türkiye'nin her yerinde acilen ayrılması ve halka da iyice duyurulması gerektiğini söyledi. Koronavirüs salgını sürerken hastaneler ayrılmayıp da hastanelerin sadece bazı bölümlerinin koronavirüs hastalarına ayrılması ile yetinilmesinin, ciddi risk olduğuna dikkat çekiliyor. Uzmanlar, Çin'in salgını koronavirüs hastaları için ayrı hastane yaparak, koronavirüs hastalarını izole ederek önlediğini vurguluyorlar. Türkiye'de hâlâ bu yolun izlenmesinin, her hastanede koronavirüs hastası bulunmasının ciddi sorunlar yarattığı ifade ediliyor.

Prof. Dr. Mehmet Ceyhan da koronavirüs şüphesiyle hastaneye gelen hastalarla diğer hastaların aynı hastaneyi kullanmasının doğru olmadığını kaydetti: "Şu andaki durum koronavirüs olmamış insanlar açısından ciddi risk oluşturuyor. Aslında pandemi hastaneleri belirlendi.

Ama bir karışıklık var. Halk da hangi hastanenin koronavirüs hastalarına bakacağını, hangilerinin bakmayacağını bilmiyor. Her ilde koronavirüs hastalıkları ile diğer hastalar mutlaka ayrılmalı. Her ilde pandemi hastaneleri halka duyurulmalı. Halk da ona göre hareket etmeli."

Normal hastaların koronavirüs korkusundan hastanelere gidemediğini belirten Ceyhan, şöyle sürdürdü: "Acil olmayan hastalar bugünlerde hastanelere gitmesin. Bu doğru. Ama mutlaka gitmesi gereken hastalar da var. Aşı olması gereken çocuklar, kontrole gelen hastalar. Bunların sorunları da takip edilip giderilmeli."

Şu anda en acil yapılması gereken şeyin evden çıkmamak olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Ceyhan, "Bunun hangi yolla yapılacağı devletin sorunu. İnsanlar evlerine girmez sokaklarda dolaşırsa hastanaya

yayılmasını önlemek çok zor" uyarısı yaptı.

'GEÇ KALINIYOR'

Eski Sağlık Bakanlığı Müsteşarlarından İzmir Milletvekili Ay-tun Çıray, koronavirüs için ayrı hastaneler görevlendirilmesinde geç kalındığını belirterek şu görüşü savundu:

"Normal hastalarla koronavirüs hastalarının hastaneleri mutlaka ayrılmalı. Bu, salgının önlenmesinde etkili bir yöntem. Ama geç kalınıyor. Mevcut mücadele yöntemleri eksikliklerle dolu. Yapılan hataların bedelleri ödeniyor. Eskiden devlet hafızası vardı. Hıfzıssıhha Enstitüsü, Sağlık Bakanlığının hafızasıydı. Üst düzey görevlerde yıl-larını sağlığa vermiş isimler olurdu. Şimdi bir yanda tecrübesizlik, bir yanda liyakatsizlik, bir yanda beceriksizlik. İşler sağlık çalışanlarının çabalarıyla yürüyor."

'HASTALAR DEĞİL HASTANELER AYRILMALI'

Ankara Şehir Hastanesi'nde görev yapan bir doktor da koronavirüslü hastalarla diğer hastaların aynı hastanede bakılmasının ve tedavi edilmesinin tehlikelerine dikkat çekerek şunları söyledi:

"Şu anda bizim hastanede bazı bölümler koronavirüs hastalarına

ayrıldı. Geri kalan bölümlerde diğer hastalara bakılıyor. Ancak hastalar da sağlık çalışanları da diken üstünde. Koronavirüs hastaları için özel önlemler gerekli ama diğer bölümlerde gerek yok. Hastalar izole olsa da sağlıkçıların durumu farklı. Sağlıkçıların üzerinden hastalığın yayılma riski var. İtalya, İspanya örnekleri ortada. Hastaların ayrılması yetmez, hastanelerin ayrılması lazım."

'VEREM HASTANELERİ GİBİ'

Aynı hastanede çalışan bir başka doktor da eski verem hastaneleri örneğini verdi:

"Türkiye'nin bütün hastaneleri pandemi hastanesi ilan edildi. Bu doğru değil. Eskiden verem hastaneleri vardı. Şehirden uzakta, temiz hava ve yeşillikler içinde. Aynı politika esas alınmalı."

"Çin gibi hızlı bir biçimde hastaneler de yapılabilir. Ama yapamıyorsak yapılacak iş belli. Koronavirüs şüphelileri ve hastaları bağımsız hastanelere yönlendirilmeli. Şu anda yapılan yanlış. Bizim hastaneden sağlıkçıları veya diğer çalışanları üzerinden hastanede koronavirüs yayılırsa ne olacak? Binlerce yatak kapasiteli hastane kapatılacak. Bu koşullarda büyük hata olur."

Koruyucu hekimlik için Sağlık Ocağı sistemi

Bu arada Sağlık Ocakları sistemi yeni-den tartışılmaya başlandı. Geçmişte koruyucu hekimlikte Sağlık Ocaklarının önemli görevler yaptığını vurgulayan uzmanlar, bu sistemin tamamen dağıtıldığını, aile hekimliği sisteminin geçildiğini, ama aile hekimliği sisteminin koruyucu hekimlikte başla-

rılmadıklarını söylediler. Eski Sağlık Bakanlığı Müsteşarlarından Aytun Çıray, Sağlık Ocağı sisteminin Nusret Fişek önderliğinde yaratıldığını hatırlatarak, şöyle konuştu: "Sağlık Ocakları sisteminde çok önemli işlevler yerine getirdi. O sisteme aşı yapılmayan çocuklar evlere gidilip bulunur,

yapılırdı. Ama sonra köyden şehre göçler başladı. İşler iyi planlanmadı. Bizim zamanımızda şehirlerde, mahallelerde aile hekimliği modeli düşündük. Yasa teklifleri hazırlamıştık. Bu dönemde biraz onlardan yararlanıldılar ama sonra tamamen özelleştirilmeye yöneldi. Sistem çöktü."

İlk plazma bağışçısı Dr Kürşat Demir

YURT HABERLER

İYİLEŞMİŞ hastalardan alınan ve Covid-19'a karşı antikor içeren plazmayla kritik durumda olan hastaların tedavisine destek verilmeye başlandı. Kızıl, kendisi de doktor olan bağışçıdan, ilk plazma bağışını aldı. Koronavirüsü yenen Dr. Kürşat Demir, "Ben bu bağışı bir vatandaşlık görevi olarak görüyorum" dedi. Kızılay Genel Başkanı Dr. Kerem Kınık ise "Koronavirüsü yendikten sonra 14 gün geçen bütün kahramanlarımızı, cephede sa-

yaşan diğer hastalarımızın da kahramanı olmaya davet ediyoruz" diye konuştu. Dr. Kınık, bağışçıların haftada bir, toplam 3 sefer plazma bağışlayarak 6 koronavirüs hastasına umut olabileceğini söyledi.

Aralık

İsmet
ÖZÇELİK

Koronanın öğrettikleri!

KORONA salgını tehlikeli. Ciddi sıkıntıya düştük. Ama bizi kendimize de getirdi. Yanlışlarımızı, doğrularımızı gösterdi. Cumhuriyet döneminde kazandıklarımızı; Sonra yitkilerimizi, hepsini...

UZMANLAR

Televizyonlarda, radyolarda; Neredeyse tam gün koronavirüs konuşuluyor. Konunun uzmanları; Yaş ortalamaları 60'ın üstünde. Genç akademisyenlerin sayısı çok az. İş dünyasından bir dostum aradı. Onun da dikkatini çekmiş. Aynı zamanda endişelenmiş. "Bu işte bir yanlış var. Gençler ilgisiz. Bu kuşak da giderse; Halk sağlığı tehlikede" dedi.

BİLİM İNSANLARI

Tanıdığım saygın bir bilim insanına; "Gerçekten endişelenelim mi?" dedim. Yanıtı şu oldu: "Ne yazık ki durum bu. Tıp okuyan gençler ihtisasa yönelince; 'Hangi dal çok para kazandıyor' diye bakıyor.

Müşterisi çok olanı tercih ediyor. Bilim değil, para öne çıktı. Uygulanan eğitim sisteminin sonucu. Koronavirüs salgını uyarıcı oldu. Herkesi kendine getirdi. Umamı ülkeyi yönetenler de; Uyarıcı nasibini almıştır."

BİR BAŞKASI

Bir başka bilim insanı da şunları söyledi: "Koruyucu hekimliğe bütçe yeterli değil. Halk sağlığı uzmanlığı para getirmiyor. Bu nedenle ilgi az. Oysa ki bu ülke; Nusret Fişek'i; Kazım Türker'i; Nevres Baykan'i; Ceyhan Atif Kansu'yu, ... yetiştirdi."

DİĞER ALANLAR

Duayen bir bilim insanı diğer alanlara dikkat çekti. "Türkiye'nin iyi sosyoloğa; İyi arkeoloğa, iyi tarihçiye, ... de ihtiyacı var. Ama fazla ilgi gösteren yok. Sümer tabletleri orada duruyor. Ama o bölümlere giden bulunmuyor. Varsa da parmakla sayılacak kadar. Çünkü iş bulma olanağı az. Üniversiteler de düşük puanla alıyor. Uyarıcı olmalı, yanlıştan dönülmeli. Devlet devreye girmeli" dedi.

BEYİN GÖÇÜ

Yeni emekli olmuş bir profesör. Beyin göçüne vurgu yaptı "Üniversitelerin yapısının bozulması; Akademik yükselmede; Bilimsel başarı değil, Başka kriterler öne çıkmasına; Kadroları adrese teslim ilanına, ..." dikkat çekti. "Ne bekliyordun ki!" demeye getirdi.

NEDENİ

Arkasından da; "Siz idealist kuşak yetiştirmeszeniz; Kamuculuğu esas almazsanız; Sağlık dahil her alanı piyasalaştırırsanız; Bir süre sonra ortada kalırsınız" diye sitem etti.

ABD'NİN ÇEKİTİĞİ

Sonra da uyardı: "ABD şu anda şaşkın. Ülkede sağlık sistemi çöktü. Google'da çok uzaktan hırsız görüyor. Uzaydan İran'da kimin ne yaptığını izliyor. Çin'e ne kadar tanım ürünü lazım; Önceden biliyor. Uzaya turlar düzenlemeyi konuşuyor. Hatta şimdiden bilet satıyor. Mars'a yerleşmeden söz ediyor. Ama koronavirüse karşı çaresiz. ABD her şeyi piyasalaştırmanın bedelini ödüyor. Bu koronavirüs salgını sonsuza kadar sürmez. Bir süre sonra aşılar. Ama umarım yaşananlardan ders alır. Siz ne dersiniz?"

Dünya eskisi gibi OLMAYACAK

Cumhurbaşkanı Erdoğan önceki akşam yaptığı açıklamada, Kovid-19 salgınının ardından dünyanın değişeceğini söyledi, Türkiye'de üretim vurgusu yaptı. 'Çalışmayan fabrika, sürülmeyen toprak kalmayacak' diyen Erdoğan, Tekalifi Milliye kararlarını hatırlattı

HABER MERKEZİ

CUMHURBAŞKANI Tayyip Erdoğan, önceki gün toplanan Bakanlar Kurulu'nun ardından Tarabya'daki Huber Köşkü'nde basın toplantısı yaptı. "Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurumları ve imkanlarıyla 83 milyon vatandaşın istisnasız tamamının yanındadır" diyen Erdoğan Türk milletine gösterdiği dayanışma için teşekkür etti. Türk milletinin İstiklal Savaşı döneminde Mustafa Kemal Atatürk'ün imzası ile yayınlanan Tekalif-i Milliye emirleri ile varını yoğunu bağımsızlığı için ortaya koymuş bir millet olduğunu belirten Erdoğan, bu vesileyle 10 başlık ve 55 maddeden oluşan bu emirleri özellikle hatırlatmak istediğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, şöyle devam etti:

"1. Her il ve ilçede Tekalif-i Milliye Komisyonu kurulacaktır.

2. Her ev birer kat camazır, birer çift çorap ve çanak hazırlayıp komisyonuna teslim edecektir.

3. Halkın ve tüccarın elinde bulunan dokuma ürünlerinin yüzde 40'ına bedeli sonradan ödenecek şekilde el konacaktır.

4. Gıda maddelerinin yüzde 40'ına bedeli sonradan ödenmek üzere el konacaktır.

5. Memleketteki tüm demirciler, dökmüçler, marangozlar, sanayi imalathaneleri, ordunun ihtiyaçları için çalışacaktır.

6. Halka ait taşular her ay ordu için 100 kilometre taşıma yapacaktır.

7. Bütün sahihsiz mallara el konulacaktır.

8. Halkın elinde bulunan bütün cephaneye ve silahlar 3 gün içinde orduya teslim edilecektir.

9. Yakat ve makine yedek parçalarının yüzde 40'ına el konulacaktır.

10. Bütün yük ve binek hayvanlarının yüzde 20'sine el konulacaktır."

'SEFERBER OLDUK'

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülkenin bir tehditle karşılaştığında devlet ve milletin el ele vererek tüm imkanlarını seferber ettiğini söyledi ve "Devletimiz milleti ile el ele vererek ülkenin tüm imkanlarını, salgın döneminin yol açtığı sıkıntılar ve tehditlerle mücadele için hareket geçirmiştir. Her ne kadar bazı kafalar, bu dayanışma kültürünü kavramakta zorlanıyor olsa da hamdolsun milletimiz gerçekleri görmekte, üzerine düşenleri bihakın yerine getirmektedir" dedi.

'BAŞKALARININ SIRTINDAN GEÇİNERLERİN DEVRİ KAPANIYOR'

"Rabbimizin 'Sizin hayır bildiklerinizde şer, şer bildiklerinizde hayır olabilir' diyerek tarif ettiği bir süreçten geçtiğimize inanıyorum" diyen Erdoğan, şöyle ko-

nuştu: "Yaşadığımız koronavirüs salgınının ardından dünyada hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı açıkça görülmüyor. Diğer ülkelerin ve insanların sırtından kendilerine sahte bir refah düzeni kuranların devri artık kapanıyor. Ekonominin sadece paradan, borsadan, faizden, spekülatif araçlardan ibaret bulunmadığı, aslostanın yerli üretim ve adil dağılım olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Devlet ve vatandaşları arasındaki siyasi, ekonomik ve sosyal ilişkilerin yeniden tanımlanacağı bir döneme giriyoruz. Bu yeni dönemde tüm dünyada bizim 17 yıldır dilimizden düşürmediğimiz 'İnsanı yaşat ki devlet yaşasın ilkesi' her ülkede yönetim sisteminin merkezine yerleşecektir. Türkiye için bu dönem en az çok partili hayata geçtiğimiz, en az rahmetli (Turgut) Özal'ın reformları, en az Ak Parti'nin demokrasi ve ekonomi atılımları kadar önemlidir. Eğitimden sağlığa, ulaşımdan sanayiye, tarımdan enerjiye kadar her alanda inşa edeceğimiz güçlü altyapının semeresini alacağımız bir devrin eşliğindeyiz. Önümüzdeki bu yeni süreçte siyasi ve ekonomik olarak çok daha güçlü bir konuma ulaşma imkanına sahibiz. Bunun için halihazırda yaşadığımız dönemi en kısa sürede ve en az hasarla geride bırakmamız gerekiyor."

'MÜCADELE SALGINDAN SONRA BAŞLAYACAK'

"Tek başına bizim bu salgını bitirmemiz yetmiyor. Asıl büyük mücadelemiz salgın sonrasında başlayacaktır. Üretimi mutlaka sürdürme vurgusu yapmamızın sebebi budur. Çalışabilen her fabrikamız üretmeye devam edecektir. Çiftçilerin ekilmemiş tek karış toprağı kalmayacak. Hizmet sektörümüz hem içerideki hem dışındaki bağlantılarını canlı tutacaktır. Kurulan yeni dünyada en güçlü şekilde yerimizi almak için hep birlikte daha çok çalışacağız.

Sadece salgın döneminin kayıplarını telafi etmekle kalmayacak, inşallah çok daha büyük bir hamleyi hep beraber gerçekleştireceğiz. Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşmasının önündeki engeller adeta kendiliğinden kalkıyor. Üretimimizi, istihdamımızı, ihracatımızı, sanayimizi, ticaretimizi, altyapımızı hedeflerimize uygun şekilde daha da güçlendirmek için hızlı bir şekilde başlatacağız. Bu süreçte ülkemizdeki her bir vatandaşımızın emeğine, birikimine, kabiliyetine, cesaretine, çalışkanlığına, bilhassa da gençlerin enerjisine ve heyecanına ihtiyacımız olacak. İşçisinden işverene, esnaf sanatkarından çiftçisine kadar mal ve hizmet üretiminde yer alan tüm kesimler bu yeni döneme şimdiden hazırlanmalıdır. Salgının önüne geçmek için evde kalarak geçirdiğimiz günlerde depoladığımız enerjiyi inşallah yeni dönemde daha çok çalışarak, daha çok üretmek değerlendireceğiz."

'Ölümü kutsallaştırdılar etrafında dans ettiler'

İÇİŞLERİ Bakanı Süleyman Soylu, katıldığı yayında gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu. İçişleri Bakanı Soylu, PTT, valilikler, eczaneler ve marketlerde maskele- rin ücretsiz verileceğini hatırlatarak, bu uygulamanın dünyada ilk olduğunu dile getirdi. Güvenlik güçlerinden de yeni tip koronavirüse yakalanan personelin olduğunu ama bu konuda rakam vermeyi istemediğini anlatan Soylu, "Sadece polis teşkilatımızda bir tek kay- bımız var. Allah rahmet eylesin, mekanı cen- net olsun" diye konuştu.

Süleyman Soylu, bir soruya karşılık, "Te- rör örgütü kendi derdine düşmüş, onlar da ko- ronayla karşı karşıya şu anda. 38 korona po- zitif vakası var. Bu bildiğimiz. 'Su uyur düşman uyumaz', 'Kurt puslu havayı sever' diye tabir- lerimiz var. Bilmenizi isterim ki bütün güvenlik güçlerimiz 24 saat tetikte. Terörle mücadele konusunda en ufak bir rahavetimiz ve gev-

şekliğimiz olmamalıdır. Operasyonlarımız hala devam ediyor. Mağaralardan çıkmış de- ğiller ama Allah nasip ederse milletimiz, ma- yıs ayının ortasından itibaren, inşallah günde- m ona müsaade eder, terörle mücadelede bam- başka seyir görecek" şeklinde konuştu.

'DOKTORLARI TEHDİT ETİLER'

Soylu, içerideki ve dışındaki örgütlerin bir zaafiyet alanı aradığını, Türkiye'nin en son DHKP-C'nin ölüme yatrıldığı ve öldükten son- ra da kutsadığı bir tabloyu gördüğünü söyle- di: "Helin Bölek'i ölüme yatrırdılar, öldürdüler, gittiler ziyaret ettiler. Onun ölüm orucu- nun kutsal bir şey olduğunu söylediler. Ondan sonra da döndüler etrafında dans ettiler. Yamyamlarda var bu yöntem, başka kimse- de yok. Bu bizim kültürümüzde, anlayışımızda var mı? Bu bir terör örgütü. Helin Bölek ve İbrahim Gökçek'i aldık hastaneye götürdük,

'Tarihi değerinde bir konuşma'

VATAN Partisi Genel Başkanı Dr. Doğu Perinçek, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın yaptığı açıklama için "Son derece tarihi değeri olan devrimci bir konuşmadır" ifadesini kul- landı. Cumhurbaşkanı'nın Vatan Parti- si'yle paralel ola- rak istihdam ve üretim odak- lı bir çözü- mü, Türki- ye'nin ölü- ne koydu- nu belirten Perinçek, "4 maddelik Milli Direnme Ekono- misini gündemdedir" dedi.

Perinçek'in Ulusal Kanal yayınında Erdoğan'ın konuşması üze- rine yaptığı açıklama şöyle:

SADAKA DEĞİL ÜRETİM ODAKLI ÇÖZÜM

"Cumhurbaşkanı'nın konuşmasını bü- yük bir heyecanla izledim. Bu tarihi ve dev- rimci bir konuşmadır. Türkiye tarihinde son derece önemli, yeni bir dönemin açıldığı- nı göstergesi. Cumhurbaşkanı istihdam ve üretim odaklı bir çözümü Türkiye'nin ölü- ne koydu. Yani sadaka odaklı değil. Tarım Bakanlığı tohumda yüzde 75'lik destek sağladı çiftçimize. Çok doğru ve önemli. Yani burada sadaka vermiyor çiftçiye tohum veriyor. Tohum ne demek? Üreteceksin, ürün kaldıracaksın demek.

CHP, İYİ PARTİ VE HDP'NİN ÇÖZÜMÜ: SADAKA

Bunun karşısında CHP, İyi Parti ve HDP'nin çözümü, yani Amerika güdümlü muhalefetin çözümü. Ona bin TL vere- lim ona iki bin TL verelim yani sadaka odak- lı çözüm. Sonuç itibarıyla üretim çarkını çe- virmediğiniz zaman ekonomi çöker, herkes işinden olur. Bu sefer, siz herkese tazminat ödeyeceğiniz diye uğraşırsınız, onu da öde- yemezsiniz.

4 MADDEKİ MİLLİ DİRENME EKONOMİSİ PROGRAMI

Önümüzdeki dönemin ilkesi, halka da- yanan fedakarlıkla üretim potansiyelimizin büyütülmesi ve büyüyen üretim ve artan istihdam ile emek seferberliği sonucu kal- dırdığımız ürünlerin, Türkiye'nin temel ihtiyaçları için dağıtılmasıdır. Orada da

Vatan Partisi'nin 4 maddelik Milli Diren- me Ekonomisi gündemdedir. İşte hükü- metin de adım adım bu yönde kararlar ver- diğini görüyoruz. Birincisi gıda güvenliği; tarımda alınan devrimci kararlar buna yöneliktir. İkincisi sağlık güvenliği; bu artık ikinci sraya geçti. Bütün mil- letin sağlığı ve Meh- metçiğin sa- ğ l ı ğ ı. Üçüncüsü gü- venliğimizin gü- venliği; yani asker ve polis teşkilatının güvenliği. Dördüncüsü Mil- li Eğitimin güvenliği.

CUMHURBAŞKANI'NIN TEKALİFİ MİLLİYE VURGUSU

Cumhurbaşkanı'nın konuşmasında Tek- kalifi Milliye vurgusu yapmasını ve buradan güç aldığını bahsetmesini memnuniyetle karşılıyoruz. Bugün Türk Milleti'nin, Tür- kiye'nin milli güçlerinin nasıl el ele verdi- ğini gösteren, üretilen çözümlerin de her tür- lü kompleksten uzak olarak benimsendiğini gösteren erdemli bir davranış. Sayın Cum- hurbaşkanımız çünkü (önceki gün) Ay- dınlık'ın manşetinde yer alan, aynı za- manda benim de imzama taşıyan yazıda ge- çen Tekalifi Milliye emirleri ruhunu bugün (dün) gündeme getirdi.

Tekalifi Milliye ile ilgili yapılan eleştiriler de son derece yersiz. Evet savaş yok doğ- ru ama bakan köyler karantina altında, hal- kımız can tehdidi ile karşı karşıya. İstiklal Savaşı sırasında can kaybı 24 bin. Bunun içinde İstiklal Mahkemeleri tarafından ce- zalandırılanlar da var. Şimdi bugün karşı- laştığımız koronavirüs tehdidi ile 24 bin ca- nımızdan daha fazla insanımızın canına mal olma tehlikesi söz konusu.

Mustafa Kemal Atatürk'ün o devrimci tavrı, yani halkın fedakarlığına dayanan, hal- kın vericiliğine dayanan çözüm Türki- ye'nin gündemindeydi.

Küreselleşme bitmiştir, arkada kalmış- tır. Emperyalist mafya sisteminin çıkarıcı- ğı gözü dönmüşlüğü artık geçerli değildir. Dünya Asya çağına girmiştir. Batının dün- yaya hükmettiği dönemler arkada kalmış- tır. Bu bakımdan dünya artık yeni bir dö- neme girmektedir.

Davutoğlu hedef aldı

GELECEK Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, Erdoğan'ın 'Tekalifi Mil- liye'ye atıfta bulunarak başlattığı Milli Dayanışma Kampanyası'nı eleştirdi. Davutoğlu, sosyal medya hesabında açıklamasında "Bugün bu benzetme hem yanlış hem tehlikelidir. Tekalifi Milliye emirleri, kaynakları tükenmiş bir milletin son kaynaklarını kullanarak için seferber edilmesidir. 2002'den bugüne istikrar dö- neminin sonu Tekalifi Milliye ile bitmemeli. Tekalifi Milliye'nin gündeme getirilmesi yanlıştır. Güven duygusunu yok eder. Tasarruf emniyetini yok eder. Her an hazır olun, tasarruf ve diğer imkanlarını sefer- ber etmeniz gibi bir düşünce finansal siste- me olan güveni sarsar. Hiç kimse te- reddüt etmesin. Türkiye Cumhuriyeti bunu aşar. Bu teklif uluslararası itibarı sar- sar. Gerek yok hamasete" dedi.

Madde madde Türkiye ordulaşıyor!

YAŞAMAKTA olduğumuz salgın, bize de yeni mücadele alanlarını dayattı. Türkiye, toprak bütünlüğünün yanı sıra, sağlık ve ekonomi alanlarında savaş veriyor. **Bu süreçte** Türkiye; ordulaşıyor! Mehmetçik ordumuz var; **birincil ve asil ordumuzdur**; topraklarımızı korumak adına kahramanca destanlar yazıyor..

Ancak artık *deyim* yerindeyse, **bir de sağlam ordumuz var. İkinci ordumuzdur!** Doktoru, hemşiresi, teknisyeniyle, bu son salgın karşısında ordulaşmışlardır.. Büyük fedakarlıkları, büyük bir disiplin içinde sergiliyorlar.

Üçüncü ordumuz; eğitim ordumuzdur! Öğretmenlerimiz, okullar “kapalı” olsa da, uzaktan eğitimin olanaklarıyla, öğrencilerini, “ders başı” günlerine” hazırlıyorlar.

Nihayet **dördüncü ordumuz; tarım ve sanayi ordumuzdur...** Çiftçi, üretici, tarlayı sürüyor; toprağa ‘umut’ ekıyor; bir çok yerde fabrikaların bacası tüttüyor; atölyelerde çarklar dönüyor...

Bu ordular ki; Türk ulusunun, Anadolu uğurluğunun, halkın bağrından yetişen ordulardır!

Bu ordular **halkın ordularıdır ve Türk Milleti için cephededir...**

MİLLİ SEFERBERLİK!

İkinci olarak, bu salgın ve ekonomiye tarıma karşı bir **Milli Seferberlik** yükseliyor.

Karşı-taamuz gerekiyor: Tüm sektörler, kurumlar ve yurttaşlar, güçlerini birleştiriyor...

Sürece katkı; *bol keseden atarak-tutarak* değil; maddi olanı manevi olana katarak gerçekleşmeli; işte bu bilinç de giderek yükseliyor; toplumsal dayanışma güçleniyor.

Tasaruf yapmanın, ‘biriktirmenin, *el oğluna avuç açmadan* zorlukları aşmada en temel dayanak, en akılcı çare olduğu gitgide kavranılıyor.

O arada orta direğin mümkün olduğunca ayakta tutulması ve yoksullarımızın desteklenmesi mecburiyeti, kamudan özele, tüzel den gerçek kişilere, her kesime ödevler yükleniyor.

GELECEĞE HAZIR OLMAK!

Nihayet bu zor günlerin geçeceğine dair ‘iman, geleceğe hazır olma görevini de belirliyor.

Üretim kapasitesiyle, yatırım olanaklarıyla, Avrasya seçeneğiyle; geleceğe hazır olmak! Gelişen alanları, yeni meslekleri doğru okumak; örneğin, yazılım, Teknopark’lara, tarım endüstrisine, gemi üretimine, yatırımları planlamak; bunlar için, güç ve bilgi biriktirmek...

Günü geldiğinde, geleceği inşa etmek...

ULUSA VE İNSANLIĞA SESLENİŞ!

Son olarak bu sürecin içinde bir de İnsanlığa Sesleniş ihtiyacı belirliyor...

İnsanlığa seslenirken aslında ulusa da sesleniliyor, tıpkı ulusa seslenirken bazen insanlığa seslendiği gibi...

Bu son “salgın”, kurulu düzenleri test etti; Atlantikçi, neo-liberal, piyasacı, sömürgeci, emperyalist sistemler her yerde çöktü!

Buna karşılık, komşularının da toprak bütünlüğüne saygılı ve kendi insanına olduğu kadar başka toplumların da yardımına koşan Türkiye, *insanlığın gemisinde* yerini alıyor...

Ve sanırım hepimiz, hakça bir dünya için “yeni seslenişlere” kulak vermeye daha hazırız:

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Güvenlik Konseyi yeniden değerlendirilmeli;

Gelişen **ülkelerin toplam borçları bir defaya özgü dörtte bir oranında silinmeli...**

‘Madde madde’ Türkiye

Buraya kadar ‘krizin’ genel olarak düşündürdüklerini **dört başlıkta** toplamaya çalıştım.

Türkiye’nin yakın geleceği için önerilerimi de **10 maddede** paylaşmak istiyorum...

Devlet Planlama Teşkilatı... Yaşamın getireceği yeni meslekler ve gerektirdiği yeni faaliyet alanlarına uygun bir eğitim planlaması yapılmalı. Öte yandan, askeri ve sivil teknolojilerin biriktirilmesiyle, örneğin, modüler fabrikalar gündeme alınmalı. Devlet Planlama Teşkilatı iktisadi ve hatta sosyal hayatımızda yeniden yerini almalıdır.

Sağlıklı Toplum... Cumhuriyet’in erken döneminde olduğu gibi aşı üretimine önem verilmeli, ulusal ilaç sanayi geliştirilmelidir. Okullarda, fabrikalarda birer sağlık ünitesi bulunmalı, her belde için birer Sağlık Ocağı yaşama geçirilmelidir. Askeri hastaneler, askeri hiyerarşi içinde yeniden açılmalıdır. Bu hastaneler; biyolojik ve kimyasal saldırılara karşı etkili araştırmaların yapılacağı ve Mehmetçik’in sağlığı açısından en etkin olacak kurumlardır. Sağlıklı Toplum için, tüm sağlık hizmetleri kamucu bir anlayışla yapılmalıdır.

Toplumcu Ekonomi... Bir tür eşel-mo-

bil sistemiyle veya adına ne dersek diyelim bulunacak bir *yöntemle*; bundan böyle, işçi, memur, emekli maaşlarındaki yıllık artış kesinlikle enflasyon oranının altında kalmamalıdır... Dahası, yıllık gelir artışından belli oranda bir “refah payının” bu kesimlere verilmesi için, bir anlamda toplumsal söz-verim ortaya konulmalıdır. Yasası, anayasası ile bu konuda gereken düzenlemeler yapılmalıdır.

Temiz Üretim-Aracısız Tüketim... Üretim-depolama-tedarik-pazarlama zinciri yanında, tarladan vatandaşın sofrasına ulaşacak gıda ve tüketim ürünleri için, mümkün olan en az aracı kullanılmalıdır. “Aracısız üretim” için kooperatifler desteklenmeli, “aracısız tüketim” için tanzim satış benzeri uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır. “Aracısız üretim” için kooperatifler desteklenmeli, “aracısız tüketim” için tanzim satış benzeri uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır. “Aracısız üretim” için kooperatifler desteklenmeli, “aracısız tüketim” için tanzim satış benzeri uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır. “Aracısız üretim” için kooperatifler desteklenmeli, “aracısız tüketim” için tanzim satış benzeri uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır.

TL’nin egemenliği... Çarşıda, pazarda, dahası, yap-işlet-devret benzeri tüm ihalelerde dolar veya avro değil TL esas alınmalı, hesaplamalar, borçlar, aktitler ve tediyeler TL üzerinden yapılmalıdır... O arada, son yıllarda komşularımızla “kendi para birimlerimizle ticaret” gibi büyük iktisadi yöneliş ve dolan, avronun rezerv para olmaktan çıkan seyri de göz önüne alınarak, kamudan başlayan örneklerle, Türkiye’de TL’nin üstünlüğü yaşamın her alanına yerleştirilmeli ve benimsenmelidir.

Yerli Malları Haftası, Ulusal Tasaruf Seferberliği... Üretim yapmak, istihdamı korumak hatta geliştirmek, gelirimizi artırmak, borçlanmadan yatırım yapmak için her şeyden önce tasaruf yapmalıyız. Tasaruf yapmak, aynı zamanda toplumsal disiplin ve dayanışma yeteneklerine de katkı sağlar... “*Unutulmamacı*” kadar yakın bir geçmişte, okullarmızdan başlayarak tüm toplumca paylaştığımız “Yerli Malları haftası” gibi güzel yaklaşımlarımıza yeniden keşfetmemiz ve hayata aktarmamız gerekiyor... Bir malın aynı kalitede yerlisi varken, yabancısını kullanmak; yabancıların işçi ve girişimcilerini zengin etmek, kendimizi de yoksulluğa mahkum etmektir... Ulusal Tasaruf ve Yerli Mali bilincini yükseltmeliyiz.

Güçlü Toplum... Bir devleti güçlendirmenin yolu, toplumu güçlendirmekten geçer. Toplumu güçlendirmek, *geliriyle, geçimiyle, tasarrufuyla, harcaması olanaklarıyla*, toplumun güçlendirilmesi demektir. Bunu sağlamanın başat bir yolu da, *vergide adaleti, ücretlerde hakkaniyeti* sağlamaktır. Türkiye, hızlı, doğru ve yapıcı biçimde vergide adaleti, ücretlerde hakkaniyeti sağlayacak düzenlemeleri ele almalı ve uygulamaya koymalıdır. Güvenli geleceğimiz bir büyük ölçüde her alanda hakkaniyet içinde gelişen, halkça bölüşen, sömürmeden üreten bir toplum olmamıza bağlıdır.

“Gümrük Birliği sorgulanmalı”, Avrasya Seçeneği ön plana çıkmalıdır... İçinde bulunduğumuz çağda ekonomik olarak her devlet, diğer devletlerle ilişkiler kuruyor; toplumlar birbirlerine ihtiyaç duyuyor; bu da çok doğaldır... Ne ki, bu ilişkilerin eşitlikçi ve karşılıklılık ekskeninde ve “kazan-kazan” temelinde olması gerekmektedir. Oysa Gümrük Birliği gibi bir uygulama, yıllardır gördüğü üzere Türkiye’ye net anlamda “kaybettirmektedir”... Üçüncü ülkelerle ticaretimizi sınırlayan her türlü benzeri yapıyı ve/veya “ambargoyu” ciddi olarak sorgulamaya zamanı gelmiştir... Türkiye’imiz Avrupa’da kimi ülkelerce de giderek daha fazla benimsenmeye başlanan “Avrasya seçeneğini” ön plana çıkarmalı ve değerlendirmelidir.

Üretim Devrimi + Güvenlik (Milli Direnme Ekonomisi)... Üreticilerin Milli Hükümeti Türkiye için en temel seçenektir. Üretim devrimi, tarım, sanayi, hatta hizmetler sektöründe ulusun tüm olanaklarını yatırımcı, kalkınmacı bir anlayışla en verimli şekilde örgütlemek ve en yüksek katma değeri sağlayarak, insan doğasına ve doğaya saygılı bir gelişmenin yolunu açmaktır... Güvenlik kavramının içinde; *gıda güvenliği, güvenliğin güvencesine*” diyerek, farklılıklarımız bir süre paranteze alarak, bu amaçla bir Milli Mutabakat Hükümetinin kurulması ve içinde Ak Parti, CHP, MHP, Vatandaş Partisinin yer alması; ulusunun güven duygusunu pekiştirecek, dünyaya etkili mesajlar verecek bir yaklaşım olacaktır.

Bu tespitlerle, bu düşüncelerle yazımın sonuna geldim... Bu yazımın ana fikrinin gelecekte daha da geliştirilmesi için, siz okurların da değerli katkılarını bekler, saygılar sunarım.

‘Belgeleri okudum senaryo sağlam’

‘Bazı noktalardan uzak durulmaya çalışılıyorsa da dizi şu üç haftalık hali ile bilimsel olarak sağlam temellere oturtulmuş ve son dönemdeki diziler içinde otantikliği ile önem kazanmış durumda.’

DOÇ. DR. MEHMET EMİN ELMACI (*)

TRT’nin ‘Ya İstiklal Ya Ölüm’ dizisine ilişkin değerlendirmelere, bugün Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsünden Doç. Dr. Mehmet Emin Elmacı ile devam ediyoruz. Doç. Dr. Elmacı, “Dönemin iç ve dış belgelerini görmüş ve Osmanlıca gazetelerini hem de gün gün okumuş bir tarihçi olarak, dizinin sağlam bir temele oturtulduğu söylenebilir” diyor. İşte sorularımız ve Doç. Dr. Mehmet Emin Elmacı’nın verdiği yanıtlar:

‘KOCAGÖZ’ÜN KALPAKLILAR ROMANININ KOKUSU...

■ Dizi gerçekleri yansıtır mı?
Maalesef ki devletin ve bizlerin olması gereken TRT’si, son dönemlerde, dizilerinde tarihi siyaset gözüyle verdiği için biz akademik tarihçilerin güvenini kaybetmiş durumdaydı. Açık söylemek gerekirse tam da bu nedenle, TRT’de ülkenin kuruluşunu ve onda emeği geçenleri, omurgası sağlam bir projeksiyon içinde veren bir dizi görmek beni şaşırtmadı desem yalan olur.

Bir kere dizide, Samim Kocagöz’ün o muhteşem eseri ‘Kalpaklılar’ romanının epey bir kokusu var... Damat Ferid Paşa’nın sır katibinin Amerikan kolejli kızı ile millici genç ilişkisi romandan verilmiş. Ayrıca dizide yayın öncesinden çok emek verildiği görülüyor. Akademisyenlerin de katıldığı bir internet sayfasında tarihi kişilikler ve belgelere yer verilmiş. Senarist bir hukukçu ama Veda ve Fatih gibi tarihi dizilerin de senaristliğini üstle-

nerek kendini kanıtlamış.

Dizide ‘Atatürk, Sultan Vahdeddin ile değil Damat Ferit ile sıkıntı yaşamıştır’ şeklindeki yorum şu ana kadar işlenmiş. Ayrıca engellemeler sadece İngilizler ve Damat Ferid üzerinden verilmiş. Ancak şunu belirtmeliyiz ki dizideki olayların devamında, Nisan ayı başında Vahdet’in’in, İngilizlerin istediği ve ‘hainliği’ ortaya çıkmış bir kişi olan Damat Ferid Paşa’yı tekrar Sadrazam yapması gerçekleşecek. Ayrıca 11 Nisan 1920’de yine Vahdet’in’in bildirisi ve Damat Ferid hükümetinin de Dürrizade fetvası da yayınlanacak ve Ankara’daki millî teşkilatı ‘dinsiz, vatan haini, asi’ olarak niteledikleri ve halkı da halifeye karşı gelen ‘asilerle, dinsizlerle’ savaşmaya çağırmaları ve ardından da ‘Halifelik ordusu’ ile kardeş kardeşe düşürülecek bir girişim gelecek.

Bunların dizide nasıl verileceği şimdilik muamma. Ama bunları dizide bulmanın imkanı olmayacak diye düşünüyorum. Buna rağmen bazı noktalardan uzak durulmaya çalışılıyorsa da dizi şu üç haftalık hali ile, bilimsel olarak sağlam temellere oturtulmuş ve son dönemdeki diziler içinde otantikliği ile önem kazanmış durumda.

‘MUSTAFA KEMAL PAŞA’NIN LİDERLİĞİNİ GÖRMEK’

■ Mustafa Kemal Paşa karakteri tarihsel rolüne ve kişiliğine uygun işleniyor mu?
Görüldüğü üzere dizi tarihi belgelere dayanıyor ve omurgası sağlam kurulmuş. Mustafa Kemal Paşa’nın Ankara’dan yazdığı ve Anadolu’ya duyurduğu bildiriler zaten en ba-

şından beri Osmanlıcıları da olan otantik bildiriler. Verilen İstiklal Savaşı’nı cümleleriyle yönlendiren, emirleriyle yöneten hatta İstanbul’dan kaçanların takip edecekleri yolları bile önceden belirleyen bir Mustafa Kemal Paşa’nın varlığı ve liderliği, taraflı tarafsız belgelerde ve anılarda zaten biz akademisyenlerin bildiği bir şeydi. Bunu dizide görmek bizler için önemli.

‘VAHDETTİN KARİŞMIYOR GİBİ GÖSTERİLSE DE...’

■ Dizide öne çıkarılan vurgulardan günümüze çıkan sonuçlar nelerdir?

Dizinin, 1950’lerde DP tarafından yasaklanana kadar, orada verilen şehitlerimiz için İstanbul merkezli anması yapılan ‘16 Mart işgali’ ile başlaması ve İngiltere’nin hedef alınması önemli. Bundan çekinilmemiş.

Dönemin iç ve dış belgelerini görmüş ve Osmanlıca gazetelerini hem de gün gün okumuş bir tarihçi olarak dizinin, sağlam bir temele oturtulduğu söylenebilir. O temel, hem iç hem dış belge ve gazetelerden de takip edilebilen, dönemin tüm Atatürk’e karşı olanlarının bile anılarında kabul ettiklerine dayanıyor, yani gerçeklere...

Her ne kadar dizide Vahdet’in hâlâ sesiz ve tepkisiz, sanki hiçbir şeyi karışmıyor gibi gösteriliyorsa da, sağlam tarihi bilgilerle dizinin, gençlerimiz için, yıllardır atılan tarihi yalanlardan daha katkılı olacağını, gençlerin liderini ve mücadelesini daha iyi tanıyacağını düşünüyorum.

(*) Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.

‘İÇ POLİTİKA BİR KENARA BIRAKILMALI’

Onur Öymen: Birlik içinde olma zamanı

AYDINLIK / ANKARA

EMEKLİ Büyükelçi Onur Öymen Koronavirüs salgınının yol açtığı tahribatın, 100 yılı aşkın zamandan beri dünyanın görmediği bir felaket haline geldiğine dikkat çekip iç politikanın bir kenara bırakılması gerektiğini, günün birlik içinde olma zamanı olduğunu söyledi.

Dünyada 1 milyon 200 bin kişiye bulaşan salgının 60 bin can aldığını hatırlatan Öymen, koronavirüs salgınına ilişkin açıklamasında “Ekonomik alanda çok uzun yıllardan beri dünyada görülmemiş bir kriz yaşıyoruz. Türkiye de bu krizden etkileniyor. Salgın geçtikten sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını düşünenler hak-sız değil. Bütün ülkeler birçok şeyi yeniden düşünmek zorunda kalacaklar” dedi.

Salgından alınacak dersleri şimdiden düşünmeye başlamamız gerektiğini belirten Öymen şunları söyledi: “Önceliklerimizi bir kere daha gözden geçirmeliyiz. Sağlığın her şeyden önemli olduğunu kabul etmeliyiz. Gerek ülke içinde gerek dünya ülkeleriyle birlikte hareket etmenin zorunlu olduğunu anlamalıyız. Salgın bir an önce ve mümkün olduğu kadar az kayıpla sona erdirmek için dünyanın bu alanda en başarılı olmuş ülkelerinin yaptıklarından ders çıkartmalıyız. Gelecekteki benzer felaketlere karşı hem tıp, hem ekonomi hem de sosyal alanlarda çok daha hazırlıklı olmalı ve kaynak ayırmalıyız. Bütün bunları yapabilmek için her alanda en başarılı uzmanlarımıza görev ve sorumluluk verecek bir anlayışla çalışmalı, kişisel tercihleri ve iç politika beklentilerini böyle dönemlerde bir kenara bırakmalıyız. Böyle yaparsak ve birlikte hareket edersek Cumhuriyetin ilk dönemlerinde en ağır salgınlarla mücadelede sağlanan başarıları tekrarlayabilir ve yukarıda sıraladığımız alanlarda Türkiye’yi dünyanın en ileri ülkeleri arasına yükseltebiliriz.”

madığını kaydetti: “Ancak Tekalifi Milliye kararları alınırken o dönemde buna kuşkuyla yaklaşanlar vardır. Mustafa Kemal’e, ‘Balkan Harbi ve 1. Dünya Harbinden harap ve bitap çıkmış bir milletin elindeki son varlıkları talep ederseniz buna kimse uymaz’ diyenler olmuştur. Mustafa Kemal de buna karşılık, ‘Ben milletimi tanyorum. Düşmanın esiri olsaktansa, varını yoğunu seferber eder’ demiştir. Tekalifi Milliye kararlarının duyurulmasından sonra zorlama olmaksızın halk belediyeler, valilikler önünde kuğuğa girer. Beni çok etkileyen de bu ruhtur. Bu ruh, o günlerden bu günlere taşınmış milli bir ruhtur. Türk milleti, varlığını tehdit eden her saldırı karşısında kenetlenmeyi bilir.”

“Ekonomiye yükü çok ağır olan bu virüs salgınına karşı milletin devletine desteğini bu ruh çerçevesinde okuyorum. Tekalifi Milliye dönemi ile bu dönem maddi imkanlar açısından karşılaştırmıyorum. Ancak düşünce açısından karşılaştırıyorum.”

Tekalifi Milliye ruhu devam ediyor

OLCAY KABAKTEPE / ANKARA

TÜRKİYE Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu, Tekalifi Milliye dönemi ile bu dönem maddi imkanlar açısından değil düşünce açısından karşılaştırdığını belirterek, “Türk milleti, varlığını tehdit eden her saldırı karşısında kenetlenmeyi bilir” dedi.

Feyzioğlu, Milli Dayanışma Kampanyası ve Tekalifi Milliye kararları üzerinden başlatılan kampanyaya ilişkin Aydınlik’a açıklamalarda bulundu. Tekalifi Milliye kararlarının, Sakarya Meydan Muharebesi öncesinde perişan haldeki orduyu donatmak için alınmış kararlar olduğunu hatırlatan Feyzioğlu, şöyle sürdürdü: “Bu kararlar, Kurtuluş Harbini, ordular arasındaki bir silahlı mücadeleden çıkartıp millî kurtuluş hareketine dönüştürmüştür. Milletin varyıyla yoğunlaştı, istiklal mücadelesine katılması anlamına gelir.”

Feyzioğlu, o günlerin imkansızlıkta yakın yokluk koşulları ile bu günleri kıyaslamının mümkün ol-

Koronanın müzik dünyasına faturası ağır

Koronavirüs salgını müzik dünyasını da derinden etkiledi. Konser mekanlarının kapanması hem işletmeleri hem de müzisyenleri ekonomik krizle karşı karşıya getirdi. Ünlü konser mekanı Dorock XL'ın sahibi Münir Atabey, işletmelerin içinde bulunduğu zorluğu, Müzik Dostları Topluluğu Başkanı Kenan Damar ise müzik emekçilerinin yaşadığı sıkıntıları Aydınlık'a anlattı

KORONAVİRÜS salgını müzik dünyasını kısa zaman içinde önemli ölçüde etkiledi. 16 Mart itibarıyla konser mekanlarının kapanması, hem işletmeleri hem de müzisyenleri ekonomik sorunlarla baş başa bıraktı. Küçük ve orta ölçekli konser mekanları şimdiden ciddi bir krizin içinde. Büyük mekanlar ise direnebilecekleri sürenin kısıtlı olduğunu belirtiyor. Salgın sürecinin uzaması durumunda birçok mekanın salgın sonrasında geri dönememesi tehlikesi gündemde. Müzisyenler ise sahne alamadıkları için geçimlerini sağlamak noktasında zor zamanlar geçiyor. Salgın döneminin işletmelere etkileri üzerine ünlü konser mekanı Dorock XL'ın sahibi Münir Atabey ile konuştuk.

■ Konser mekanları olarak koronavirüs dönemini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Konser ve eğlence mekanlarının kapanmasına karar verildiği 16 Mart Pazartesi itibarı ile işletmemizi kapatmış bulunuyoruz. Sağlık açısından oldukça zor

bir dönemden geçiyoruz. Böyle bir zamanda herkesin birlik ve beraberlik içinde hareket etmesi gerektiğini savunuyoruz. Küçük, büyük ayırmadan birçok mekan zarar gördü. Ama tabii öncelikle sağlık diyoruz.

BİRKAÇ AY DİRENEBİLİRİZ

■ Müzisyenler internet üzerinden konserler veriyor, konser mekanı olarak siz de alternatif etkinlikler planladınız mı?

Evet tüm süreçleri takip ediyoruz. Biz olayların başlamasından bu zamana kadar daha çok yaşadığımız süreç ile ilgili uyarılar ve videolar yayımladık ve buna devam ediyoruz. Gruplarımızdan gelen destek mesajları oluyor onları da yayımlıyoruz. İlerleyen süreçte internet etkinlikleri olabilir ama daha tam karar veremedik. Şu an önceliğimiz içinde bulunduğumuz durum.

■ Sosyal izolasyonun yaşandığı bu dönemde karşılaştığınız ekonomik zorluğun boyutu nedir?

Zor bir süreç olduğu kesin. Sonuç olarak her işletmenin kendine göre bir bütçe planlaması var. Şimdi her şey alt üst oldu. Şu an ilk hedefimiz istihdamı koru-

mak. Birkaç ay direnebiliriz ama sonra zor olacak.

■ Konser mekanlarında çalışan bir çok kişi var. Sizin işletmeniz açısından çalışanlarınızın durumu nedir? İşlerini kaybetme tehlikeleri var mı?

Yaklaşık 120 çalışanımız var. Onlar da bizim gibi mekanımızın açılmasını bekliyor. Hiçbir personelimize iş çıkışı vermedik ve vermeyeceğiz. Şu an için öyle bir tehlike yok.

KÜÇÜK İŞLETMELERİN TOPARLANMASI ZOR

■ Konser gibi etkinliklerin tekrar ya-

pılmasına daha uzun bir süre var gibi görünüyor. Siz geleceği nasıl görüyorsunuz? Konser mekanları o sürece kadar kendini idame ettirebilir mi? Yoksa geri dönememe tehdidiyle karşı karşıya mı?

Evet sürecin ne zamana kadar devam edeceği belirsiz ve söylenen ya da öngörülen bir tarih yok. Elbette ki birçok mekan bu durumdan oldukça zarar görecektir. Ayakta durabilen işlerine devam edecek ama daha küçük işletmelerin toparlanması zor olacaktır. Allah herkesin yardımcısı olsun.

■ Bu dönemin konser mekanları için sağlıklı atlatılabilmesi için neler yapılabilir?

Öncelikli olarak herkesin uyarıları dikkate alarak hareket etmesi gerekiyor. Sokaklar da ne kadar hareketlilik olursa bu süreç o kadar uzayacak. O yüzden tüm halkımızın evinde olması gerekiyor. Bu sadece konser mekanları için değil birçok sektör kötü etkilenmiş durumda.

Ekonominin tekrar en azından eski haline dönebilmesi için lütfen uyarılara dikkat verelim. Ne kadar kısa zamanda atlılsak o kadar az zararımız olur. Gerekenleri yapalım ve sağlıklı günlerimize geri dönelim.

'Sosyal güvencesiz destek bekliyoruz'

MÜZİK emekçilerinin salgın döneminde yaşadıkları zorluklar üzerine Müzik Dostları Topluluğu Başkanı Kenan Damar ile konuştuk.

■ Kendinizden ve topluluğunuzdan biraz bahseder misiniz?

Ben 2004 yılından beri eşlik sazı konumunda sahnelerdedim. 2011'de gitarla sahnelerde yer aldım. Sonrasında piyano vokal ve gitar vokal olarak da yer aldım. Kendi albümlerim de oldu. Arıza albümünde 'Kadına Şiddete Hayır' şarkım ödülleri aldı. Uyuşturucuya karşı kampanyalarda yer aldım. Müzik çalışmalarım sosyal sorumluluk projeleri üzerine oldu. Yaklaşık beş aydır Kasamam Rock Grubu'nda da yer alıyorum. 2016 yılında Müzik Dostları Topluluğu'nu kurdum. Burada önemli müzisyenlerle müzikseverleri buluşturmaya başladık. Topluluk olarak da yine sosyal sorumluluk projelerinde yer aldık. Değer Otizm Vakfı ile etkinliklerimiz oldu.

GÜNLÜK KAZANÇ ELDE EDİYORUZ

■ Konser mekanları kapandıktan sonra karşılaştığınız ekonomik zorluğun boyutu nedir?

Ekonomik zorluğun boyutu kelimelere dökülemeyecek kadar büyük. Çünkü biz günlük kazanç elde eden müzisyenleriz. Hiçbir sosyal güvencemiz yok. Maalesef belirsiz bir süre var önümüzde. Tabii sağlık için gereken uyarılara uyuyoruz.

■ Evde kaldığınız dönemde bu duruma çözüm olarak alternatifler belirlediniz mi?

Müzik Dostları Topluluğu olarak farkındalık mesajları gönderdik devlet kurumlarımıza. Sosyal medya üzerinden sesimizi duyurmaya çalışıyoruz. Bazı belediyelerle iletişime de geçildi. Bu süreç içerisinde MESAM, MÜYOR gibi tüm müzisyen kurumlarıyla da iletişim ha-

lindeyiz. Ankara'da belediye bazından müzisyenler için sosyal yardım koşulları oluşturuldu. Bu umut verici bir gelici şimdi İstanbul'da olması sağlanacak gibi.

BAĞIŞ KAMPANYALARINDA MÜZİK EMEKÇİLERİ DE DÜŞÜNÜLSÜN

■ Konser gibi etkinliklerin yapılmasına daha uzun zaman var gibi görünüyor. Bu süreçte devlet kurumlarından beklentileriniz nelerdir?

Bu çok doğru. Her şey düzelse bile en son müzisyenler çalışmaya başlayacak. Uzun süre toplu etkinlikler düzenlene-

meyecek, insanların korkuları olacak. Büyük festival ve konserlerin dışında ufak işletmelerde dahi müzikseverlerle buluşamayacağız. Bu süreçte beklentimiz, devletimize büyük yük olmadan destek talep ediyoruz. Bağış kampanyalarında müzik emekçilerinin de düşünülmesini istiyoruz.

Biz duyarlı müzisyenler ülkemizin yaşadığı felaket durumlarında ilk önce işinden vazgeçenleriz. Şehidimiz olduğunda, deprem gibi doğal felaketlerde hemen konserlerimizi iptal ediyoruz. Fedasın tabii. Ama bu sefer belirsiz bir sürenin içindeyiz. Bu durumun dikkate alınmasını talep ediyoruz.

Haldun Taner'in hikayesi 'Ve Perde' evdekilerle

İSTANBUL Kültür Sanat Vakfı (İKS), yapımcılığını İstanbul Tiyatro Festivali'nin üstlendiği 2015 tarihli Haldun Taner belgeseli "Ve Perde!"'yi YouTube üzerinden ücretsiz olarak erişime açtı.

Yönetmenliğini Selçuk Metin'in yaptığı, senaryosunu Gülşah Özdemir Koryürek'in yazdığı belgeselin müzikleri ise Borusan Quartet'e ait. Proje danışmanlığını Demet Taner ve Dikmen Gürün'ün yaptığı belgeselde anlatıcı rolünü Halit Ergenç ve Tilbe Saran üstleniyor. Belgesele katkıda bulunan diğer sanatçılar ise; Gülriş Sururi, Metin Akpınar, Zeliha Berksoy, Ferhan Şensoy, Levent Üzümcü, Engin Alkan, Yiğit Özşener, Erkan Can, Erdem Akakçe, Can Yılmaz, Mehmet Erbil, Alayca Öztürk, Esin Aslan, Harun Başlan, Vahit Sarıtaş, Deniz Telek, Ayça Yiğit ve Yalçın Zobu.

FESTİVAL YAPIMI

İstanbul Tiyatro Festivali'nin ilk belgesel yapımı olan "Ve Perde!"de, Haldun Taner'in yaşamından kesitler, kitaplarından, gazete yazılarından ve oyunlarından bölümler yer alıyor. Sanatçının Dün Bugün, Keşanlı Ali, Gözlerini Kapanım Vazifemi Yapanım gibi yapıtlarından seçilen bölümler, tiyatro sanatçılarının performanslarıyla belgeselde yeniden

hayat buluyor. İKS YouTube kanalında erişime açılan "Ve Perde!", Haldun Taner'i tanımak, Türkiye tiyatrosuna damgasını vurmuş bu bilim insanını anlamak için önemli bir fırsat sunuyor.

"Ve Perde!" belgeseli, Kasım 2015'te Pera Müzesi'nde gerçekleştirilen "100. Doğum Yılında Haldun Taner Sempozyumu"nda ve Nisan 2016'da 35. İstanbul Film Festivali'nde gösterilmişti.

Tudem'im kazananı Cem Aydoğan

Edebiyatımıza çağdaş ve özgün eserler kazandırmak amacıyla 2003 yılından bu yana gerçekleştirilen Tudem Edebiyatı Ödülleri, 17. yılında çocuk edebiyatı alanında resimli kitap dalında, yetişkin edebiyatı alanında ise roman dalında düzenlenmişti. Asuman Kafaoglu-Büke, Beliz Güçbilmez, Ceyhan Usanmaz, Hüseyin Kıran ve Oylum Yılmaz'dan oluşan Roman Yarışması seçici

kurulu, geçen günlerde yapılan toplantıda dereceye girenleri belirledi.

65 dosyanın başvurduğu yarışmada birincilik ödülünü 'Bay Erdal'ın Tehlikeli Alakaları' adlı dosyası ile Cem Aydoğan kazandı. İkincilik ödülüne 'Miras' ile Canan Özdek, üçüncülük ödülüne ise 'Tanrı Küçük Tahta Parçalarını Sevmezdi' ile Pınar Seyhan değer görüldü.

Dereceye giren isimlere heykeltıraş Ozan Ünal'ın tasarladığı ödül heykellerinin yanı sıra birinciye 10 bin, ikinciye 7 bin 500, üçüncüye 5 bin TL para ödülü verilecek. 17. Tudem Edebiyat Ödülleri kapsamında, çocuk edebiyatı alanında ve resimli kitap dalında yarışan dosyaların sonucu şubat ayının sonunda duyurulmuştu. Birincilik ödülüne "Düş Kurdu" isimli resimli öyküleri ile Serap Deliorman - Mehtap Temiz ikilisi değer görülmüştü.

Yıllar önce yaptığımız bu söyleşi uzayıp gidiyor ama hem yarımız bu kadar, hem de herkes gerçeğinle uğraşırken, sinemamızdaki ilk renkli filmin hangisi olduğu kimin umurunda...

Salgın filmi üzerine

TÜM dünyayı acımasız bir salgın sarmışken, bir de Türk sinemasının ilk renkli filmi Ali İpar'ın çektiği Salgın'ı mı yoksa Muhsin Ertuğrul'un yönettiği Halıcı Kızı mı tartışması çıktı. Oysa ki yıllar önce bu konuya yazdığımız bir yazı ile bu tartışmaya bir nokta koymuştuk. Sırası değil ama, en azından "maske takalım mı, yoksa takmayalım mı" tartışmasından bir an uzaklaşp, biraz nefes alıp, bu konuyu bir kez daha -yıllar sonra da olsa- tekrar edelim:

İlk renkli Türk filmi Ali İpar'ın "Salgını mı, yoksa Muhsin Ertuğrul'un "Halıcı Kızı" mı? Bugüne dek hep Halıcı Kızı ilk renkli Türk filmi diye bilindi. Oysaki bu filminden önce yönetmenliğini Ali İpar'ın, kameramanlığını ise İlhan Arakon'un yaptığı Salgın filmi çekilmişti. Nevar ki Salgın'ın ABD'de yapılan laboratuvar işlemleri uzun sürünce Muhsin Ertuğrul, arkasına bir bankanın desteğini alarak Halıcı Kızı'ı çekip hemencecik gösterime soktu. Burun farkıyla bir "ilke" imza atmış oldu. Oysaki ilk renkli filmi gerçekleştiren o değil, ondan önceki yönetmen Ali İpar'dı...

Salgın yıllar önce bir tavan arasında bulunmuştu. Ne gariptri ki bir kopyası daha, hem de Amerika'dan gelen orijinal kopyası yine geçtiğimiz aylarda tavan arasında bulundu. (Galiba Türk sinemasının tarihine ilişkin araştırma-inceleme yapacakları ya tavan arası ya da bit pazarlarında gezmesi gerekiyor. Bilindiği gibi Cahide Sonku'nun ödülü de bit pazarında bulunmuştu)

Salgın filminin kameramanı İlhan Arakon ile bu konu üzerine konuştuk. Ve kendisi sinemamızın ilk renkli filmlerine ilişkin karanlıkta kalan bir çok soruyu verdiği yanıtlarla aydınlattı. Gerisi sinema tarihçelerimize kalıyor. Ya onlar, yine, ezberledikleri gibi yazıp -çizecekler, ya da ilk Türk filminde olduğu gibi belgelere sadık kalacaklar.

■ Salgın filminde çalışmanız nasıl oldu?

Ali (İpar) benim çocukluk arkadaşıydı. O uzun süre Amerika'da kaldı. Döndükten sonra benim sinemayla uğraştığımı bildiğinden bir film çekelim dedi. 3-4 saat konuştuk. Ben de kabul ettim. Fakat bu çekilecek filmin bir orijinalliğinin olmasını istiyordum. Renkli çekelim dedim, o da kabul etti. Ve çekti.

■ Çekceğiniz filmin Türk sinemasındaki ilk renkli film olduğunu biliyor muydunuz?

Tabii... Yalnız ben bu filminden önce de renkli çalışmıştım. Ama çektiğim bu filmler kısa ve reklam filmleriydi. Örneğin Denizcilik Bankasına bir reklam filmi çektim, sonra bir de Bal Ayı (Honey Moon)u çektim. Şimdi hatırlamıyorum ama birkaç tane daha renkli reklam filmi ile kısa film çektim. Ali İpar'la birlikte çalıştığımız Bir Şehrin Hikayesi de renkli olarak çekilmişti.

■ Peki o zaman afişine niye Muhsin Ertuğrul'un Halıcı Kızı'nda olduğu gibi "İlk Renkli Türk Film" diye yazmadınız?

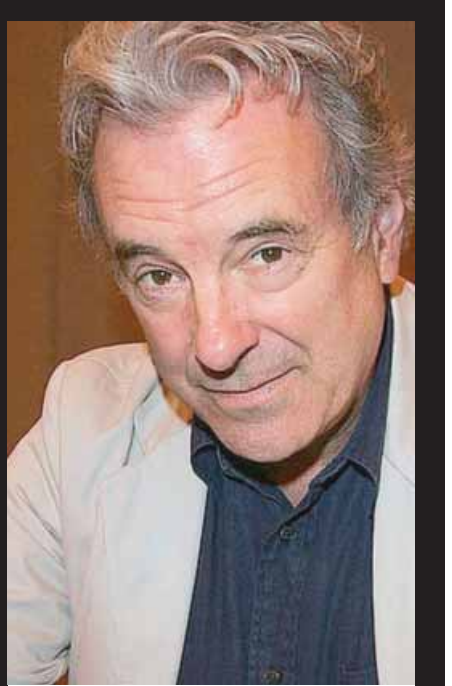
Doğrusunu söylemek gerekirse bunu pek fazla önemsemedik. Unutmuş veya önemsememiş de olabiliriz.

■ Ali İpar'ın Salgın'ı ile Muhsin Ertuğrul'un Halıcı Kızı'ı aynı anda mı çekildi? Yoksa siz önce başlayıp, sonra mı gösterime soktunuz? Muhsin Ertuğrul ya da bir başkaları sizin ilk renkli Türk filmini çektiğini biliyor muydu?

Biz Salgın filmine daha önce başladık. Benim ve kuşağımın Muhsin Ertuğrul'la arası da pek iyi değildi. Biz ona karşıydık diyebilirim.

Salgın filmini çekerken, bir gün sette Ali İpar'ın teyzesi olan Ayşe Hanım ile onun kocası Kazım Taşkent geldiler. Ayşe Hanım renkli film çektiğimizi görünce, eşi olan Kazım Taşkent'e döndü, yan şaka-yan ciddi "siz niye renkli bir film çekmiyorsunuz " dedi. Bunun üzerine Kazım Taşkent süratli hareketle geçerek Muhsin Ertuğrul'a bir film ısmarladı. Ellerinde zaten Halıcı Kızı'nı senaryosu hazır vardı ve onu çektiler. Biz Salgın'ı Amerika'ya laboratuvar işlemleri için gönderirken, onlar daha hızlı davranıp filmlerini Avrupa'da yıkatıp bizden önce gösterime soktular.

Yıllar önce yaptığımız bu söyleşi uzayıp gidiyor ama hem yarımız bu kadar, hem de herkes gerçeğinle uğraşırken, sinemamızdaki ilk renkli filmin hangisi olduğu kimin umurunda...

Benedict koronaya yenildi

The Dark Knight Rises ve Alien 2 filmlerinde rol alan, İngiltere'de Foyle's War dizisinde canlandırdığı Binbaşı John Kieffer rolüyle tanınan Amerikalı oyuncu Jay Benedict, koronavirüs nedeniyle yaşamını kaybetti.

TCG Artist Management konuyla ilgili açıklamasında "Bu ögile Kovid-19 ile olan savaşına yenik düşen sevgili müşterimiz Jay Benedict'in hayatını kaybettiğini duyurmaktan büyük üzüntü duyuyoruz. Ailesine taziyelerimizi iletiyoruz" dedi.

BMGK yarın toplanıyor

BİRLEŞMİŞ Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK), ilk kez yarın yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına video konferans ile görüşecek. Diplomatik kaynaklardan edinilen bilgiye göre, koronavirüs salgınına karşı hiçbir adım atmamakla eleştirilen BM Güvenlik Konseyi, Kovid-19'u video konferans yoluyla yapacağı kapalı oturumda ele alacak.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'in salgının uluslararası barış ve güvenliği tehdit ettiği ve 2. Dünya Savaşı'ndan beri en zorlu kriz olduğu uyarılarına rağmen, uluslararası barış ve güvenliği korumakla yükümlü olduğunu ileri süren BM Güvenlik Konseyi, uzun bir süre Kovid-19 konusunda adım atmadı.

ANLAŞMAZLIKLAR GECİKTİRDİ

Küresel işbirliği çağlarına rağmen birçok konuda görüş ayrılığının yaşandığı BM Güvenlik konseyinde, salgın konusunda da anlaşmazlıklar ortaya çıktı.

BMGK'nin seçilmiş geçici 10 üyesi konseyi toplantıya çağırırken, diplomatik kaynaklar eleştiri ve suçlamaların odağı olma endişesi taşıyan Çin'in toplantıya fikrine sıcak bakmadığını söyledi.

Diplomatlar, salgın konusunda veto gücüne sahip ülkeler arasındaki anlaşmazlıkları ayrıca ABD'nin Kovid-19 için "Çin virüsü" söylemi üzerinde ısrar etmesinin etkili olduğunu ve bu nedenle Çin ve Rusya'nın başlangıçta BM Güvenlik Konseyi'nin Kovid-19'u görüşmesine itiraz ettiğini ifade etti.

7 eyalette OHAL

JAPONYA'da Kovid-19 salgınına karşı Tokyo ve Osaka dahil 7 eyalette olağanüstü hal ilan edildi.

Japonya'da Başbakan Abe Şinzo, parlamentoda, olağanüstü hal (OHAL) gerekliliğine yönelik uzman raporunun hazırlanması için oluşturulan danışman komitenin tavsiye kararını açıkladığını söyledi. Abe, Tokyo metropolü, Osaka, Çiba, Kanagawa, Hyogo, Saitama ve Fukuoka'da 6 Mayıs'a kadar sürecek OHAL şartlarının uygulanması için yerel hükümetlere yetki verildiğini dile getirdi.

Olağanüstü halin insanların hayat şartlarını etkilemeyeceğini beklediğini vurgulayan Abe, "Salgın yayılımının ülke çapında hızlandığı, insan hayatı ve ekonomiye büyük bir tehdit oluşturduğu bir noktaya ulaştığı için olağanüstü hal ilan etmeye karar verdim" ifadelerini kullandı.

VAKA SAYISI İKİYE KATLANACAK

Kovid-19 tedbirlerinden sorumlu kabine üyesi Nişimura Yasutosi de ülkedeki vaka sayısının bir hafta içerisinde ikiye katlanacağını tahmin edildiğini ve olağanüstü halin hükümetin gündemine geldiğini söyledi.

Nişimura, virüsün yayılma hızı ve ülkeye etkilerine dair Abe hükümetinin şimdiye dek sürdürdüğü salgın tedbirleri politikasının değiştiğinin altını çizerek, "Kümülatif vaka sayısının ikiye katlanabilme süresi bir haftadan az. Lokal tıbbi sistemler de yetersiz. Bu sebeplerle OHAL ilanı için hazırlıklıların yapılmasına yönelik tavsiyeler aldık" diye konuştu.

OHAL ilanı sonrası halktan gıda, ilaç ve para temini haricinde sokağa çıkmamaları istenebilecek. Ülkede vaka sayısının 4 bini geçtiği biliniyor.

Hükümet yine kurulamadı

İSRAİL'de Likud ile Mavi-Beyaz İttifakı partileri arasındaki "birlik hükümeti" kurulması için yürütülen müzakereler, hakimlerin seçiminin sorumlu medis komisyonunun oluşturulması konusundaki anlaşmazlık yüzünden durdu.

Yaklaşık bir yıldır devam eden hükümet kurma krizi yine çözülemedi.

İsrail Kamu Yayın Kuruluşu'nun (Makan) haberine göre, Benny Gantz liderliğindeki Mavi-Beyaz İttifakı, tüm meselelerde anlaşılmasının ardından Başbakan Binyamin Netanyahu liderliğindeki Likud'un söz konusu komisyonun işleyişinin yeniden görüşülmesini istediğini açıkladı.

Likud'un söz konusu talebi üzerine müzakerelerin durduğunu ifade eden parti, komisyonun işleyişinde değişiklik yapılması ve demokrasiye zarar verilmesine izin verilemeyeceğini kaydetti.

Likud ile Mavi-Beyaz İttifakı arasındaki anlaşmaya göre, komisyon başkanının (Adalet Bakanı) Mavi-Beyaz İttifakı, diğer bakanın ise Likud tarafından seçilmesi öngörülmüştü.

Amerikan rüyasının sonu

'Özgürlükler ülkesinde' bir şeyler yanlış gidiyor. Kovid-19 salgını yanlış giden şeyleri tek tek açığa çıkardı. Sağlık sistemi iflas etti, ekonomi tıkanı, uzun gıda kuyrukları oluştu. Birikimini ve sevdiklerini kaybeden ABD halkı sistemi ve 'Amerikan rüyasını' sorgulamaya başladı'

AKİLE ÇEVİK / RICHMOND, VIRGINIA

SAGLIK personelinin, hastanelerin ve medikal ekipmanların yetersizliğini tüm dünya duydu. Artık eyalet valileri ve belediye başkanları zamanında ve yeterli tıbbi destek gelmediği için kendi çözümlerini yaratmaya çalışıyor. Trump hükümetinin yetersiz olduğu, süreci iyi yönetemediği ve geç kaldığı tüm basında alenen dile getirilmekte.

En basit örnekler; bir hafta önce oto üreticisi General Motors'a vantilatör üretmesi için emir verdiğini ilan eden Trump'a karşın 4 Nisan 2020 tarihinde General Motors "henüz böyle bir yazılı emir almadıkları" yönünde yanıt verdi. Sürekli "savaş halindeyiz" diyen Başkana kriz masası doktoru "savaşa tüm ülke girer. Sosyal mesafe kuralının yayılma hızını azalttığı bilindiği halde niçin 10 eyalette henüz evde kal emri vermiyorsunuz" diyerek karşılık verdi.

Bir süredir unutulmuş azil süreci de zaman zaman üst düzey bürokratlara dile getiriliyor. En son istihbarat liderlerinden biri harırlattı ve derhal görevinden alındı. Bu arada kim eleştirel konuşursa görevden alınıyor.

EKONOMİ TIKANDI

Öncelikler sırasında ikinci durumda olan ekonomik duruma bakarsak, kabaca borsa filan kalmadı diyebiliriz. Son 20 se-

Ölenler parklara gömülebilir

ABD'de yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının merkezi haline gelen New York şehrinde, salgından ölenlerin parklara gömülmesi tartışmaya açıldı. New York Meclisi Sağlık Komisyonu Başkanı Mark Levine, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, salgında hayatını kaybedenlerin her gün artmasından dolayı cenazelerin geçici olarak parklara gömülebileceğini belirtti. Levine, New York'ta salgının sağlık sistemi ile morgların ve cenaze evlerinin sınırlarını zorladığını belirterek, "11 Eylül'e eşdeğer bir durumla uğraşıyoruz. Hastane morgları, cenaze evleri, mezarlıklar da öyle. Daha fazla kaynağa ihtiyacımız var" ifadelerini kullandı. Amaçlarının, İtalya'daki gibi askerlerin kilise ve sokaklardan cenaze toplanmak zorunda kaldığı görüntülerden kaçınmak olduğunu belirten Levine, "Bu krizde yaşamı kurtarmaktan daha önemli bir şey yok. Ancak ölüle-rimizi halletmemiz için daha fazla kaynağa ihtiyaç duyduğumuz korkunç gerçeği ile de yüzleşmemiz gerekiyor" ifadelerini kullandı. New York'ta 5 bini aşkın kişi hayatını kaybederken, vaka sayısı 130 bini geçti. Ülkede ise hayatını kaybedenlerin sayısı 10 bini geçerken, vaka sayısı ise 150 bini buldu.

ne-dir uy-gulanan pa-radan para kazan-ma dönemi tıkanı. Teknoloji, bankadaki para, hisse senetleri...Hepsi yalan oldu. Emekli fonlarının hiçbir önemi kalmadı. Şu anda market zincirleri ellerindeki stokları tüketiyorlar ve çoğu kişi başına 10 üründen fazlasını almaya izin vermiyor. Yaklaşık 360 milyon nüfusa olan bir ülkenin yüzde 92'sinde evden çıkmama emri olduğu için neredeyse tüm işyerleri kapalı. Geride kalan hafta iti-

Uzay kaynaklarını da özelleştirecekler

ABD Başkanı Trump, uzay kaynaklarını kullanıma izin veren kararnameyi imzaladı. Kararname, uzaydaki su ve maden kaynaklarının özel şirketler ve şahıslarla kullanıma izin veriyor.

"Uzay Kaynaklarını Çıkarılması ve Kullanılmasına Yönelik Uluslararası Desteği Teşvik" başlığını taşıyan 6 Nisan tarihli Başkanlık Kararnamesi, Ay ve diğer gök cisimlerinde bulunan su ve madenlerden özel uzay girişim ve araştırmalarını desteklemek üzere faydalanılabileceğini öngörüyor.

Kararnameyle böylece uzay kaynaklarının özel şirketler ve şahıslarla tasarruf edilebilmesinin önü açılıyor.

Kararnamede, bu türden tasarrufların, "Dış Uzay Sözleşmesi" adı verilen, 1967 tarihli "Ay ve Diğer Gök Cisimleri Dahil, Uzayın Keşif ve Kullanılmasına Devletlerin Faaliyetlerini Yöneten İlkeler Hakkında Antlaşma"ya uygun olduğu belirtildi.

'UZAYIN TİCARİ KULLANIMI'

ABD Ulusal Uzay Konseyi Sekreteri Scott Pace, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "ABD, Ay'a geri dönüş ve Mars yolcu-

luğuna hazırlanırken bu kararname su ve bazı madenler gibi uzay kaynaklarının, uzayın ticari kullanımını geliştirmek üzere çıkarılması ve kullanılmasına ilişkin Amerikan politikasını ortaya koymaktadır" ifadesini kullandı.

Pace, kararın, ABD'nin Artemis misyonu kapsamında Ay ve ardından Mars'a düzenlemeyi planladığı insanlı seferler için uluslararası muhatapları ve özel sektör ortaklarıyla yaptığı pazarlıklarda konumu netleştirmeyi amaçladığını belirtti.

AY SÖZLEŞMESİ

ABD, Dış Uzay Sözleşmesinin öncülerinden biri olmasına karşın, uzaya giden diğer ülkeler gibi 1979 tarihli "Ay Sözleşmesi" olarak anılan, "Devletlerin Ay'da ve Diğer Gök Cisimlerindeki Faaliyetlerini Düzenleyen Antlaşma"ya taraf olmamıştı. Antlaşma, uzay kaynaklarının bilim dışı kul-

Rusya: Özelleştiremezsiniz!

TRUMP'ın uzaydaki kaynakları özel şirketlerin kullanımına sokma kararına Rusya'dan tepki geldi: "Uzay özelleştirilemez." Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, hukuki olarak bu kararın detaylarının incelenmesi gerektiğine işaret etti, "Uzayın özelleştirilmesine yönelik hiçbir girişim kabul edilemez" ifadesini kullandı.

lanımının uluslararası düzenlemelere bağlı olması gerektiğini öngörüyordu.

ABD Kongresi 2015 yılında çıkardığı yasayla Amerikan şirketlerinin ve vatandaşlarının Ay'ı ve asteroid kaynaklarını kullanmasına izin vermişti.

NASA, Artemis görevi kapsamında

2024 yılına kadar Ay'a insanlı seferler düzenlemeyi amaçlıyor. 2028 yılına kadar sürmesi planlanan seferlerin ardından Ay yüzeyinde bir uzay istasyonu kurulması ve burayı basamak olarak kullanarak Mars'a insanlı seferler düzenlenmesi hedefleniyor.

Çin: Tıbbi malzeme ihracatını kısıtlamayacağız

ÇİN, diğer ülkelere tıbbi malzeme ihracatını kısıtlamayacağını, Kovid-19'a küresel mücadelede katkı yapmaya devam edeceğini açıkladı.

Çin Ulusal Radyosu'nun haberine göre, Çin Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Dairesi yetkilisi Jiang Fan başkent Pekin'de yaptığı açıklamada, Çin'in kendi içinde yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınıyla mücadeleyi etkin şekilde yürütürken, diğer ülkelere de elinden gelen yardımı sağlamaya hazır olduğunu belirtti. Jiang Fan'ın verdiği bilgilere göre Çin şimdiye kadar 54 ülke ve 3 uluslararası örgüt ile tıbbi malzemelerin ihracatına dair sözleşme imzaladı. 74 ülke ve 10 uluslararası örgüt ile de tıbbi malzeme satışıyla ilgili görüşmeler devam ediyor.

Çin'in uluslararası toplumun ihtiyacını karşılamak için tıbbi malzeme ihracatını arttıracığını söyleyen Jiang Fan, aynı zamanda söz konusu malzemelerin kalitesine yönelik sıkı denetimlerin de sürdüğünü kaydetti. Jiang Fan,

Çin'in küresel salgınla mücadele çalışmalarına ve insanlığın kader ortaklığının kurulmasına katkı yapmaya devam edeceğinin altını çizdi.

TRUMP: KALİTE SORUNU YOK

Bu arada, ABD Başkanı Donald Trump, Beyaz Saray'da düzenlenen basın toplantısında, "Çin'in sağladığı, Kovid-19 salgınıyla mücadele için kullanılacak malzemelerde kalite sorunu var mı, yok mu?" sorusuna "Herhangi bir kalite sorunu yok" yanıtını verdi. Basın toplantısında hazır bulunan bir ABD'li yetkili de Çin'den gönderilen malzemelere denetim ve kontrolünün yapıldığını doğruladı. ABD Federal Gıda ve İlaç İdaresi FDA, Çin yapımı KN95 maskelerinin N95 maskelerinin alternatifi olarak kullanılmasını onayladı. KN95 maskelerinin kullanıma önceden izin şartı koyulmasına rağmen FDA'nın tutumunda büyük değişiklik oldu. Bir hafta önce ise KN95 maskeleri FDA'nın tavsiye ettiği malzemeler listesine dahil edilmemişti.

İNGİLTERE'de, yeni tip koronavirüs kapıttan 10 gün sonra durumu kötüleşerek yoğun bakıma alınan Başbakan Johnson, sürecin başında savunduğu "sürlü bağışıklığı" politikası ile tepki çekmişti.

İngiltere'de ilk etapta "toplumsal ya da sürü bağışıklığı kazanılması amacıyla virüsün kontrollü yayılması" stratejisi izleyen Başbakan Boris Johnson, ölü sayısının yaklaşık 300 bin olabileceğine yönelik raporlar ve eleştirilerin ardından geri adım attı.

Salgınla mücadelede bazı kesimlerce geç kalmakla suçlanan Johnson'ın kendisi de virüs kaparak yoğun bakıma alındı.

28 Şubat'ta bir hastaneyi ziyaret ederek Kovid-19 hastalarıyla fotoğraf çeken Johnson, "Geçen gece birkaç koronavirüs hastasının olduğu bir hastanede idim. Hastalarla el sıkıştım ve el sıkışmaya devam ediyorum" ifadelerini kullanmıştı.

BÖYLE DEĞİŞTİ

6 Mart'ta ise Johnson, ülkede koronavirüs kaynaklı ilk ölümün gerçekleşmesinin ardından yaptığı açıklamada, İngiltere halkına ellerini 20 saniye boyunca yıkama tavsiyesinde bulundu.

12 Mart'ta salgının ilgili düzenlenen günlük basın toplantısında yaptığı konuşmada, ülkenin en kötü halk sağlığı krizlerinden birini yaşadığını belirterek, "Sizinle açık şekilde konuşmam gerekiyor. Daha birçok aile, sevdiklerini zamansız kaybedecek" dedi.

Boris Johnson'u yoğun bakıma götüren süreç

16 Mart'ta basın toplantısında, halkı, başkalarıyla teması ve tüm gereksiz seyahatleri durdurmaya çağırdı. 17 Mart'ta Johnson, koronavirüsün etkilenen işletmeler için 330 milyar sterlin değerinde destek paketi açıkladı. 18 Mart'ta Johnson, İngiltere'deki tüm okulları 20 Mart Cuma gününden itibaren bir sonraki duyuruya kadar kapatılacağını ilan etti. 20 Mart'ta, kafe, bar ve restoranlar ile tiyatro gibi mekanların koronavirüsle mücadele kapsamında kapatılması gerektiği duyuruldu. 22 Mart'ta Başbakan, halka, gerekmedikçe sokağa çıkmaması tavsiyesinde bulundu. 23 Mart'ta, uyarıların dinlenmemesi üzerinde kısmi sokağa çıkma yasağı ile market ve eczaneler harici tüm işletmelerin kapatılması kararı alındı.

26 Mart'ta Başbakan'da öksürük ve hafif ateş görüldü ve koronavirüs testi yapıldı. 27 Mart'ta Johnson, testinin pozitif çıktığını, kendini izole edeceğini ama görevinin başında olduğunu duyurdu. 5 Nisan'da durumu kötüleşen ve hastaneye kaldırılan Johnson, 6 Nisan'da yoğun bakıma alındı. İngiliz basını, Başbakan'a oksijen tedavisi uygulandığını yazdı.

Batan şirketleri borçla kurtarıyorlar

Air France-KLM havayolu şirketi iflasın eşiğinde. Çalışanların aylıkları ödenemiyor. Fransa ve Hollanda ise şirketi devlet garantili banka kredileriyle ayakta tutmaya çalışıyor

ALİ RIZA TAŞDELEN

KORONAVİRÜS salgınına karşı alınan en önemli tedbirlerinden biri de ülkeler arasındaki uçuşların durması oldu. Dünyada hava trafiği neredeyse durma noktasına geldi. Bir Fransız-Hollanda ortaklığı olan Air France-KLM havayolu şirketi iflasın eşiğinde. Son günlerde yaptıkları seferlerde çeşitli ülkelere Kovid-19 nedeniyle mahsur kalan Fransız ve Avrupa vatandaşlarını taşıyor. Vietnam, Hindistan, Rusya, Angola,

Kongo, Arjantin ve Avustralya gibi dünyanın 5 kıtasında Fransa'ya dönmek isteyen binlerce vatandaşını taşıyan Air France-KLM havayolu şirketini, Fransa ve Hollanda, devlet garantili banka kredileriyle ayakta tutmaya çalışıyor.

DEVLET GARANTİLİ KREDİ

Reuters ajansına göre Fransa, Air France için 4 milyar, Hollanda da KLM için 2 milyar avro devlet garantisine ban-lardan kredi talebinde bulundular. Şirketin daha önceden var olan 1,2 milyar avroluk borcuna 6 milyar daha eklenmiş olacak. Çalışanlarını kısmi işsizlik

sigortasına yönlendiren şirket personelinin aylıklarını ödeyemeyecek durumda. Fransa Maliye Bakanı Bruno Le Maire'in le Journal du Dimanche gazetesine yaptığı açıklamada, "kriz ne kadar uzun sürerse sürsün devletin gerekli finans kaynaklarını seferber edeceğini" belirterek şöyle devam etti: "Ekonomimizin tüm alanlarda yok edilmesine göz yummaktansa bu enkazdan kaçınarak borçlanmayı tercih ediyorum."

SİSTEMLERİNİ KURTARMA DERTİNDELER

Maliye Bakanı, Air France-KLM havayolu şirketi dışında da son 8 günde 100

bin şirketin toplam 20 milyar kredi talebinde bulunduğunu söyledi ve şunları ekledi: "Ayrıca 20'nin üzerinde stratejik önemde şirket bulunuyor. Bu şirketlere gerekli kredilerin sağlanması, sermaye artırımına gidilmesi, olmadı son çare olarak devletleştirilmesi gibi çözümler üzerinde duruyoruz."

Ama diye devam eden Bakan "bu geçici bir devletleştirme olacaktır" diye de ekledi.

Fransa'nın gerçek bir devletleştirme, kamuculuğa yönelme diye bir düşüncesinin olmadığı, hâlâ, iflas eden ve borçlanmaya dayanan neoliberal sistemlerini kurtarma derdinde olduğu görülüyor.

AB'DEN İKİNCİ İTİRAF: 'Yetersizdik'

AVRUPA Birliği (AB) Komisyonunun Kriz Yönetiminden Sorumlu Üyesi Lenarcic, AB ülkelerinin İtalya'nın yeni tip koronavirüsle mücadelede destek talebine verdiği yanıtın başlangıçta "yetersiz" kaldığını itiraf etti. AB Komisyonunun Kriz Yönetiminden Sorumlu Üyesi Janez Lenarcic, Brüksel'de düzenlediği basın toplantısında, Romanyalı ve Norveçli hemşire ve doktorlardan oluşan bir ekibin AB tarafından İtalya'nın Kovid-19'dan "en çok etkilenen" Milan ve Bergamo kentlerine yönlendirildiğini söyledi.

'ARTIK YALNIZ DEĞİL'

"İtalya'nın diğer AB ülkelerinden destek talebine verilen yanıt başlangıçta yetersizdi" değerlendirmesinde bulunan Lenarcic, şimdi ise İtalya'nın yalnız olmadığını belirtti. Lenarcic, AB'nin Copernicus Uydu Görüntüleme Sistemi'nin de aktive edildiğini belirterek, böylece İtalya'daki sağlık olanaklarının ve kamusal alanların Kovid-19 acil durumu boyunca haritalandırılacağını aktardı.

İran'dan Trump'a: Petrol satışını engelleme

İRAN Dışişleri Bakanı Cevad Zarif, ABD Başkanı Trump'ı işaret ederek, "Bizim ondan istediğimiz, İran'ın petrol ve diğer ürünleri satmasına, ihtiyaçlarını satın almasına, ödeme yapmasına ve ödeme almasına engel olmaktan vazgeçmesidir" dedi.

Zarif, Twitter hesabından paylaştığı mesajında, ABD'nin yaptırım listesine dahil ettiği Rus şirketten solunum cihazı almasına işaret ederek, "Biz yaptırım uyguladığı kaynaklardan solunum cihazı almak zorunda kalan Donald Trump'tan sadaka istemiyoruz" ifadeleri kullandı. Ülkesini "insan ve doğal kaynaklar açısından zengin" olarak niteleyen Zarif, ülkenin ihtiyacı olan ürünlerin temin edilmesi için ABD Başkanı Donald Trump'ın İran'ın petrol satışını engellemekten vazgeçmesini istedi.

YAPTIRIM UYGULADIĞINDAN YARDIM İSTİYOR

Dünyayı etkisi altına alan yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını İran'da da şu ana kadar yaklaşık 4 bin kişinin ölümüne yol açarken Washington yönetiminin Tahran'a yönelik yaptırımları hafifletmemesi uluslararası kamuoyunda tartışmalara neden olmuştu. Bu arada, salgından en çok etkilenen ülkelerin başındaki ABD'nin yaptırım listesine dahil ettiği Rus şirketten tıbbi ekipman ithal ettiği ortaya çıkmıştı.

İtalya'dan 400 milyar avroluk paket

İTALYA Başbakanı Conte, yeni tip koronavirüs salgınının ekonomideki etkisiyle mücadeleye yönelik 400 milyar avroluk yeni paket açıkladı.

Başbakanlık Sarayı Chigi'de Ekonomi Bakanı Roberto Gualtieri, Ekonomik Kalkınma Bakanı Stefano Patuanelli ile beraber bir basın toplantısı düzenleyen Başbakan Giuseppe Conte, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını özellikle de İtalyan işletmeler üzerindeki etkisini hafifletmeye yönelik yeni mali destek paketinin detaylarını paylaştı.

Başbakan Conte, "Küçük, orta ve büyük İtalyan işletmeler için 400 milyar avroluk acil likidite kaynak veriyoruz. Bunun 200'ü iç piyasaya yönelik, 200'ü ise ihracata yönelik olacak. Bu önemli bir ateşleyici güç. Ben daha öncesinde böyle bir müdahale hatırlamıyorum" dedi.

'BAZUKA ETKİSİ YARATACAK'

Conte, bugünkü kararnameyle kabul ettikleri paket ve daha önce kabul et-

tikleri 350 milyar avro etkiye sahip paketle ekonomiye toplamda 750 milyar avroluk "bazuka" etkisi yaratacak bir destek sağladıklarını ifade etti. Gayri safi yurt içi hasılların yarısına denk bir paket açıkladıklarının altını çizen Baş-

bakan, "Stratejik olarak önemli faaliyetler yürüten tüm şirketleri korumak için çok etkili bir araç benimsedik" diye konuştu.

Başbakan Conte, ayrıca bazı vergi ödemelerinin nisan ve mayıs aylarında

da askıya alınacağını söyledi.

AB'YE MESAJ

Başbakan Conte, bir süredir Avrupa Birliği yönetimi ve Birlik içinde Almanya, Hollanda ve Finlandiya gibi ülkelerle ters düştükleri salgının ekonomik etkisiyle mücadele etmede ortak tahvil (korona tahvil) çıkartılarak yeniden borçlanmaya gidilmesi önerisinde pozisyonunu koruduğunu gösterdi.

Birlik içindeki diğer üye devletlerden gelen salgının ekonomik etkisine karşı Avrupa İstikrar Mekanizmasının (ESM) etkinleştirilmesi önerisine karşı çıkan Conte, "ESM'ye hayır, Eurobond'a (Korona tahvil) tabii ki evet. ESM, bu durum için en uygun olmayan araç. Eurobond ise gerçek çözümdür. İçinden geçtiğimiz acil duruma en ciddi ve etkili cevaptır" dedi.

Conte, kendisine bu mücadeleyi vermemesinin de tavsiye edildiğini ancak ülkesi için küçük hesaplar yapmayacağını kaydetti.

12 BATILI DÜŞÜNÜRDEN ORTAK GÖRÜŞ:

KORONAVİRÜS salgınının tüm dünyayı etkisi altına aldığı bu günlerde ABD merkezli sistemin iflası ve Çin'in liderlik ettiği sistemin yükselişi sadece Asya'da değil Batı'da da yoğun şekilde tartışılıyor. Koronavirüs krizi sonrası dünya dengelerinin değişeceği ve hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı yazılıp çiziliyor. ABD Dış politikasına yön veren Foreign Policy dergisinde, 20 Mart 2020 tarihinde 12 düşünürün yorumlarıyla koronavirüs sonrası dünyayı analiz eden bir makale yayımlandı. Daha önce sizler için haberleştirdiğimiz makalenin tam çevirisini iki parça halinde değerlendirmenize sunuyoruz.

SALGIN SONRASI KÜRESEL DÜZEN

Koronavirüs salgını da Berlin Duvarı'nın yıkılması ya da Lehman Brothers'ın çöküşü gibi dünyayı sarsan bir olay ve çok çeşitli sonuçları bugün ancak hayal edebiliriz. Şurası kesin ki bu hastalık, yaşamları paramparça ettiği, pazarları bozduğu ve hükümetlerin iktidarını (veya bundaki yetersizliği) ortaya çıkardığı gibi, siyasi ve ekonomik iktidara dair güç ilişkilerinde kalıcı kaymalara yol açacaktır.

Bu kriz yükseldikçe ayaklarımızın altındaki zeminin nasıl değiştiğini anlamamıza yardımcı olmak için Foreign Policy, dünyanın dört bir yanından önde gelen 12 düşünürden salgın sonrasında küresel düzen öngörülerini paylaşmasını istedi.

STEPHEN M. WALT: DEVLETLER GÜÇLENECEK

Salgın devleti güçlendirecek ve ulusçuluğu pekiştirecek. Her hükümet krizin üstesinden gelmek için olağanüstü önlemler alacak ve birçok kriz bittiğinde ele geçirdikleri bu yeni güçleri bırakmak istemeyecektir.

Kovid-19 ayrıca iktidar ve nüfuzun Batı'dan Doğu'ya kaymasını hızlandıracaktır. Güney Kore ve Singapur doğru yanıt verdi, Çin ise baştaki yanlışlarından çabuk döndü. Avrupa ve Amerika ise, parlatılan "Batı" markasına kıyasla yavaş ve üstünkörü bir tepki verdi.

Değişmeyecek olan, dünya siyasetinin temelinde yatan çelişkili doğasıdır. Önceki salgınlar -1918/19 grip salgını dâhil- ne büyük bir iktidar kavgasına gitti ne de yeni bir küresel işbirliği çağı başlattı. Kovid-19 da başlatacak değil. Vatandaşların kendi devletlerinden korunma bekleyecek olmaları ve devletlerin ve şirketlerin de gelecekteki kırılganlıklarını azaltma yollarını arayacak olmaları sonucunda aşırı küreselleşmede gerileme göreceğiz.

Kısacası, Kovid-19, dünyayı daha az açık, daha az müreffeh ve daha az özgür kılacak. Bu şekilde olmak zorunda değildi ancak ölümcül bir virüsün, yetersiz planlamanın ve beceriksiz liderliğin birleşimi insanlığı yeni ve endişe verici bir yola sevk etmiş oldu.

ROBIN NIBLETT: KÜRESELLEŞMENİN SONU

Koronavirüs salgını, küresel ekonomi devresinin belini karan saman çöpü olabilir. Çin'in artan ekonomik ve askerî gücü, ABD'de, Çin'i ABD kaynaklı yüksek teknoloji ve fikri mülkiyetten ayırtmak ve mütefakkeri davaya sahip çıkmaya zorlamak için iki partili kararlığa yol açmıştı. Karbon emisyonlarını azaltma hedeflerini tutturmak için artan kamuoyu ve siyasi baskı, birçok şirketin uzun mesafeli tedarik zincirlerine olan güvenini sorgulatmıştı. Bugünse Kovid-19, hükümetleri, şirketleri ve toplumları, uzayan ekonomik yalıtımın üstesinden gelmek için yeterliliklerini pekiştirmeye zorluyor.

Bu bağlamda, dünyanın, 21. yüzyılın başlarını tanımlayan, karşılıklı yarar sağlayan küreselleşme fikrine geri dönmesi pek olası görünmüyor. Bununla birlikte, küresel ekonomik bütünleşmenin paylaşılan kazanımlarını koruma teşvikleri olmazsa 20. yüzyılda kurulan küresel ekonomik yönetim mimarisi hızla körelecektir. Bundan sonra da siyasilerin uluslararası işbirliğini sürdürmeleri ve jeopolitik çekişmenin açık hale gelmemesi için muazzam bir öz disiplin gerekecektir.

Politikacıların, vatandaşların Kovid-19 krizini yönetebildiklerini kanıtlamaları, onlar için bir tür politik sermaye olacak; diğer yan-

dan başarısız olanların bunun bedelini ödemesi de kaçınılmaz olacaktır.

KISHORE MAHBUBANI: YENİ MERKEZ ÇİN OLACAK

Kovid-19 salgını küresel ekonomik yönelimleri temelden değiştirmeyecektir. Sadece başlamış olan bir değişimi hızlandıracaktır: ABD merkezli küreselleşmeden daha Çin merkezli bir küreselleşmeye doğru devinim.

Bu eğilim neden devam edecek? Amerikan nüfusu, küreselleşme ve uluslararası ticarete olan inancını kaybetti. ABD Başkanı Donald Trump olsun ya da olmasın serbest ticaret anlaşmaları toksiktir. Buna karşılık, Çin inancını kaybetmedi. Neden olmasın? Daha derin tarihsel nedenler var. Çinli liderler, Çin'in 1842'den 1949'a kadar olan aşağılanma yüz yılının, liderlerinin buna kayıtsız kalması ve bunu ortadan kaldırmak için dünya çapında ki boş girişimlerinin sonucu olduğunu artık biliyorlar. Buna karşın son birkaç on yıldaki ekonomik canlanma, küresel katılımın getiriydi.

Çin halkı kültürel güven patlaması yaşadı. Her alanda rekabet edebileceklerine inanıyorlar. Sonuç olarak, yeni kitabım 'Çin Kazandı mı?' da belgelediğim gibi, ABD iki seçeneğe sahip. Birincil hedefi küresel önderliği korumaksa, Çin ile politik ve ekonomik olarak sınırlı bir jeopolitik yarışa girmek zorunda kalacak. Bununla birlikte, ABD'nin amacı, sosyal durumu kötüleşen Amerikan halkının refahını iyileştirmek olursa Çin ile işbirliği yapmalıdır. Bilge danışman işbirliğinin daha iyi bir seçim olduğunu dile getirecektir. Ancak, Çin'e karşı zehirlenmiş ABD siyasi ortamı göz önüne alındığında, bilge danışman dikkate alınmayabilir.

G. JOHN IKENBERRY: MILLİYETÇİLİK VE ÇOK KUTUPLULUK

Kriz, kısa vadede büyük Batı stratejisi tartışmasındaki çeşitli kampların tamamını ateşleyecektir. Ulusçular ve küreselleşme karşıları, Çin şahinleri ve hatta liberal enternasyonalistler, görüşlerinin hemen kabul edilmesini gerektiren yeni kanıtlar bulacaktır. Or-

taya çıkan ekonomik hasar ve toplumsal çöküş göz önüne alındığında, ulusçuluğa, büyük güç kavgasına, stratejik ayrışmaya ve benzerlerine doğru devinimin güçlenmesi dışında bir şey görmek zor.

Yine de 1930'larda ve 40'larda olduğu gibi, Franklin D. Roosevelt ve diğer birkaç devlet adamının savaş öncesi ve sırasında ifade etmeye başladığı, daha yavaş gelişen bir karşı akım, bir tür sabit fikirli enternasyonalizm de olabilir. 1930'ların dünya ekonomisinin çöküşü, modern toplumların ne kadar bağlantılı olduğunu ve FDR'nin bulaşma dediği şey karşı ne kadar savunmasız olduklarını gösterdi. Amerika Birleşik Devletleri, diğer büyük güçlere kıyasla modernitenin derin güçleri — ve Dr. Jekyll ve Bay Hyde karakteri— tarafından daha çok tehdit edildi. FDR ve diğer enternasyonalistlerin yarattığı şey, yeni kuruma biçimleri ve karşılıklı bağımlılığı yönetecek yeni kapasitelerle açık bir sistemi yeniden inşa eden savaş sonrası bir düzendi. Amerika Birleşik Devletleri sadece kendi sınırları içinde saklanamayacağı için, savaş sonrası açık düzende faaliyet göstermenin gereği küresel çok taraflı işbirliği altyapısının yapılandırılmasıydı.

Dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri ve diğer Batı demokrasileri, aşamalı bir kırılganlık duygusuyla yönlendirilen bu aynı tepkiler dizisinden geçebilir; tepki, ilk başta daha ulusuç olabilir ancak uzun vadede demokrasileri yeni bir pragmatik ve koruyucu enternasyonalizm türü bulmak için kabuklarını kıracaktır.

SHANNON K. O'NEIL: ÖZEL ÇIKAR AZALACAK

Kovid-19, küresel üretimin temel ilkelerini boşa düşürüyor. Şirketler artık üretimde bas-kın olan çok adımlı, çok ükeli tedarik zincirlerini yeniden düşünce ve küçülecek.

Küresel tedarik zincirleri, Çin'de artan işgücü maliyetleri, ABD Başkanı Donald Trump'ın ticaret savaş ve robotik, otomasyon ve 3D yazıcılarıdaki ilerlemelerin yanı sıra politik olarak, özellikle gelişmiş ekonomilerde fiili ve algılanan iş kayıpları nedeniyle zaten eko-

nomik ateş altındaydı. Kovid-19 şimdi bu bağlantıların çoğunu bozdu: Etkilenen bölgelerdeki fabrika kapanmaları, diğer üreticilerin yanı sıra hastane, eczane, market ve perakende mağazalarını stoksuz ve ürünsüz bıraktı.

SHIVSHANKAR MENON: GÜÇLÜ HÜKÜMET DÖNEMİ

Henüz ilk günler olsa da üç şey net görünüyor: İlk olarak, koronavirüs salgını hem ülkelerde hem de ülkeler arasında siyasetlerimizi değiştirecek. Liberal toplumlarda bile hükümetlerin iktidarı artacak. Hükümetin salgın ve ekonomik etkilerinin üstesinden gelmedeki göreceli başarısı toplumların güvenlik sorunlarını ve nihai kutuplaşmasını ya daha da kötüleştirecek ya da azaltacaktır. Her iki durumda da hükümet geri dönmüştür. Bugüne kadar deneyimlerin gösterdiğine bakılırsa ne otoriterler ne de popülistler salgın ele almada daha iyi. Gerçekten de erken ve başarılı tepki veren ülkeler, popülist veya otoriter liderler tarafından yönetilenler değil, Kore, Tayvan gibi demokrasiler olmuştur.

İkincisi, bu henüz birbirine bağlı bir dünyanın sonu değil. Salgının kendisi karşılıklı bağımlılığımızın kanıtıdır. Ancak tüm politikalarda, zaten içe doğru bir dönüş, özerklik arayışı ve kendi kaderinin kontrolü var. Daha fakir, daha acımasız ve daha küçük bir dünyaya doğru gidiyoruz.

Son olarak, umut ve aksilimel işaretler vardır. Hindistan, tehdide ortak bir bölgesel tepki vermek için tüm Güney Asya liderlerini video konferansta buluşturma inisiyatifi aldı. Eğer salgın karşı karşıya olduğumuz büyük küresel sorunlarda çok taraflı işbirliği yapma konusunda kendimizi gelmemizi sağlama iyi bir işe yarayacak olacaktır.

Çeviren: Kurtuluş Özgür Yıldız / Teori Dergisi

Harekette sağlık var!

Ülkemizde de yayılım gösteren koronavirüs salgını nedeniyle evlerimizde kaldığımız süreçte, dinç ve sıhhatli kalmanın yollarını Yoga eğitmeni Bengü Odabaş ile konuştuk

Fotoğraf: yoga-krsk.ru

SEMİH NİŞANCI

DÜNYADA birçok ülke yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle alarım durumunda. Ülkemiz de vaka sayısının artış göstermesiyle bir çeşit karantınada. Her yaştan insan, hem kendi sağlığını hem de toplum sağlığını koruyabilmek için mümkün olduğunca evinde kalmaya çalışıyor. Evde geçireceğimiz bu zaman diliminin ne kadar süreceğini henüz bilmiyoruz. Dolayısıyla sağlığımızı korumak, zamanımızı iyi değerlendirmek ve dinç kalmak için hareket halinde olmamız gerekiyor.

Yoga eğitmeni Bengü Odabaş, evlerimizde hareketsizliğe mahkum olmadan dinç kalabilmenin yollarını Aydınlik'a anlattı, sorularımıza detaylı yanıtlar verdi.

■ Yoga'nın fiziksel ve zihinsel faydaları hakkında bilgi verir misiniz?

Günümüz çalışma koşulları birçok insana hareket imkanı tanımıyor. Çoğu insan neredeyse bütün gününü sandalyede oturarak geçiriyor. Kaldı ki zaten az olan hareket imkanı, salgın dolayısıyla evlerimizde kalınca neredeyse sıfıra indi. Bu sebeple, özellikle bu dönemde, sadece Yoga değil, evde uygulanabilecek her türlü hareket insana faydalı olacaktır. Yoga, fiziksel olarak bedeni güçlendirir, hareket açıklığını artırır, duruş bozukluklarına iyi gelir, hem kas dokusu hem de bağ dokusu üzerinde çalışır.

Yoga diğer disiplinlerden farklı olarak, fiziksel faydalarının yanında, nefes ve meditasyon çalışmalarını ile zihne de pratikler sunar. Parasempatik sinir sistemini uyarak aktif hale getirir ve bu sayede kişi sakinleşir.

BEDEN FARKINDALIĞINI GELİŞTİRİYOR

Bunların hepsinden öte, bence en büyük faydası, Yoga'nın beden farkındalığını geliştiriyor olması. Böylelikle günlük hayatta çok hareketsiz kaldığımızda, bedenimize iyi gelmeyen bir postürde uzun süre durduğumuzda ya da bedenimizi sakatlanmaya götürebilecek herhangi bir harekette, hatta, eğer hissetmeye ve kendi duyularımızı ve duygularımızı fark etmeye yönelik bir pratik yapıyorsa, bir süre sonra bize iyi gelmeyen yiyecekleri yediğimizde bile, bunu fark etmeye başlarız ve doğal olarak bedene iyi geldiğini hissettiririz. Bu söylediğim faydalar tabii ki hangi tarzda Yoga yapıldığı ve eğitmenin hangi yöntemlerle dersi verdiğine

Fotoğraf: Yoga Antalya

göre değişiklik gösterebilir.

■ Yoga'nın ne sıklıkta ve uzunlukta yapılmasını önerirsiniz?

Her gün de yapılabilir, haftada bir de yapılabilir. Bazen gün ve zaman açısından çok sistemli olmak kişiyi disipline eder ve iyi gelir. Bazen de bu tip uygulamalarda belirli bir sisteme oturarak, bir çizelge yaparak ona bağlı kalmaya çalışmak kişi için motive edici olmak yerine stres yaratabilir; o zaman ne sıklıkta yapılması gerektiği ile ilgili bir plan yapılmasını tavsiye etmem. Bazı zamanlar daha çok yapmaya vaktin vardır, daha sık yaparsın; bazen de haftada bir, sadece 30 dakika ayırabilir halde olursun. "Ya hep ya hiç" diye düşünmeden, yapabildiğin kadarının faydasını hissetmek önemli. Sonuçta haftada bir yapmak hiç yapmamaktan daha iyidir.

Fiziksel faydasını daha kısa sürede hissedebilmek için ben haftada en az üç kez yapılmasını ve bedende farklı dokuları çalıştırabilmek için de farklı tarzların uygulanmasını tavsiye edebilirim. Örneğin daha çok bağ dokular üzerinde çalışan bir Yin Yoga uygulamasının yanında, kas dokusunu da güçlendiren bir Yang akış da yapmak faydalı olacaktır. Stüdyo dersleri genelde 60 ile 75 dakika arasında değişiyor. Ancak şu an yine faydalı ve uygulanabilir daha kısa süreli Yoga videoları da var.

■ Yoga evde yapılabilir mi? Hangi malzemelere ihtiyaç duyuluyor?

Yoga eğitmenlerinin ya da düzenli Yoga pratiği uygulayan insanların çoğunun, stüdyolarda katıldıkları grup Yoga derslerinin dışında evlerinde kendi pratikleri oluyor. Yani

evet, Yoga evde yapılabilir. Evde Yoga uygulaması için Yoga matı yeterli olur. Bunun yanında battaniye, minder gibi bazı malzemeleri bazı Yoga derslerinde destek olarak kullanmak iyi oluyor. Ancak bunların hiçbir olmasa bile ilk aşamada ayakları kaydırmayacak bir kilimin ya da halının üzerinde yapmak bile mümkün.

'YOGA YAPARKEN TEKNOLOJİDEN YARDIM ALINILIR'

Bir grup dersinde ya da birebir bir eğitmenle çalışmak elbette eğitmenin uygulayan olarak seni görebilmesi ve sana ona göre bir yönlendirme yapabilmesi açısından önemli, fakat özellikle evlerimizden çıkmadığımız bu günlerde teknolojiyi bu anlamda kullanmayı faydalı buluyorum. Şu an aynı sınıf içerisinde Yoga pratiği uygulayamıyor olsak bile, sosyal medya üzerinden bu kadar çok Yoga dersinin paylaşılıyor olması hem düzenli uygulayıcıların pratiklerini devam ettirebilmesi hem de daha önce Yoga yapmamış kişilerin Yoga'ya başlamaları için güzel bir fırsat.

■ Farklı yaş grupları için neler önerirsiniz? Örneğin yaşlılar ve çocuklar da yoga yapılabilir mi?

Her yaş grubundan insan Yoga yapabilir. Yeter ki kişi kendi sınırlarını, kendi bedenine hangi seviye ve tarzda Yoga uygulamasının uygun olduğunu bilsin ve ona göre bir Yoga pratiği tercih etsin. "Belli bir yaştan sonra sadece şu tarzda Yoga uygulaması yapılmalı" gibi bir şey söylemek çok zor. Herkesin deneyerek kendine en iyi geldiğini hissettiği uygulamayı yapmayı tercih etmesi önemli. As-

lında çoğumuz çoğu zaman kendimize neyin iyi geldiğini pek bilemiyor, bazı şeylerin iyi geldiğini zannediyor olabiliyoruz. Mesela Yoga gibi fiziksel uygulamalarda bazen kolayla kaçabiliyor, bazen de sınırlarımızı bedenimize zarar verecek ölçüde zorlayabiliyoruz...

Gerçekten kendini dinleyebilmek, bedenin ihtiyaçlarını gözeterek hareket etmek en güzeli. Neyi tercih edeceğinizden emin değilseniz, çoğu eğitmen sosyal medya üzerinden ulaşılabilir durumda. Onlara ulaşarak yaptıkları pratikler ile ilgili soru sormak mümkün. Yoga Terapi, Yin Yoga ve başlangıç seviyesi Yoga dersleri özellikle daha önce hiç Yoga yapmamış kişiler için ilk denenebilecek Yoga dersleri olabilir.

Ve tabii ki çocuklar da Yoga yapabilir. Artık anne-babaların henüz emeklemeye başlamamış bebekleri ile katılabilecekleri Ebeveyn-Bebek Yogası ya da 3-15 yaş aralığında çocukların katılabilecekleri Çocuk Yogası dersleri çok yaygın. Bu günler için şu an ilk akla gelen, Yoga eğitmeni Gökçe Akyıldız, çocuk Yogası dersleri için kendi Instagram hesabı üzerinden takip edilebilir (yogaminikids). Hem kendi hesaplarında hem de Cihangir Yoga'nın hesapları üzerinden çocuklar için Yoga dersleri paylaşıyor.

■ Yoga'nın bağımsızlık sistemine faydası var mıdır?

Yoga'nın bağımsızlık sistemine faydalı olduğunu gösteren birçok bilimsel araştırma yapıldı, yapılıyor. Cihangir Yoga'nın internet sitesinde blog yazıları içerisinde, bu konuyla ilgili ve araştırmaların nasıl Yoga'nın anti-inflamatuar bir etkiye sahip olduğunu gösterdiğini anlatan güzel bir yazı var. Okunmasını tavsiye ederim.

■ Okurlarımıza bu süreçte hangi kaynaklardan faydalanmalarını tavsiye edersiniz?

Şu an Instagram'da oldukça fazla Yoga eğitmeni canlı yayınlar yapmaya başladı. Youtube üzerinden de birçok eğitmen ve stüdyo, paylaştıkları dersleri artırmaya başladı. Advayta Bomonti, Cihangir Yoga, Nefess Yoga ve YogaKioo hesaplarının Youtube kanallarındaki videoları yapmak faydalı olacaktır.

Bu uygulamaları yaptıkça birçok eğitmen tanıyacaklar. Zamanla kendilerine en yakın hissettikleri eğitmenleri takip ederek onların yine stüdyolar üzerinden ya da kendi hesapları üzerinden paylaştıkları dersleri uygulamaya devam edebilirler.

Gaziantep 5 Mayıs'ta toplanacak

SÜPER Lig ekiplerinden Gaziantep Futbol Kulübü, 5 Mayıs Salı günü bir araya gelme kararı aldı. Kulüpten yapılan açıklamaya göre, ligin başlama tarihinin en erken haziran ayı başında olabileceği yönündeki değerlendirme üzerine, kırmızı-siyahlıların, toplanma programında değişikliğe gittiği belirtildi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen kulüp başkanı Mehmet Büyükekşi, "Bu süreç içerisinde kulübümüzün herhangi bir seyahat yaşağı bulunmamaktadır. Fakat, hem toplum sağlığı hem de oyuncuların ve ailelerinin sağlığı için seyahat tavsiye edilmemektedir. Bilindiği üzere ülkemizden yurtdışına uçuşlar da kısa bir süre önce yasaklanmıştır" ifadelerini kullandı.

Cenap YENER

halkiliskiler@aydinlik.com.tr

Pandeminin getirdikleri

GEÇEN yazmda da bahsetmiştim, bütün dünya şu an koronavirüs pandemisi ile uğraşıyor. Tabii ki, bu salgının çok boyutlu bir tsunamisi var adeta. Birincisi, şu ana kadar çok hissetmememize rağmen, bundan sonrası için gündeme gelecek olan ekonomi. Şimdi düşünün, Avrupa ve Amerika kıtası da dahil olmak üzere dünyanın çoğu ülkesinde istenen sayıda insan çalıştırılmıyor, üretimin büyük bir kısmı durmuş vaziyette.

Tabloya baktığı zaman, Türkiye de dahil olmak üzere bu devletler, vatan-daşlarından nasıl vergi isteyecekler? Ev sahipleri kiraclardan nasıl kira alacaklar? Restoran ve kafeler bundan sonra nasıl müşteri bulacaklar? Ayrıca, fabrikalar, kaç ay daha dayanıp mühendis ve işçilerinin maaşlarını verebilecekler? Uçaklar ne zaman insanları yine eskisi gibi taşımaya başlayacaklar? Bunları ailelere de indirgeyebiliriz. Ailelerin de, pandemiden dolayı evlerinde oturma mecburiyetleri var. Bir yerden sonra bu insanlar elektrik, su, doğalgaz faturalarını, alışveriş masraflarını nasıl ödeyecekler? Bu, pandeminin bir yüzü.

Pandeminin ikinci yüzü sosyal hayata dair. Biz Türklerin önemli gelenekleri olan, el sıkışma, sarılmak, öpmekler artık hayal gibi görünmeye başladı. Yani örf ve adetlerimiz de değişmek durumunda kalıyor. Hatta, bunu ironik olarak da söylemiyorum, gençler birbirleriyle nasıl sevgili olacaklar? Nasıl el ele tutuşacaklar, birbirleriyle öptüşüp kollaşabilecekler? Bu insanlar bir araya geldiğinde nasıl oturup bir şeyler yiyip içebilecekler? Önemiz yaz. İnsanlar yazlık yerlere, kalabalık bölgelere nasıl gidecek, aynı deniz ya da havuzlara nasıl girebilecekler? Pekli, oteller tatile gelen insanlara nasıl hizmet verebilecekler? Bu da pandeminin diğer yüzü.

Koronavirüs pandemisinin sağlıkla ilgili bir yönü de var. Diğer hekimleri ve kulak burun boğazla yani sekresyonla uğraşan hekimler nasıl çalışacak, insanlar tedavi olmaya nasıl gelecek? Bu şekilde bir yaşamı bütün dünya nasıl kabullenecek? Aca-ba, yulandaki, bize bir ders mi vermek istedi? Yoksa birileri bu virüsü özellikle insanlığın başına bela edip ekonomiyi çıkar mı devşirmeye çalıştı? Bunların hepsi gerçekleşmesi muhtemel, hayal olmayan senaryolar.

MESLEKTAŞLARIMA ÇAĞRI

Bu arada meslektaşlarımla ilgili de birkaç kelam etmek istiyorum. Biliyorsunuz, büyük deprem felaketleri geçmiş bir kuşağız. Deprem gerçeği de hâlâ sürüyor. Bir zamanlar yüzüne bakmadığımız jeoloji mühendisleri, depremler sonrasında tanındı, televizyonlara çıktı ve hatta bundan da önemli kazançlar elde ettiler. Meslektaşlarımla, hekimlerle ilgili kısma dönersek, hayatları boyunca hiçbir zaman bir televizyon kanalının yayına çıkmayı akıl etmediği birçok hekim, şu anda, televizyonlara davet edilip, şöhret basamaklarını süratle tırmanıyor.

Sağlık alanında çalışan her bir kişiyi alından öpüyor ve takdir ediyorum ama bazı doktorlarımız maalesef deprem profesörlerine döndüler. Çünkü devamlı olumsuz konuşarak insanların psikolojik bakımından çok zor duruma düşmelerine sebep oluyorlar. Pandemiler, geçmişte de oldu. Gelecekte de olacaktır. Özellikle sesleniyorum, ben bile bir hekim olarak bu kadar etkileniyorsam, diğer insanlarımızı düşünlünüz. Pandemiler geçer ama kitlelerin ruh halini düzeltmek, çok daha uzun ve zor olacaktır. Tabii ki tedbirleri söyleyeceksiniz ancak insan sağlığı ile ilgili çok karanlık tablolar çizerseniz, bunun sonucunda psikolojisi bozulmuş bir topluluk yaratmış olursunuz. Bunu yıllar içerisinde absorbe etmemiz çok zor olabilir.

65 YAŞ ÜSTÜ VATANDAŞLARIMIZA DEĞER VERELİM

Lütfen, bu işin arka planını da düşünerek, televizyon konuşmalarınıza biraz daha dikkat edin, iyimser tablolar çizmeye çalışın. Karamsar senaryolar sonrası 65 yaş üstünü adeta öldü kabul etmek bu yaş grubunu çok etkiledi. Çünkü bu yaş grubu bugüne kadar yaşadıkları süre içerisinde çok şeyler gördü, çok büyük tecrübeler edindi. Bundan dolayı biraz daha saygılı olalım, bu vatandaşlarımıza moral verelim, bu yaş grubu pandemiyle bitmeyecek, yaşamaya da devam edecektir. Bu ülkenin, akıl adamları olarak kendilerine ihtiyacı vardır.

Devletimizin şu ana kadar ortaya koyduğu sağlık politikasını destekliyorum. Birkaç ekşik dışında da doğru buluyorum. Hepimizce Allah kolaylık versin diyorum. Evde kalın, sağlıkla kalın.

Ağaoğlu'ndan ekonomi ve transfer açıklaması

TRABZONSPOR Kulübü Başkanı Ahmet Ağaoğlu, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle dünyada olduğu gibi Türkiye'de de olağanüstü bir süreç yaşandığını belirtti.

SOSA VE NOVAK MÜJDESİ

Tedbirler kapsamında liglere ara verildiğini anımsatan Ağaoğlu, liglerin yeniden başlamasına ilişkin, "Burada ülke vatandaşlarının sağlığı söz konusu, sorumluluğu da devlette. Onun için her zaman söylediğim gibi bu işin kararını devlet verir, biz uyguluyoruz. 'Haziran' der haziranla oynarız. 'Mayıs' der mayısta oynarız" diye konuştu. Ligin geleceği için kesin ifadeler kullanmanın şu an için erken olduğunu söyleyen Ağaoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Biz oyunculara mayıs başına kadar izin verdik. Mayıs başında antrenmanlara başlayacağız. Devletin vereceği kararı bekleyeceğiz. Saygılı olup o kararı uygulayacağız."

Başkan Ahmet Ağaoğlu, sözleşmeleri sezon sonunda sona erecek kaptan Jose Sosa ve Filip Novak konusunda bir sorun bulunmadığını kaydetti. Bu futbolcularla görüş-tüklerine işaret eden Ağaoğlu, "Sosa ve Novak ile prensip olarak anlaşmış durumdayız. Böyle bir süreçte denk geldi. Sürecin netleşmesini bekliyoruz. Bizim iki futbolcumuz var sözleşmesi biten. Kırallık futbolcularla alakalı olarak sezon sonunda karar vereceğiz. Zaten Ndiaye ve Sörloth var. Sörloth'un opsiyonu var ve bir yıl daha sözleşmesi devam ediyor. Bu oyuncu konusunda da sorununuz yok" ifadelerini kullandı.

Ağaoğlu, koronavirüs salgınının dünyanın önde gelen kulüplerinin ekonomisini de etkilediğini belirterek, "Bu süreci ne kadar

kısa sürede atlatsak ekonomik olarak da o kadar az etkilenmiş oluruz" dedi. Öncelikle bu sürecin bitmesinin önemli olduğunu dikkat çeken Ağaoğlu, "Şu anda bana göre öncelikle yapılacak hesap kitap, bu koronavirüs belasından en az sıkıntı ile en kısa sürede nasıl kurtulabileceğimiz ile ilgili olmalı. Bunun hesabını ne kadar iyi yaparsak ileriye dönük ekonomik ve finansal hesaplarda da o kadar büyük artı sağlanmış oluruz" değerlendirmesinde bulundu.